

SPASENJE VEROM: POSLANICA RIMLJANIMA

oktobar, novembar, decembar 2017.

Sadržaj:

1. Apostol Pavle u Rimu	5
2. Sukob	13
3. Stanje ljudskog roda	21
4. Opravdanje verom	29
5. Avramova vera	37
6. Adam i Isus	45
7. Pobjeda nad grehom	53
8. Čovek iz sedmog poglavlja Poslanice Rimljanima	61
9. Nema osude	69
10. Deca obećanja	77
11. Izabrani	85
12. Nadvladati zlo dobrim	93
13. Hrišćanski život	101

Spasenje verom: Poslanica Rimljanima,

grupa autora

Broj 4/2017.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

www.subotnaskola.org

Odgovara:

Igor Bosnić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Milan Šušljić

Lektura: Mirjana Đerić

Izdaje:

TIP Preporod, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,

11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele priprema Odeljenje za Subotnu školu

Štampa: Euro Dream, Nova Pazova, 2017.

Tiraž: 3500

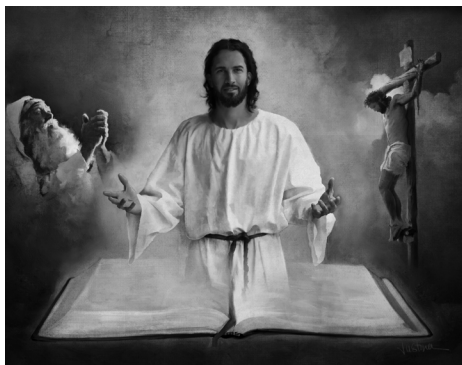

© [2017] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve*. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagođava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve*. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

UVOD

»TO JE MOJ STAV«:

Luter i Poslanica Rimljanima

Ovog meseca pre pet stotina godina, Martin Luter, trideset trogodišnji profesor teologije, postavio je svojih 95 teza. Iako je u početku želeo samo da ukaže na obmane iza kojih je stajalo papstvo, izrabljujući Luterovu pastvu prodajom oprostajnica, Luterov čin odbacivanja pretvorio se u iskru koja je pokrenula protestantsku reformaciju, posle čega svet više nije bio isti.

Naravno, mnogo toga se promenilo od tog dana 1517. godine. Međutim, ono što se nije promenilo jeste Božja reč i istine u Reči, koje su Luteru pružile teološku osnovu da postavi izazov pred Rim i da milionima ljudi objavi uzvišenu poruku spasenja samo verom.

U središtu tog temelja je tema koju ćemo proučavati ovog tromesečja. Luter je zabeležio u svom delu *Komentari o Poslanici Rimljanima* (*Commentary on Romans*): »Poslanica je zaista vrlo značajan deo Novog zaveta i predstavlja najčistije Jevanđelje. Ne samo da je vredna da je svaki hrišćanin zna napamet od reči do reči, već i da je proučava svakog dana, kao svakodnevni hleb duše.« (str. 8)

Da, upravo je u Poslanici Rimljanima Luter pronašao uzvišenu istinu o opravdanju verom. Na njenim stranicama je, boreći se sa sigurnošću spasenja, otkrio veliku istinu – ne samo Rimljanima poslanice, ne samo Novog zaveta, već cele Biblije: istinu o planu spasenja koji nam je dat »u Hristu Isusu pre vremena večnih« (2. Timotiju 1,9). Istina glasi da spasenje počiva samo na Hristovoj pravdi. Ona nam se pripisuje verom i daruje nezavisno od držanja zakona. Pavle je jasno rekao u Rimljanima poslanici: »Mislimo, dakle, da će se čovjek opravdati vjerom bez djela zakona.« (Rimljanima 3,28)

Luter je upravo zbog ove istine, zbog odbacivannja ovozemaljske sile i vlasti i rimske hijerarhije, bio izveden pred Sabor u Vormsu 1521. godine, kada je izjavio: »Ja se ne mogu i neću odreći, jer nije dobro za hrišćanina da govori protivno svojoj savesti. To je moj stav, i ne mogu drugačije.« (J. H. Mede D'Aubigné D.D., *History of the Reformation*, [New York: American Tract Society, 1848], str. 249)

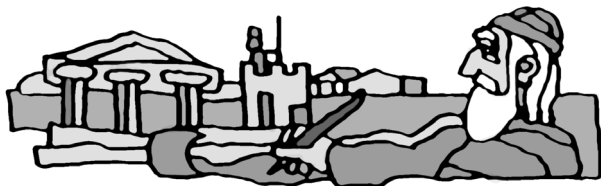
Ni danas verni protestanti ne mogu da učine ništa drugo do da se drže Božje reči nasuprot svim nebiblijskim običajima i dogmama.

Nema sumnje da je hrišćanstvo u velikoj meri napredovalo od vremena Lutera, oslobađajući se viševjekovnog uticaja sujeverja i lažnih učenja koja ne samo da su izopáčila Jevanđelje, već su ga i preuzela.

Ipak, posle dugog niza godina uticaj reformacije je oslabio. U nekim mestima napredak je zamenjen hladnim formalizmom, u drugim su se ljudi vratili Rimu. Sada, u doba ekumenizma i pluralizma, mnoge jedinstvene istine koje su podstakle reformaciju su nejasne, zamagljene mnoštvom obmana što nastoje da prikriju osnovne razlike, a te razlike danas nisu ništa bolje rešene nego što su bile u Luterovo vreme. Proročanstva zabeležena u Knjizi proroka Danila 7,23-25; 8,9-12. i Knjizi Otkrivenja 13. i 14. poglavlju, kao i uzvišena vest o spasenju verom, sadržana u Poslanici Rimljanima, pokazuju zašto ljudi verni Bibliji moraju čvrsto da se drže istina koje su naši protestantski očevi branili čak i po cenu života.

Mi se kao adventistički hrišćani držimo načela *Sola Scriptura*, samo Pismo. Otuda čvrsto odbacujemo sve pokušaje da se hrišćanstvo vrati Rimu i veri pre reformacije. Pismo nas usmerava u potpuno suprotnom pravcu (Otkrivenje 18,4), tako da mi nastavljamo da objavljujemo svetu »večno Jevanđelje« (Otkrivenje 14,6), isto večno Jevanđelje koje je nadahnulo Martina Lutera pre pet stotina godina.

APOSTOL PAVLE U RIMU

Tekstovi za proučavanje: Dela 28,17-31; Rimljanima 1,7; 15,14; Efescima 1; Filibljanima 1,12.

Tekst za pamćenje: »Prvo, dakle, zahvaljujemo Bogu svojem kroz Isusa Hrista za sve vas što se vera vaša glasi po svemu svetu.« Rimljanima 1,8.

Izuzetno je važno da onaj koji proučava Poslanicu Rimljanima shvati njenu istorijsku pozadinu. Kada želimo da shvatimo Božju reč, uvek je važno da poznamo kontekst. Treba da znamo i shvatimo sporna pitanja o kojima se govori. Pavle je pisao posebnoj grupi hrišćana u jedno posebno vreme, s jednim posebnim razlogom. Ako, dakle, otkrijemo, koliko je god moguće, taj razlog, imaćemo veliku podršku u svom proučavanju.

Zato se moramo, u mašti, vratiti natrag u to vreme, preseliti se u Rim, postati vernici tamošnje mesne crkve i onda, kao hrišćani iz prvog stoleća, slušati apostola Pavla i reči kojima ga je Sveti Duh nadahnjivao u to vreme.

Ipak, ma koliko tadašnja pitanja kojima se Pavle bavi bila lokalnog karaktera, načela koja se kriju iza njih, u ovom slučaju pitanje *Kako se čovek spasava?*, jesu sveopšta. Da, Pavle se obraćao posebnoj grupi ljudi i imao je posebno pitanje na umu kada je pisao ovu poslanicu. Ali, kao što znamo, mnogo stoleća kasnije, u potpuno drugačijem vremenu i okviru, reči koje je napisao bile su značajne za Martina Lutera kao što su bile za Pavla kada ih je beležio. One su, takođe, značajne za nas danas.

POSLANICA APOSTOLA PAVLA

Tekst u Rimljanima 16,1.2. ukazuje da je apostol Pavle Poslanicu Rimljanima verovatno napisao u gradu Kenhreji, koji se nalazio u blizini Korinta, u Grčkoj. Pavlovo spominjanje sestre Febe, stanovnice Korinta, nagoveštava da je taj grad bio mesto koje se nalazi u pozadini Poslanice Rimljanima.

Jedan od razloga za traženje mesta porekla novozavetnih poslanica jeste nastojanje da se ustanovi vreme njenog nastanka. Pošto je Pavle mnogo putovao, saznanje o tome gde se nalazio u određeno vreme rešava i pitanje vremena pisanja Poslanice.

Pavle je osnovao mesnu crkvu u Korintu u toku svog drugog misionarskog putovanja, od 49. do 52. godine posle Hrista (vidi Dela 18,1-18). Na svom trećem putovanju, od 53. do 58. godine posle Hrista, ponovo je posetio Grčku (Dela 20,2.3) i u to vreme preuzeo priloga za svete u Jerusalimu, svakako negde pri kraju putovanja (Rimljanima 15,25.26). Poslanica Rimljanima je, prema tome, verovatno bila napisana u toku prvih meseci 58. godine posle Hrista.

Koje je druge važne crkve Pavle posetio u toku svog trećeg misionarskog putovanja? Dela 18,23.

Dok je posećivao crkve u Galatiji, Pavle je otkrio da su u toku njegove odsutnosti lažni učitelji ubedili vernike da se obrezuju i da drže druge propise Mojsijevog zakona. U strahu da će njegovi protivnici možda stići i do Rima pre njegovog dolaska, Pavle je napisao poslanicu Rimljanima da bi sprečio da se ista tragedija odigra i u Rimu. Smatra se da je i Poslanica Efescima napisana u Korintu u toku tri meseca koja je Pavle proveo u tom gradu za vreme svog trećeg misionarskog putovanja, možda čak i ubrzo po apostolovom dolasku.

»U svojoj Poslanici Rimljanima Pavle iznosi velika evanđeoska načela. On objavljuje svoja gledišta o pitanjima koja su uznemiravala crkve vernika iz jevrejstva i neznaboštva, i pokazuje da su nada i obećanja, nekada posebno određeni Jevrejima, sada ponuđeni i neznabošcima.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 373. original)

Kao što smo već kazali, prilikom proučavanja bilo koje knjige u Bibliji veoma je važno znati zašto je napisana; to jest, na koju se situaciju odnosi. Otuda, da bismo dobro razumeli Poslanicu Rimljanima, važno je znati koja su to pitanja uznemiravala crkve vernika koji su došli iz jevrejstva i iz neznaboštva. Biblijska pouka za sledeću sedmicu baviće se upravo tim pitanjima.

Koja vrsta problema uznemirava vašu crkvu u današnje vreme? Odakle dolaze opasnosti koje prete Crkvi: iznutra ili spolja? Koju ste ulogu u tim raspravama preuzeli na sebe? Koliko ste se puta zaustavili da razmotrite svoju ulogu, svoj položaj i svoje držanje u sukobima s kojima se suočavate? Zašto je ovakvo samoispitivanje toliko značajno?

PAVLOVA ŽELJA DA POSETI RIM

Nema sumnje da je lični dodir najbolji način komunikacije u većini slučajeva. Možemo nekog da pozovemo telefonom, da pošaljemo mejl, poruku, ili da stupimo u kontakt preko Skajpa, ali je lični susret, susret licem u lice, najbolji vid komunikacije. Upravo je zato Pavle u Poslanici nagovestio da želi lično da ih poseti. Želeo je da znaju da dolazi i zašto dolazi.

Koje razloge Pavle navodi da bi objasnio zašto do tada nije posetio Rim? Šta ga je navelo da se odluči da dođe? Koliko mu je u njegovom razmišljanju bila važna njegova misija? Šta se od ovih Pavlovih reči možemo naučiti o misiji i o svedočenju? Koji zanimljiv i važan zaključak Pavle iznosi o Jevrejima i neznabošcima? Rimljanima 15,20-27.

Veliki misionar među neznabošcima osećao je stalnu želju da jevanđelje odnese u krajeve u kojima se ono do tada nije propovedalo, prepuštajući drugima da rade u oblastima gde se jevanđelje već utvrdilo. U vreme kada je hrišćanstvo još bilo mlado i kada je radnika bilo malo, Pavle je smatrao da bi uzaludno rasipao svoju snagu i trud kada bi kao misionar radio u područjima u kojima je već bilo hrišćana. Govorio je: »I tako se potrudih da propovedam jevanđelje ne gde se spominjaše Hristos, da na tuđoj zakopini ne zidam. Nego, kao što je pisano: kojima se ne javi za njega, videće; i koji ne čuše, razumeće.« (Rimljanima 15,20.21)

Pavle nije imao nameru da se nastani u Rimu. Njegov cilj je bio da jevanđelje propoveda u Španiji. Nadao se da će u tom nastojanju dobiti podršku hrišćana u Rimu.

Koje važno načelo o propovedanju jevanđelja možemo izvući iz činjenice da je Pavle zatražio pomoć jedne već organizovane crkve kako bi propovedao jevanđelje u novom području?

Pročitajte ponovo tekstove u Rimljanima 15,20-27. Kako je velika bila Pavlova želja da služi. Šta vas pokreće u vašim evanđeoskim poduhvatima? Koliko je vaše srce željno i spremno da služi potrebama bližnjih?

PAVLE STIŽE U RIM

»A kada dođosmo u Rim, kapetan predade sužnje vojvodi. Ali se Pavlu dopusti da živi gde hoće s vojnikom koji ga čuvaše.« (Dela 28,16)

Šta nam navedeni tekstovi kazuju o tome kako je Pavle konačno stigao u Rim? Koju pouku možemo izvući za sebe o neočekivanim i neželjenim događajima s kojima se suočavamo u svom životu?

Apostol Pavle je na kraju stigao u Rim, ali kao zatvorenik. Koliko često se naši planovi, čak i oni koje smo odredili s najboljim namerama, ne ostvaruju onako kako smo očekivali i kako smo se nadali.

Kada je Pavle stigao u Jerusalim na kraju svog trećeg misionarskog putovanja s priložima za siromašne vernike, koje je prikupio po crkvama u Evropi i Maloj Aziji, suočio se s neočekivanim događajima. Bio je zatvoren i stavljen u okove. Pošto je dve godine proveo kao zatvorenik u Cezareji, zatražio je da bude izveden pred cezara. Oko tri godine posle zatvaranja stigao je u Rim, i pretpostavljamo, ne onako kako je to želeo kada je pre mnogo godina prvi put pisao crkvi u Rimu o svojoj želji da je poseti.

Šta sledeći tekst govori o vremenu koje je Pavle proveo u Rimu? I, što je još mnogo značajnije, kakvu pouku možemo izvući iz tih zbivanja? Dela 28,17-31.

»Ne Pavlovim propovedima, već njegovim okovima, pažnja suda je bila usmerena prema hrišćanstvu. Upravo je kao zatvorenik mnogim dušama raskinuo okove koji su ih držali u robovanju grehu. I to nije bilo sve. Sam je izjavio: 'I mnoga braća u Gospodu, oslobodivši se okovima mojima, većma smeju govoriti reč Božju bez straha.' Filibljanima 1,14.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 464. original)

Koliko puta ste u svom životu doživeli neočekivane preokrete koji su vam na kraju poslužili na dobro? Vidi Filibljanima 1,12. Kako bi vam takva iskustva mogla ojačati veru i navesti vas da se oslonite na Boga kada se sledeći put budu događali slični preokreti od kojih niste očekivali ništa dobro?

»SVETI« U RIMU

Evo Pavlovog pozdrava crkvi u Rimu: »Svima koji su u Rimu, ljubaznima Bogu, i pozvanima svetima: blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista.« (Rimljanima 1,7) Kakva načela istine, teologije i vere možemo pronaći u ovim rečima?

Ljubaznima Bogu! Iako je istina da Bog voli celi svet, u posebnoj smisli Bog voli one koji su Njega izabrali, one koji su se odazvali na poziv Njegove ljubavi. To isto možemo videti i u međuljudskim odnosima. I mi na poseban način volimo one koji nas vole; s njima dolazi do međusobne razmene osećanja. Ljubav zahteva odgovor. Kada odgovora nema, ljubav je lišena svog punog izražavanja.

Pozvanima da budu sveti! U nekim prevodima reči »da budu« stoje pod navodnicima, što znači da su ih prevodioci sami umetnuli. Međutim, one se mogu i izostaviti bez menjanja smisla. Kada se izostave, dobijamo izraz »pozvanima svetima«, ođnima koji su označeni kao sveti!

Pojam »sveti« predstavlja prevod grčke reči *hagioi* koja doslovno znači »sveti«. Svet znači »posvećen«. Svetac je onaj koga je Bog odvojio za sebe. Takav ili takva može da ima pred sobom još vrlo dugačak put do posvećenja, ali činjenica da je ta osoba izabrala Hrista kao svoga Gospoda označava je kao »sveca« u biblijskom smislu te reči.

Pavle kaže da su Rimljani »pozvani da budu sveti«. Da li to znači da neki ljudi nisu pozvani? Kako nam neki drugi tekstovi pomažu da razumemo šta je Pavle želeo da kaže? Efescima 1,4; Jevrejima 2,9; 2. Petrova 3,9.

Velika vest jevanđelja glasi da je Hristova smrt sveopšta, da se On prineo za sva ljudska bića. Svi su pozvani da budu spaseni u Njemu, »pozvani da budu sveti«, čak i pre stvaranja sveta. Božja prvobitna namera bila je da svi pripadnici ljudskog roda nađu spasenje u Hristu. Konačni oganj je bio namenjen samo đavolu i njegovim anđelima (Matej 25,41). To što neki ljudi odbijaju da prihvate ponuđeno ne oduzima od čudesnosti toga dara ništa više nego što neko ko štrajkuje glađu usred prodavnice životnih namirnica može umanjiti čudesno obilje kojim je okružen.

Razmisli o ovome: čak i pre stvaranja sveta Bog te je pozvao da imaš spasenje u Njemu. Zašto ne bi trebalo da dozvoliš bilo čemu da te zadrži da se odazoveš tom pozivu?

»Prvo, dakle, zahvaljujem Bogu svojemu kroz Isusa Hrista za sve vas što se vera vaša glasi po svemu svetu.« Rimljanima 1,8.

Nije poznato kako je bila osnovana mesna crkva u Rimu. Tradicija da su crkvu osnovali Pavle ili Petar nema nikakvog istorijskog temelja. Možda su je osnovali vernici koji su se obratili na Dan pedesetnice u Jerusalimu (Dela 2), i koji su onda prošli kroz Rim ili su se nastanili u njemu. Ili su, možda, u nekom kasnijem razdoblju obraćenici svedočili u Rimu o svojoj veri i tako zadobili ljude za Hrista.

Svakako da predstavlja veliko iznenađenje što je samo nekoliko desetina godina posle Dana pedesetnice jedna mesna crkva, koja do tada očigledno nije uživala prednost da u svojoj sredini ugosti nekog apostola, mogla da stekne tako širok ugled u svetu. »Uprkos suprotstavljanju protivnika, dvadesetak godina posle Hristovog raspeća postojala je živa, odana crkva u Rimu. Ta crkva je bila snažna i revnosna i Gospod je radio za nju.« (Elen G. Vajt, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 1067)

»Vera« ovde sigurno ima šire značenje; to je bila vernost novom životnom putu koji su vernici prepoznali u Isusu Hristu.

Kako sam Pavle opisuje crkvu u Rimu? Rimljanima 15,14.

Tri elementa koja je Pavle izabrao kao vredne pomena u iskustvu rimskih hrišćanskih vernika jesu:

1. »Puni blagodati« – u originalu »puni dobrote«. Da li bi ljudi nešto slično mogli da kažu o nama na temelju svog iskustva s nama? Kada se druže s nama, da li je obilje dobrote u nama ono što ih privlači?

2. »Napunjeni svakoga razuma« – »puni svakoga znanja«. Biblija mnogo puta naglašava važnost prosvetljenja, obaveštenosti i znanja. Hrišćani su pozvani da proučavaju Bibliju i da se dobro upoznaju s njenim učenjima. Reči: »I daću vam novo srce« znače: »I daću vam novi um«. Promena srca je uvek praćena jasnim shvatanjem hrišćanskih dužnosti, razumevanjem istine.

3. »Da možete i druge naučiti!« – »da možete i druge posavetovati, ukoriti«. Niko ne može da napreduje duhovno ako je izolovan od svojih suvernika. Mi treba da steknemo sposobnost da hrabrimo druge, i da se u isto vreme ohrabrimo pod uticajem drugih.

Kakvo je stanje u vašoj mesnoj crkvi? Koju vrstu ugleda ona uživa? Ili, što je još mnogo važnije, da li uopšte uživa neki ugled? Šta ti tvoj odgovor otkriva o tvojoj crkvi? Ili, što je još mnogo značajnije, šta ti sam možeš da doprineseš da se stanje popravi?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Spasenje za Jevreje« u knjizi Elen G. Vajt *Apostolska crkva - Hristovim tragom*. Pročitajte po mogućstvu i ovo: Elen G. Vajt, *Testimonies for the Church*, sv. 5, »The Mysteries of the Bible,« str. 706; *The SDA Bible Dictionary*, str. 922; *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 467.468. .

»Spasenje ljudskog roda nije posledica Božjih naknadnih misli ili naglog delovanja usled neočekivanog obrta događaja nakon pojave greha, već je deo božanskog plana za čovekovo otkupljenje osmišljenog pre postanja sveta (1. Korinćanima 2,7; Efescima 1,3.14; 2. Solunjanima 2,13.14), utemeljenog na Božjoj večnoj ljubavi prema ljudima (Jeremija 31,3).

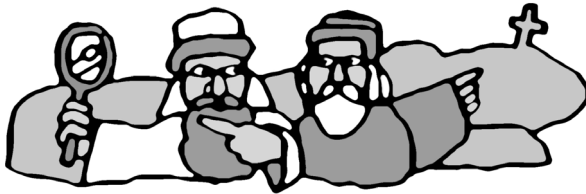
Ovaj plan obuhvata prošlost, istorijsku sadašnjost i večnu budućnost. Uključuje blagoslove kao što su činjenica da nas je Bog izabrao i odredio da budemo slični Hristu i Njegov sveti narod, otkupljenje i oprostjenje, jedinstvo u Hristu, zapečaćenje Svetim Duhom, primanje večnog nasledstva i proslavljanje (Efescima 1,3-14). U središtu plana su Isusova patnja i smrt, koje nisu slučajan istorijski događaj niti rezultat isključivo ljudske odluke, već su utemeljeni na Božjim namerama za otkupljenje (Dela 4,27.28). Isus je uistinu bio Jagnje 'zaklano od postanja svijeta' (Otkrivenje 13,8)«. (*The Handbook of Seventh-day Adventist Theology* [Hagerstown, Md.: Review and Herald Publishing, 2000], str. 275.276)

ZA RAZGOVOR:

1. Razgovarajte u razredu o značenju protestantske reformacije? Posebno se osvrnite na sledeće pitanje: Koliko bi naš svet danas bio drugačiji bez nje?
2. Razmišljajte o ideji da smo pozvani da imamo spasenje, čak i pre nego što je svet bio stvoren (vidi Titu 1,1.2; 2. Timotiju 1,8.9). Zašto bi trebalo da nas ta činjenica ohrabri? Šta nam ona govori o Božjoj ljubavi prema svim ljudima? Zašto se onda događaju tako tragična zbivanja da ljudi okreću leđa onome što im je tako ljubazno ponuđeno?
3. Zadržite se na pitanju na kraju pouke za četvrtak. Kako biste vi kao razred mogli da doprinesete ugledu svoje crkve?

SUKOB

Tekstovi za proučavanje: 3. Mojsijeva 23, Matej 19,17; Dela 15,1-29; Galatima 1,1-12; Jevrejima 8,6; Otkrivenje 12,17.

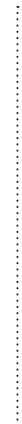
Tekst za pamćenje: »Jer se zakon daje preko Mojsija, a blagodat i istina postade od Isusa Hrista.« Jovan 1,17.

Prvi obraćenici u hrišćanstvo svi su bili Jevreji i Novi zavet ne pruža nikakve podatke o tome da se od njih tražilo da odbace običaj obrezanja ili da zanemare jevrejske praznike. Međutim, kada su neznabošci počeli da prihvataju hrišćanstvo, pojavila su se važna pitanja. Treba li da se i obraćeni neznabošci obrezuju? U kojoj meri su obavezni da poštuju ostale jevrejske zakone?

Tek kasnije, na Jerusalimskom saboru, doneta je čvrsta odluka da obraćene neznabošce ne treba opterećivati mnoštvom propisa i zakona. Odnosno, nije bilo potrebno da neznabošci postanu Jevreji da bi prihvatili Isusa.

Uprkos toj odluci, neki učitelji su nastavili da muče crkve zahtevajući da i neznabožački obraćenici moraju da drže sva ta pravila i zakone, uključujući i obrezanje. Odnosno, smatrali su da neznabošci, da bi postali sudeonici zavetnih obećanja, moraju da se pridržavaju mnogih pravila i propisa koji su zahtevani od sudeonika opšteg dobra Izrailja.

Kako su ova pitanja mogla biti rešena?

Pročitajte tekst iz Jevrejima poslanice 8,6. Koju poruku nam apostol Pavle upućuje u ovom stihu? Kako razumemo koja su to »bolja obećanja«?

Možda je najveća razlika između religije Starog zaveta i religije Novog zaveta upravo u tome što je novozavetno doba započelo dolaskom Mesije, Isusa iz Nazareta. Njega je Bog poslao da bude naš Spasitelj. Niko ne može odbaciti Hrista i očekivati da bude spasen. Jedino zahvaljujući pomirenju koje je On osigurao ljudi mogu dobiti oproštenje greha. Jedino zahvaljujući pripisivanju, uračunavanju, Njegovog savršenog života, ljudi mogu da stanu pred Boga bez osude. Drugim rečima, spasenje se stiže zahvaljujući Hristovoj pravednosti, i ničim drugim.

Starozavetni sveti ljudi i žene gledali su u budućnost, očekujući blagoslove mesijanskog vremena i obećanje o spasenju. U novozavetno vreme, ljudi su se suočavali s pitanjem hoće li prihvatiti Isusa iz Nazareta koga je Bog poslao kao Mesiju, njihovog Spasitelja? Ako budu poverovali u Njega, što znači ako ga budu prihvatili kao Onoga koji je stvarno ono što jeste, ako se budu posvetili Njemu, biće spasoni zahvaljujući pravednosti koju im On besplatno i obilno nudi.

U međuvremenu, moralni zahtevi zakona ostaju nepromenjeni i u novom zavetu, jer su utemeljeni na karakteru Boga i Hrista. Poslušnost Božjem moralnom zakonu isto je toliko deo novog zaveta kao što je bila deo starog.

Šta nam mnogi novozavetni tekstovi govore o obaveznosti Božjeg moralnog zakona u novom zavetu? Matej 19,17; Otkrivenje 12,17; 14,12; Jakov 2,10.11.

U isto vreme, celokupni kodeks ritualnih i ceremonijalnih zakona koji su bili izrazito izrailjski, koji su bili isključivo vezani za stari zavet i ukazivali na Isusa, na Njegovu smrt i prvosveštenu službu, bio je ukinut i uveden je novi red utemeljen na »boljim obećanjima«.

Da pomogne i Jevrejima i obraćenim neznabošcima da shvate šta je sve uključeno u ovaj prelaz iz judejstva u hrišćanstvo, predstavlja jedan od Pavlovih osnovnih ciljeva u Poslanici Rimljanima. Naravno, ovaj prelaz je zahtevao mnogo vremena. Mnogi Jevreji koji su prihvatili Isusa još uvek nisu bili spremni za velike promene koje su se bližile.

Kako glase neka od vaših omiljenih biblijskih obećanja? Koliko se često hvalite za njih u veri? Koje odluke u vašem životu mogu postati prepreka da se ta obećanja zaista ispune?

JEVREJSKI ZAKONI I PROPISI

Ako ti vreme dozvoljava, prelistaj 3. knjigu Mojsijevu (obrati pažnju na 12, 16. i 23. poglavlje). Kakve se misli javljaju u tvom umu dok čitaš sve te propise i pravila i obrede? Zašto bi u novozavetno vreme bilo skoro nemoguće ispunjavati sve te propise?

Dobro je za nas da sve starozavetne zakone i propise razvrstamo u različite kategorije: (1) moralni zakon, (2) ceremonijalni zakon, (3) građanski zakoni, (4) pravila i propisi, (5) zdravstveni zakoni.

Ova podela je jednim delom veštačke prirode. U stvari, neke od tih kategorija su međusobno povezane, a ima i prilično preklapanja. Starozavetni vernici ih nisu posmatrali kao odvojene i određene kategorije zakona i propisa.

Moralni zakon je ukratko objavljen kao Dekalog, kao Deset zapovesti (2. Mojsijeva 20,1-17). Ovaj zakon objavljuje Božje moralne zahteve upućene ljudskom rodu. Tih deset načela je u proširenom izdanju uneseno u razne propise i pravila u prvih pet knjiga Biblije. Ta objašnjenja pokazuju šta znači držati Božji zakon u različitim okolnostima. I građanski zakoni su utemeljeni na Dekalogu. Oni određuju odnos građanina prema građanskim vlastima i sugrađanima. Oni navode i kazne predviđene za kršenje građanskih propisa.

Ceremonijalni zakon je uređivao obrede u Svetilištu, opisivao je razne žrtve i odgovornosti pojedinačnog građanina. U njemu su navedeni i propisani praznici i opisano njihovo svetkovanje.

Zdravstveni zakoni se preklapaju sa ostalim zakonima. Razni zakoni o onome što je nečisto definišu ceremonijalnu nečistotu, ali idu i dalje od toga i sadrže higijenske i zdravstvene propise. Zakoni koji određuju čistu i nečistu hranu temelje se na fizičkim razlozima.

Iako su Jevreji verovatno uglavnom posmatrali sve te zakone i propise kao paket zakona, jer su svi dolazili od Boga, svakako da su pravili i određenu razliku među njima. Deset zapovesti je sam Bog neposredno izgovorio svome narodu. Svakako da ih je to izdvajalo kao posebno važne. Ostali zakoni bili su im objavljeni preko Mojsija. Ritualni propisi u Svetilištu morali su se poštovati samo dok je Svetilište postojalo.

Građanski zakoni, u najmanju ruku njihov najveći deo, nisu se više mogli primenjivati kada su Jevreji izgubili svoju samostalnost i došli pod građansku vlast drugih naroda. Ni mnogi ceremonijalni propisi se nisu mogli primenjivati posle razorenja Hrama. Prema tome, posle Mesijinog dolaska, mnogi simboli našli su svoje ispunjenje i nisu više bili obavezni.

PO MOJSIJEVOM OBIČAJU

Koja su pitanja izazvala podelu u Crkvi? Zašto su neki vernici smatrali da je reč o propisima koji su obavezni za sve, a ne samo za Jevreje? Dela 15,1; 1. Mojsijeva 17,10.

Dok su apostoli zajedno s propovednicima i starešinama i vernicima u Antiohiji ulagali ozbiljne napore da ljude pridobiju za Hrista, neki jevrejski vernici iz Judeje, »od jeresi farisejske«, uspeali su da nametnu raspravu koja je uskoro dovela do široko rasprostranjene nesloge u Crkvi i izazvala zbunjenost među obraćenicima iz neznaboštva. S velikom sigurnošću ovi učitelji su tvrdili da svaki vernik, ukoliko želi da se spase, mora da se obreže i da poštuje celokupni ceremonijalni zakon. Jevreji su se uvek ponosili svojim božanski propisanim službama, i mnogi među onima koji su se obratili Hristovoj veri i dalje su smatrali da Bog, koji je nekada jasno odredio način jevrejskog bogoslužnja, nikako ne može odobriti ni najmanju promenu u njegovom redosledu i načinu održavanja. Oni su tražili da se jevrejski zakoni i ceremonije ugrade u obrede hrišćanske religije. Bili su veoma spori da shvate da su sve žrtve samo simbolički predstavljale smrt Božjeg Sina, u kojoj se simbol sreo sa svojim ispunjenjem i posle koje obredi i ceremonije Mojsijevog zakona nisu više bili obavezni.

Kako je trebalo da se ovaj problem razreši? Dela 15,2-12.

»Iako je očekivao da ga Bog neposredno usmerava, Pavle je uvek bio spreman da prizna autoritet poveren skupu vernika ujedinjenih crkvenim zajedništvom. Osećao je potrebu da dobije savet i kada su se pojavljivala važna pitanja, bio je radostan da ih iznese pred Crkvu i da se sjedini sa svojom braćom u traženju mudrosti od Boga kako bi se mogla doneti pravilna odluka.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 200. original)

Zanimljivo je da je Pavle, koji je često govorio o svom proročkom pozivu i o tome kako ga je Isus pozvao i poverio mu misiju, bio toliko spreman da saraduje sa širim crkvenim upravnim telima. To znači da je shvatio, bez obzira na visinu svoga zvanja, da je deo Crkve kao celine i da je dužan da saraduje s Crkvom koliko god mu to bude bilo moguće.

Kakav je vaš odnos prema crkvenom starešinstvu? Koliko si spreman da saradujete sa izabranim predstavnicima Crkve? Zašto je ta saradnja tako značajna? Kako bismo kao Crkva mogli da funkcionišemo ako bi svako činio samo ono što sam želi, nezavisno od celine?

OBRAĆENICI IZ NEZNABOŠTVA

Do kakvih je zaključaka došao sabor? Kakvo je obrazloženje dao za svoje zaključke? Dela 15,5-29.

Odluka je bila suprotna željama judaista. Ti ljudi su zahtevali da obraćenici iz neznaboštva budu obrezani i da drže celokupni ceremonijalni zakon i da »jevrejski zakoni i ceremonije budu uključeni u obrede hrišćanske religije«. (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 189. original)

Zanimljivo je da apostol Petar u Delima 15,10. opisuje te stare zakone kao »jaram« koji ni Jevreji nisu bili u stanju da nose. Da li ih je Gospod, koji je ustanovio te zakone, nametnuo kao »jaram« svom narodu? Jedva da se tako nešto moglo i pomisliti! Umesto toga, tokom vremena, neki od narodnih starešina pretvorili su zakone, koji su bili zamišljeni kao blagoslov, u teret. Apostolski sabor se potrudio da obraćene neznabošce poštedi tog tereta.

Obratite pažnju na činjenicu da se nigde ne spominje da obraćeni neznabošci ne treba da poštuju Dekalog. Možemo li uopšte zamisliti da bi sabor, koji im je napomenuo da ne jedu meso s krvlju, mogao da im preporuči da zanemare zapovest protiv preljube ili ubistva ili krađe ili svetkovanja Subote?

Koja su pravila bila naglašena u odgovoru sabora obraćenim neznabošcima? Zašto upravo ta pravila? Dela 15,20.29.

Iako jevrejski vernici nisu želeli da svoja pravila i tradicije nametnu obraćenim neznabošcima, apostolski sabor je želeo da se osigura da vernici iz neznaboštva neće činiti ono što bi bilo u neskladu s Božjim moralnim zakonom ili bi bilo neprihvatljivo za Jevreje koji su zajedno s njima verovali u Isusa. Zato su se apostoli i starešine složili da im pošalju pismo i da zatraže od njih da se čuvaju od razvrata i svakog nemoralna, od mesa žrtvovanog idolima, od udavljenoga i od krvi. Neki smatraju, pošto zapovest o Suboti nije izričito spomenuta, da ona više nije obavezivala obraćenike iz neznaboštva. Ali, ni zapovesti protiv ubijanja ili laganja nisu bile izričito spomenute, tako da taj prigovor otpada!

Možemo li i mi, na neki način, stavljati na obraćenike terete koji nisu neophodni i koji su samo deo naše tradicije umesto božanskih propisa? Ako je tako, u kojoj meri i zašto?

PAVLE I GALATI

Iako su zaključci sabora bili potpuno jasni, bilo je i onih koji su želeli da idu svojim putem i da nastave da traže da obraćenici iz neznaboštva poštuju jevrejske tradicije i zakone. Te ideje su predstavljale veoma težak problem za Pavla. Nisu zapravo bile u pitanju neke nevažne teološke pojedinosti. U pitanju je bilo potpuno odbacivanje suštine Hristovog jevanđelja.

Koliko je ozbiljno Pavle shvatio probleme koji su se pojavili u Galatiji? Šta nam to govori o ozbiljnosti tih problema? Galatima 1,1-12.

Kao što je već bilo rečeno, stanje u Galatiji je najvećim delom navelo Pavla da piše Rimljanima. U Poslanici Rimljanima, Pavle razrađuje temu koju je započeo u Poslanici Galatima. Judaisti su zastupali mišljenje da je zakon koji su dobili od Boga preko Mojsija veoma važan i da ga moraju poštovati i obraćenici iz neznaboštva. Pavle se trudi da pokaže pravo mesto i ulogu toga zakona. Nije želeo da judaisti steknu uporište u Rimu kao što su to uspeli u Galatiji.

Suviše bismo pojednostavili problem kada bismo upitali da li Pavle u poslanicama Rimljanima i Galatima govori o ceremonijalnom ili moralnom zakonu. Istorijski gledano, prepirka se vodila oko toga da li obraćenici iz neznaboštva treba da se obrezuju i da drže Mojsijev zakon. Sabor u Jerusalimu već je bio doneo odluku o tom pitanju, ali su neki odbili da prihvate takvu odluku. Ima i danas nekih koji u Pavlovim poslanicama Rimljanima i Galatima nalaze dokaz da moralni zakon, Deset zapovesti (u stvari, samo četvrta zapovest o Suboti) nije više obavezan za hrišćane. Međutim, oni zanemaruju tematiku poslanica, zanemaruju istorijski kontekst i probleme kojima se Pavle bavi. Pavle, kao što ćemo videti, naglašava da se spasenje stiče verom i samo verom, a ne držanjem zakona, pa čak ni moralnog zakona – ali to nije isto kao kada bi rekao da se moralni zakon više ne mora poštovati. Poslušnost Dekalogu nikada nije dovođena u sumnju; oni koji to tvrde unose u tekst nešto novo, neke savremene teme, kojima se Pavle uopšte nije bavio.

Kako odgovarate onima koji tvrde da Subota više nije obavezna za hrišćane? Kako biste mogli da dokažete istinu o Suboti ne ugrožavajući celokupnost jevanđelja?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeća poglavlja iz knjiga Elen G. Vajt: *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, »Otpad u Galatiji«, str. 383-388. original, »Jevreji i neznabošci«, str. 188-192, 194-197. original; *Stvaranje - patrijarsi i proroci*, »Zakon dat Izrailju«, str. 310-312. original, »Zakon i zaveti«, str. 370-373. original; *Čežnja vekova*, »Izabrani narod«, str. 27-30. original.

Nema sumnje da se naša Crkva suočava sa vremenom u kome vladaju sukobi i podele. Međutim, to nije ništa novo. Čak i u najranijim danima hrišćanstva, podele i sukobi vladali su u redovima vernika. Posebno je jedan sukob, da nije bio rešen, mogao da uništi mladu Crkvu.

»Pod uticajem lažnih učitelja koji su se pojavili među vernicima u Jerusalimu, podele, jeresi i telesnost brzo su počeli da se šire među vernicima u Galatiji. Ovi lažni učitelji su mešali jevrejske tradicije sa istinama jevanđelja. Odbacujući zaključke opšteg sabora u Jerusalimu, oni su obraćenicima iz neznaboštva nametali poštovanje ceremonijalnog zakona.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 383. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Na koji način bi tvoja mesna crkva, ili ti sam u svom domu ili čak samom sebi ili drugima mogli da namećete nepotrebne terete? Kako bismo mogli da prepoznamo da li stvarno činimo tako nešto sebi ili drugima? Ili se, možda, nalazimo u opasnosti da idemo suviše daleko u suprotnom smeru? Drugim rečima, kako bismo mogli da ustanovimo da li smo postali suviše labavi u svojim merilima i da zato više ne odražavamo visoko zvanje koje imamo u Isusu Hristu?
2. Koje dokaze ljudi danas koriste kako bi ustvrdili da Deset zapovesti nisu više obavezne za hrišćane? Šta odgovaramo na takva tvrđenja? Zašto su ona tako pogrešna i zašto u najvećem broju slučajeva oni koji tvrde da Dekalog više nije obavezan i dalje žive kao da jeste?
3. Pročitajte ponovo tekst u Galatima 1,1-12. Zapazite kako beskompromisno, kako dogmatski, kako vatreno Pavle brani svoje razumevanje jevanđelja. Zar nam to ne govori da i mi, ponekad, moramo nepokolebljivo braniti svoja verovanja, posebno u ovom vremenu pluralizma i relativizma? Kako nam to pokazuje da se neka učenja Biblije moraju braniti od svih napada?
4. Razgovarajte u razredu o problemima koji su pokrenuli protestantsku reformaciju. Koje osnovne razlike još nisu rešene?

STANJE LJUDSKOG RODA

Tekstovi za proučavanje: Rimljanima 1,16. 17. 22-32; 2,1-10. 17-24; 3,1. 2. 10-18. 23.

Tekst za pamćenje: »Jer svi sagrešiše i izgubili su slavu Božju.« Rimljanima 3,23.

Na samom početku Poslanice Rimljanima, Pavle želi da istakne važnu istinu koja se nalazi u središtu jevanđelja - žalosno stanje ljudskog roda. Ova tvrdnja je istinita jer smo svi od vremena pada zatrovani grehom.

Martin Luter je u svojim komentarima Rimljanima poslanice napisao sledeće: »Izraz 'svi pod grehom' mora se shvatiti u duhovnom smislu; odnosno, taj izraz se ne odnosi na to kako ljudi izgledaju u svojim očima ili očima drugih, već kakvi su pred Bogom. Svi su pod grehom, oni koji su očigledni prestupnici u ljudskim očima, kao i oni koji su naizgled pravedni u sopstvenim očima i pred drugima. Oni koji čine spoljašnja dobra dela mogu ih činiti iz straha od kazne, ili iz ljubavi prema dobitku i slavi, ili iz određenog zadovoljstva, ali ne uvek iz voljnog i spremnog srca. Čovek na ovaj način može stalno da čini dobra dela vidljiva spolja, a da pri tom iznutra bude potpuno ogrezao u grešne želje i zle požude, suprotno dobrim delima.« (Martin Luter, *Commentary on Romans*, str. 69)

»Jer se ne stidim jevanđelja Hristova, jer je sila Božja na spasenje svakome koji veruje, a najpre Jevrejini u i Grku. Jer se u njemu javlja pravda Božja iz vere u veru, kao što je napisano: pravednik će od vere živ biti.« Rimljanima 1,16.17.

Kakva vam se poruka upućuje u ovim rečima? Da li ste iskusili obećanje i nadu koja se nalazi u njima?

Nekoliko ključnih pojmova javlja se u ovom tekstu:

1. *Jevanđelje*. Ovaj pojam je prevod grčke reči koja doslovno znači »dobra vest« ili »dobra poruka«. Kada stoji sama, ova reč može da se odnosi na bilo koju dobru vest, ali kada uz nju stoji neka druga reč, njeno značenje se menja. U ovom tekstu, zbog dodatka »o Hristu«, ona znači »dobra vest o Mesiji«. Dobra vest glasi da je Mesija došao i da se ljudi mogu spasti verujući u Njega. U Isusu i u Njegovoj savršenoj pravednosti – a ne u nama, ne ni u Božjem zakonu – mi možemo naći spasenje!

2. *Pravednost*. Ova reč se odnosi na stanje kada je čovek »prav« pred Bogom. Posebno značenje ove reči nalazi se u Poslanici Rimljanima i mi ćemo ga pronaći dok budemo proučavali tu poslanicu. Treba naglasiti da je u Rimljanima 1,17. ova reč pobliže objašnjena dodatkom »Božja«. To je pravednost koja dolazi od Boga, to je pravednost za koju se sam Bog postarao. Kao što ćemo videti, to je jedina pravednost dovoljno dobra da nam obezbedi obećanje o večnom životu.

3. *Vera*. U grčkom jeziku reči prevedene kao »verovati« i »vera« su glagolski i imenički oblik iste reči: *pisteuo* (verovati) i *pistis* (vera). Značenje reči vera u odnosu na spasenje ustanoviće se dok budemo išli dalje u proučavanju Poslanice Rimljanima.

Da li ikada imate problema sa svojom sigurnošću u spasenje? Da li se ikada pitate da li ste uopšte spaseni i da li uopšte imate izgleda da se spasete? Šta izaziva ta strahovanja? Na čemu se ona temelje? Da li na stvarnosti? Da ne živite, možda, načinom života koji se suproti vašoj veri? Ako je tako, koje se promene moraju dogoditi da biste se mogli uhvatiti za obećanja koja vam Isus nudi?

SVI SU SAGREŠILI

Pročitajte tekst u Rimljanima poslanici 3,23.

Zašto nam je danas tako lako da poverujemo u ove reči, iako smo hrišćani? Istovremeno, šta navodi neke ljude da posumnjaju u istinitost ovog teksta?

Zaista je iznenađujuće da ima ljudi koji odbacuju misao o ljudskoj grešnosti, tvrdeći da su ljudi u svojoj suštini dobri! Međutim, problem nastaje zbog nedostatka razumevanja šta je u stvari istinska dobrota. Ljudi se mogu upoređivati s nekim drugim čovekom i smatrati da su dobri. Kada se upoređimo s Bogom, s Božjom svetošću i pravednošću, tada nijedan od nas ne može izbeći da bude nezadovoljan svojim stanjem.

Tekst iz Rimljanima poslanice 3,23. govori i o »Božjoj slavi«. Ovaj izraz se različito tumači. Možda se najjednostavnije tumačenje može naći u tekstu: »A muž... je obličje i slava Božja.« 1. Korinćanima 11,7. U grčkom jeziku, reč »slava« se po značenju može smatrati bliskim ekvivalentom reči »obličje«. Greh je pokvario Božje obličje u čoveku. Grešni čovek je nesposoban da odražava obličje ili slavu velikog Boga.

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 3,10-18. Da li se od njegovog vremena nešto promenilo? Koji bi se od ovih tekstova mogao odnositi i na vas, ili, kako biste izgledali da Hristos nije ušao u vaš život?

Iako smo toliko loši koliko jesmo, naše stanje ipak nije beznadežno. Prvi korak koji moramo učiniti jeste da priznamo svoju krajnju grešnost, ali i svoju bespomoćnost da sami bilo šta preduzmemo da se popravimo. Delo je Svetoga Duha da nas osvedoči u našu krivicu. Ako se grešnik ne bude protivio, Sveti Duh će ga navesti da skine masku samoopravdanja i zablude i da se preda Hristu, tražeći od Njega milost. »Bože, milostiv budi meni grešnome!« Luka 18,13.

Kada ste poslednji put bacio nepristrasan pogled na sebe i svoje stanje, na svoje pobude, svoja dela i svoja osećanja? To može da bude vrlo neugodno iskustvo, zar ne? U čemu je vaša jedina nada?

NAPREDAK?

Na prelazu u dvadeseto stoleće ljudi su se zanosili idejom da se ljudski rod popravio, da se moralno stanje unapredilo, da će nauka i tehnologija dovesti do nastanka idealnog društva. Ljudska bića, tako se verovalo, nalaze se na putu prema savršenstvu; to jest, zahvaljujući pravoj vrsti obrazovanja i moralnog uzdizanja, ljudi mogu u velikoj meri da usavrše svoj lik i stanje ljudskog društva. Smatralo se da celi taj proces počinje u masovnom obliku našim prelaskom u hrabri novi svet dvadesetog stoleća.

Na nesreću, stanje se nije razvijalo u tom smeru, zar ne? Dvadeseto stoleće je bilo najnasilnije i najvarvarskije u celoj istoriji, zahvaljujući, kakve li ironije, upravo napretku nauke, koji je omogućio da se ljudi ubijaju međusobno mnogo brže i masovnije nego ikada pre, mnogo surovije nego što su to i najpokvareniji umovi mogli da zamisle. U čemu je bio problem?

Na koji način je ono što je Pavle napisao u prvom stoleću postalo stvarnost u dvadeset i prvom? Rimljanima 1,22-32.

Potrebna nam je vera da bismo poverovali u mnoga hrišćanska učenja: među njima su učenje o vaskrsenju, Drugom Hristovom dolasku, novoj Zemlji i novom nebu. Međutim, kome je potrebna vera da poveruje u palo stanje ljudskog roda? Svi danas osećamo posledice tog stanja.

Usredsredimo svoju pažnju na tekst u Rimljanima 1,22.23. Kako se ovo načelo danas pokazuje? Odbacujući Boga, koga ljudi našeg stoleća obožavaju i kome se idolopoklonički klanjaju? Kako su postupajući tako postali bezumni?

ŠTA JEVIJEVI I NEZNABOŠCI IMAJU ZAJEDNIČKO

U prvom poglavlju Poslanice Rimljanima Pavle se bavi posebno gresima neznabožaca, onih koji su izgubili Boga iz vida još pre mnogo vremena i zato prihvatili najsramojnije običaje.

Međutim, on upošte ne namerava da svoje zemljake, svoj narod, izostavi iz nabiranja. Uprkos svim prednostima koje su dobili (Rimljanima 3,1.2), i oni su postali grešnici, osuđeni po Božjem zakonu, pa je i njima bila neophodna spasonosna Hristova blagodat. U tom smislu, u smislu da su svi koji su prestupili Božji zakon grešnici, i da je svima neophodna božanska blagodat da bi stekli spasenje, i Jevreji i neznabošci nalaze se u istom položaju.

Na koju opasnost Pavle upozorava svoje čitaoce? Koju poruku svi mi, i Jevreji, i neznabošci treba da primimo iz ove opomene? Rimljanima 2,1-3. 17-24.

»Nakon što je apostol pokazao da su svi neznabošci grešnici, on tada, na poseban i nedvosmislen način, pokazuje da i Jevreji žive u grehu, iznad svega zato što drže zakon samo spolja, odnosno, prema slovu, a ne prema duhu.« (Martin Luter, *Commentary on Romans*, str. 61)

Često je vrlo lako videti grehe drugih i ukazati na njih. A kako često smo i mi sami krivi za iste postupke, ili čak i za gore? Problem je u tome što prema sebi okrećemo zaslepljene oči, ili što pokušavamo da se dobro osećamo gledajući koliko su drugi, kada se uporede s nama, gori od nas.

Pavle ne želi ništa od toga. On opominje svoje zemljake da ne budu brzi da osuđuju neznabošce, jer su oni, Jevreji, iako izabrani narod, u nekim slučajevima čak i krivlji od neznabožaca koje tako brzo osuđuju, budući da su, kao Jevreji, dobili mnogo više svetlosti od neznabožaca.

Pavle u svemu tome želi da naglasi misao da niko od nas nije pravedan, da niko od nas ne ispunjava božanska merila, da niko od nas nije po svojoj prirodi dobar ili svet. Jevreji i neznabošci, muškarci i žene, bogati i siromašni, bogobojazni ili bezbožnici, svi smo osuđeni. Da nema božanske blagodati, ne bi bilo nikakve nade za bilo koga od nas.

Koliko često, makar sa mo u mislima, osuđuješ druge za ono za šta si i sam kriv? Na koji način, slušajući ono što je Pavle ovde napisao, možeš da se promeniš?

JEVANĐELJE I POKAJANJE

»Ili ne mareći za bogatstvo njegove dobrote i krotosti i trpljenja, ne znajući da te dobrota Božja na pokajanje vodi.« Rimljanima 2,4. Kakva se poruka u ovim rečima krije za nas?

Treba da zapazimo da nas Božja dobrota navodi, a ne prisiljava na pokajanje. Bog se ne služi silom. On je beskrajno strpljiv i trudi se da sebi privuče sve ljude svojom ljubavlju. Prisilno pokajanje uništilo bi svaku svrhu pokajanja, zar ne? Kada bi nas Bog prisiljavao na pokajanje, onda bi svi bili spaseni, jer zašto bi jedne prisiljavao da se pokaju, a druge ostavljao u nepokajanju? Pokajanje mora biti čin slobodne volje, odgovor na delovanje Svetog Duha u našem životu. Da, pokajanje je dar od Boga, ali moramo biti spremni i otvoreni da ga primimo. To je odluka koju sami moramo doneti.

Šta se događa sa onima koji se odupru Božjoj ljubavi, koji odbiju da se pokaju i ostaju u neposlušnosti? Rimljanima 2,5-10.

U Rimljanima 2,5-10. i često u celokupnoj Poslanici Rimljanima, Pavle naglašava značaj dobrih dela. Opravdanje verom bez dela zakona nikada se ne sme shvatiti tako kao da dobra dela nemaju nikakvog mesta u hrišćanskom životu. Na primer, u sedmom stihu, spasenje je opisano kao da dolazi onima koji ga traže »strpljivom istrajnošću u činjenju dobra«. Iako se ljudskim naporima ne može zaraditi spasenje, dobra dela su deo celokupnog iskustva spasenja. Teško je i zamisliti kako bi neko mogao da čita Bibliju a da i dalje misli da dobra dela nemaju nikakve vrednosti. Istinsko pokajanje, pokajanje koje dolazi dragovoljno iz srca, uvek će biti praćeno odlučnošću da odbacimo i uklonimo sve ono zbog čega smo imali da se kajemo.

Koliko često se kaješ? Da li je tvoje pokajanje iskreno, ili samo pokušavaš da zaboraviš svoje greške, nedostatke i grehe? Ako je tako, kako bi se mogao promeniti? Zašto bi morao da se promeniš?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Prema biblijskom učenju greh nije nesreća koja je neočekivano zadesila čoveka, već je posledica čovekovog stava i izbora. Takođe, greh nije odsustvo dobra, već neispunjavanje Božjih očekivanja. Greh je put zla koji je čovek svojevolejno izabrao. Nije u pitanju slabost za koju ljudi ne mogu biti smatrani odgovornima, jer čovek svojim stavom ili učinjenim grehom bira put pobune protiv Boga, prestupa Njegov zakon i ne sluša Božju reč. Greh pokušava da pređe preko granica koje je Bog postavio. Ukratko rečeno, greh je pobuna protiv Boga.« (*The Handbook of Seventh-day Adventist Theology* [Hagerstown, Md.: Review and Herald Publishing Association, 2000], str. 239)

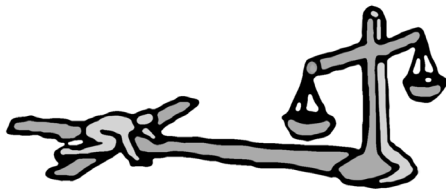
»Bila mi je pokazana strašna slika stanja u kome se nalazi svet. Nemoral se vidi na sve strane. Razvratnost je posebni greh ovog vremena. Nikada nije porok podizao svoju odvratnu glavu tako smelo kao sada. Izgleda kao da su ljudi oammljeni, i oni koji vole vrlinu u istinsku dobrotu skoro da su obeshabreni njegovom smelošću, snagom i sveopštom rasprostranjenošću. Bezakonje koje prevladava nije ograničeno samo na nevernike i rugače. Bilo bi dobro da je to slučaj, ali nije. Mnogi ljudi i žene koji ispovedaju Hristovu religiju su krivi. Čak i neki koji tvrde da očekuju Njegov dolazak nisu ništa bolje pripremljeni za taj događaj od samog Sotone. Oni se ne čiste od svake nečistote. Oni su već tako dugo služili svojim strastima da je potpuno prirodno za njihove misli da budu nečiste a njihova mašta pokvarena.« (Elen G. Vajt, *Testimonies for the Church*, sv. 2, str. 346)

ZA RAZGOVOR:

1. Kakav odgovor dajete onima koji uprkos svemu što se dogodilo tvrde da čovečanstvo napreduje? Koje činjenice oni iznose? Kako odgovarate na njih?
2. Razmotrite drugi tekst Duha proroštva u delu za petak. Ako ste sebe pronašli u njemu, kako glasi vaš odgovor? Zašto je tako važno da ne očajavamo, već da se i dalje hvatamo za Božja obećanja o oproštenju i očišćenju? Ko je taj koji želi da kažemo: »Dosta je, ne mogu više! Suiviše sam pokvaren. Nikada se neću spasti, zato odustajem!«? Da li ćete poslušati njega ili Isusa, koji govori: »Ni ja te ne osuđujem, idi, i ne greši više!« Jovan 8,11.
3. Zašto je tako važno da mi kao hrišćani shvatimo ljudsku grešnost i pokvarenost? Šta bi se moglo dogoditi kada bismo zaboravili tu žalosnu, ali istinsku stvarnost? Na kakve greške bi nas moglo navesti pogrešno shvatanje našeg pravog stanja?
4. Razmislite o velikom broju protestanata koji su radije izabrali smrt nego da se odreknu svoje vere. Koliko je naša vera snažna? Da li je dovoljno snažna da umremo za nju?

OPRAVDANJE VEROM

Tekstovi za proučavanje: Rimljanima 3,19-28.

Tekst za pamćenje: »Mislimo, dakle, da će se čovek opravdati verom bez dela zakona.« Rimljanima 3,28.

U ovoj pouci proučavamo osnovnu temu Poslanice Rimljanima: opravdanje verom – veliku istinu koja je više od bilo koje druge istine uticala na protestantsku reformaciju. Uprkos svim suprotnim tvrdnjama, Rim sada nije mnogo drugačiji po pitanju ovog verovanja u odnosu na to kakav je bio 1520, kada je papa Lav izdao papsku bulu osuđujući Lutera i njegova učenja. Luter je spalio primerak bule, jer ako postoji učenje koje se nikada ne može dovesti pod sumnju, onda je to bilo i jeste opravdanje verom. Taj izraz je utemeljen na pravu. Prestupnik zakona dolazi pred sudiju i biva osuđen na smrt zbog svojih prestupa. Međutim, pojavljuje se zamenik i preuzima na sebe prestupnikovu krivicu i tako čisti krivca koji, prihvatajući zamenika, stoji pred sudijom ne samo oslobođen svoje krivice već i kao osoba koja nikada nije ni počinila zločine zbog kojih je bila izvedena pred sud. I sve se to događa zato što zamenik – koji nikada nije učinio nikakvo zlo – nudi pomilovanom prestupniku svoju savršenu pravednost. I tako, krivac stoji pred sudijom kao da nikada nije ni prestupio zakon.

U planu spasenja, svako od nas je krivac. Zamenik, Isus, savršeno je čist i pojavljuje se na sudu umesto nas, Njegova pravednost biva prihvaćena umesto naše nepravednosti. I tako smo mi opravdani pred Bogom, ne zbog svojih dobrih dela, već zbog Isusa, čija pravednost postaje naša kada je prihvatimo verom. Razgovarajte o toj radosnoj vesti! U stvari, vest i ne može da bude bolja nego što jeste!

Šta Pavle govori o zakonu, i o tome šta zakon može ili ne može da učini? Zašto je važno da hrišćani to shvate? Rimljanima 3,19.20.

Pavle se ovde služi pojmom zakona u širem smislu, onako kako su ga Jevreji u njegovo vreme shvatali. Pod pojmom »Tora« (jevrejska reč za zakon) Jevreji čak i danas prvenstveno misle na Božja uputstva u prvih pet Mojsijevih knjiga, ali i šire na celokupni Stari zavet. Moralni zakon, zajedno sa svojim tumačenjima i dodacima u obliku propisa i preporuka, ali i ceremonijalni zakon, bili su deo tih uputstava. Zbog toga, pojam zakona ovde možemo shvatiti kao celokupni sistem judaizma.

Biti pod zakonom znači biti pod njegovom vlašću. Zakon samo razotkriva nečije nedostatke i krivicu pred Bogom. Zakon ne može da ukloni krivicu; ali može da navede grešnika da potraži pomoć.

Kada Poslanicu Rimljanima primenimo na današnje prilike, kada jevrejski zakon nije više u upotrebi, mi mislimo uglavnom na moralni zakon. Ni ovaj zakon nas ne može spasti ništa više nego što je sistem judaizma mogao da spase Jevreje. Spasavanje grešnika nije zadatak moralnog zakona. Njegov zadatak je da nam otkrije božanski karakter i da nam pokaže gde nismo uspeli da ga odražavamo.

Bez obzira o kojem se zakonu radi – moralnom, ceremonijalnom, građanskom ili o svima njima zajedno – držanje bilo kojeg ili svih zajedno neće čoveka učiniti pravednikom u Božjim očima. U stvari, zakon nikada nije ni bio predviđen da to čini. Sasvim suprotno, trebalo je da zakon ukaže na naše nedostatke i da nas vodi Hristu.

Zakon ne spasava ništa više nego što simptomi neke bolesti mogu da je izleče. Simptomi ne leče, oni ukazuju na potrebu za lečenjem. I to je način na koji zakon deluje.

Koliko su bili uspešni vaši napori da držite zakon? Šta ti vaš odgovor govori o uzaludnosti napora da se spasete držanjem zakona?

»A sada se bez zakona javi pravda Božja, posvedočena od zakona i od proroka.« Rimljanima 3,21.

Kako bi trebalo da shvatimo ono što ovaj tekst kaže?

Ova nova pravednost pojavljuje se kao suprotnost pravednosti po zakonu s kojom su Jevreji bili upoznati. Ova nova pravednost je nazvana »pravednost Božja«, što znači, pravednost koja dolazi od Boga, pravednost koju Bog daje, i jedina koju On prihvata kao istinsku pravednost.

Ovo je, naravno, pravednost koju je Isus gajio u svom životu dok je bio ovde u ljudskom telu, pravednost koju On nudi svima koji će je prihvatiti verom, koji će je tražiti za sebe, ali ne zato što je zaslužuju, već zato što im je neophodna.

»Pravednost je poslušnost zakonu. Zakon zahteva pravednost, i grešnik je duguje zakonu; ali, on je nesposoban da je pruži. Jedini način na koji on može steći pravednost jeste putem vere. Verom on može da iznese pred Boga zasluge Isusa Hrista i Gospod će poslušnost svoga Sina uračunati grešniku. Hristova pravednost će biti prihvaćena umesto čovekovih nedostataka i Bog će prihvatiti, pomilovati, opravdati pokajničku dušu koja veruje, postupati prema njoj kao da je pravedna i voleti je kao što voli svoga Sina.« (Elen G. Vajt, *Selected messages*, 1. knjiga, str. 367) Kako bi mogao da naučiš da prihvatiš tu prekrasnu istinu za sebe? Rimljanima 3,22.

Vera Isusa Hrista je ovde van svake sumnje vera u Isusa Hrista. Kada deluje u životu hrišćanina, vera je mnogo više nego samo intelektualno prihvatanje Hrista, ona je mnogo više nego samo priznavanje nekih činjenica o Hristovom životu i Njegovoj smrti. Umesto toga, istinska vera u Isusa Hrista znači prihvatiti Njega kao Spasitelja, Zamenika, Zalog i Gospoda. To znači izabrati Njegov put u životu. To znači uzdati se u Njega i truditi se u veri da živiš u skladu s Njegovim zapovestima.

NJEGOVOM BLAGODAĆU

Šta Pavle kaže o opravdanju? Šta to znači da je spasenje u Isusu? Rimljanima 3,24.

Šta ovaj tekst govori o opravdanju? Grčka reč *dikaioo*, prevedena kao »opravdati« može da znači »učiniti pravednim«, »proglasiti pravednim« ili »smatrati pravednim«. Reč ima isti koren kao i reč *dikaiosune* – »pravednost« i »opravdanje«, što u nekim prevodima ne dolazi do jasnog izražaja. Mi smo opravdani kad nas Bog »proglasi pravednima«.

Pre ovog opravdanja, čovek je nepravednik i zato neprihvatljiv pred Bogom. Posle opravdanja on ili ona se smatraju pravednima, i postaju prihvatljivi pred Bogom.

Sve se to dešava samo putem Božje blagodati. Blagodat znači naklonost, davanje prednosti. Kada se grešnik obrati Bogu i zatraži spasenje, delo je blagodati da tu osobu smatra ili proglasi pravednom. To je nezasluzena naklonost. I vernik biva opravdan bez ikakve zasluge sa svoje strane, bez ikakvog prava na koje bi se mogao pozvati, osim svoje krajnje bespomoćnosti. Čovek je opravdan otkupom koji je u Isusu Hristu, spasenjem koje Isus nudi kao grešnikova Zamena i Zaloga.

Opravdanje je predstavljeno u Poslanici Rimljanima kao trenutno delo, što znači da se događa u jednom momentu. U jednom trenutku, grešnik je daleko od Boga, nepravednik, neprihvaćen; sledećeg trenutka, posle opravdanja, on je blizu Boga, prihvaćen i pravedan.

Čovek koji je u Hristu gleda na opravdanje kao na delo iz prošlosti, na delo koje se odigralo kada se potpuno predao Hristu. »Opravdavši se verom« (Rimljanima 5,1) znači u stvari »pošto smo opravdani verom«.

Naravno, ako opravdani grešnik otpadne i onda se ponovo vrati Hristu, opravdanje se događa ponovo. Zatim, ako se obraćenje proglasi svakodnevnim iskustvom, onda se u istom smislu i opravdanje može smatrati svakodnevnim, iz dana u dan ponovljenim iskustvom.

Ako je radosna vest o spasenju zaista tako dobra, šta zadržava ljude da je prihvate? Na temelju vlastitog iskustva, šta je vas navodilo da oklevate da prihvatite sve što vam Gospod obećava i nudi?

HRISTOVA PRAVEDNOST

Rimljanima 3,25. Pavle podrobnije objašnjava veliku poruku o spasenju. On se služi maštovitim izrazom »umilostiviti«, »odobrovoljiti«. Grčka reč za taj pojam, *hilasterion*, pojavljuje se samo ovde i u Jevrejima 9,5. gde je prevedena kao »sedište milosti«. Onako kako je upotrebljena u Rimljanima 3,25, opisujući ponudu opravdanja i spasenja preko Hrista, reč *hilasterion* predstavlja ispunjenje svega što je bilo simbolički predstavljeno sedištem milosti u starozavetnom Svetilištu. Ona, prema tome, znači da je svojom smrću Isus postao sredstvo spasenja i Onaj koji osigurava »umilostivljenje«. Ukratko, to znači da je Bog učinio sve što je bilo potrebno da nas spase.

Tekst govori i o opraštanju greha, o oslobađanju od greha. Naši gresi nas čine neprihvatljivima pred Bogom. Mi sami od sebe ne možemo ništa da učinimo da uklonimo svoje grehe. Ali, u planu spasenja, Bog nam je osigurao način da gresi budu uklonjeni verom u Hristovu krv.

Reč za »očišćenje« u grčkom jeziku je *paresis*, što doslovno znači »preći preko« ili »ne obraćati pažnju«, ali se ovde nikako ne može shvatiti kao »zanemarivanje greha«. Bog može da zaobiđe grehe iz prošlosti zato što je, svojom smrću, Hristos platio kaznu za grehe svih ljudi. Svaki, dakle, koji »veruje u njegovu krv« može da dobije oprostjenje greha, jer je Hristos već umro za njih (1. Korinćanima 15,3).

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 3,26.27. Šta Pavle ističe u ovim stihovima?

Radosna vest koju je Pavle želeo da podeli sa svima koji su hteli da ga slušaju glasi da je čoveku na raspolaganju Božja pravednost i da nam se ona daje ne našom zaslugom, već verom u Isusa i u ono što je On učinio za nas.

Zbog krsta na Golgoti, Bog može grešnika da proglasi pravednikom a da ipak ostane pravedan i pošten u očima svemira. Sotona ne može upreti prstom na Boga i optužiti ga za kršenje zakona, jer je samo Nebo prinelo najvišu žrtvu. Sotona je optužio Boga da traži od čoveka više nego što je spreman da učini za njega. Krst na Golgoti odbacuje tu optužbu.

Sotona je očekivao da će Bog uništiti svet posle čovekovog pada u greh. Umesto toga, Bog je poslao svoga Sina da ga spase. Šta nam to govori o Božjem karakteru? Kako znanje o Božjem karakteru treba da utiče na naš način života? Šta ćete u toku sledeća 24 sata promeniti u svom ponašanju zato što ste se bolje upoznao s Božjim karakterom?

BEZ DELA ZAKONA

»Mislimo, dakle, da će se čovek opravdati verom bez dela zakona.«
Rimljanima 3,28.

Da li to znači da se od nas više ne traži da poštujemo zakon, pošto znamo da se delima nećemo spasiti? Kako možeš da objasniš svoj odgovor?

U istorijskom kontekstu, Pavle u Rimljanima 3,28. govori o zakonu u širem smislu kao o sistemu judaizma. Bez obzira koliko je savesno Jevrejin nastojao da živi u skladu s tim sistemom, ukoliko nije prihvatio Isusa kao Mesiju, nije mogao da bude opravdan.

Ovaj tekst predstavlja zaključak izlaganja u kome Pavle tvrdi da zakon vere isključuje hvalisanje. Kada bi se čovek mogao opravdati svojim delima, imao bi čime da se hvali. Ali, ako se opravdava zato što je Isus objekat njegove vere, onda zasluga jasno pripada Bogu koji opravdava grešnika.

Duh proroštva daje zanimljiv odgovor na pitanje: »Šta je to opravdanje verom?« Evo šta kaže: »Božje je delo da slavu čoveka baci u prah i da učini za njega ono što nije u njegovoj moći da učini za sebe.« (Elen G. Vajt, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, str. 456)

Dela zakona ne mogu doneti pomirenje za prošle grehe. Opravdanje se ne može zaraditi. Ono se može primiti jedino verom u Hristovu žrtvu pomirenja. Dakle, u tom smislu dela zakona nemaju nikakve veze sa opravdanjem. Biti opravdan bez dela znači biti opravdan bez ičega u sebi čime bi zaradio opravdanje. Međutim, mnogi hrišćani su pogrešno shvatili i primenili ovaj tekst. Oni kažu da sve što čovek treba da učini jeste da veruje, dok istovremeno umanjuju vrednost dela poslušnosti, čak i poslušnosti moralnom zakonu. Čineći tako, potpuno pogrešno tumače Pavla. U Poslanici Rimljanima, ali i na drugim mestima, Pavle pripisuje veliku važnost držanju moralnog zakona. Svakako, činio je to i Isus, a Jakov i Jovan takođe (Matej 19,17; Rimljanima 2,13; Jakov 2,10.11; Otkrivenje 14,12). Pavle želi da kaže: iako poslušnost zakonu nije sredstvo opravdanja, čovek koji se opravdao verom drži Božji zakon i, u stvari, on je jedina osoba koja može da drži zakon. Nepreporučena osoba koja nije opravdana verom nikada ne može ispuniti sve zahteve zakona.

Zašto ljudi tako lako padaju u zamku da misleći da se čovek ne mora starati da drži Božji moralni zakon zato što nas zakon ne spasava? Da li ste i vi sami nekada »ukidali« greh oslanjajući se na opravdanje verom? Zašto je takvo mudrovanje veoma opasno? U isto vreme, gde bismo bili bez obećanja o spasenju, čak i kada se nađemo u iskušenju da ga zloupotrebimo?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Novo i staro«, str. 128.129, original. u knjizi Elen G. Vajt *Pouke velikog Učitelja*; poglavlja »The Righteousness of Christ in the Law,« str. 236–239; »Come and Seek and Find,« str. 331–335; »Perfect Obedience Through Christ,« str. 373.374, u knjizi Elen G. Vajt *Selected Messages*, knjiga 1.

»Iako zakon ne može da plati kaznu za greh, već opterećuje grešnika svim njegovim dugovima, Hristos je obećao obilno pomilovanje svima koji se pokaju i veruju u Njegovu milost. Božja ljubav se obilno pokazala svakoj duši koja se kaje i veruje. Žig greha na duši može se izbrisati jedino krvlju Žrtve pomirenja... Onoga koji je jednak Ocu. Hristovo delo – Njegov život, poniženje, smrt i posredovanje za izgubljenog čoveka – uzdiže zakon i čini ga dostojnim poštovanja.« (Elen G. Vajt, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 371)

»Hristov karakter zauzima mesto tvog karaktera i ti si prihvaćen pred Bogom kao da nikada nisi ni grešio.« (Elen G. Vajt, *Put Hristu*, str. 62. original)

»Kada apostol kaže da smo opravdani 'bez dela zakona', on ne govori o delima vere i blagodati; jer vernik koji čini dela vere i blagodati ne veruje da se njima opravdava, već teži da bude opravdan verom. Apostol pod 'delima zakona' podrazumeva dela na koja se oslanjaju samopravednici, misleći da se njima opravdavaju. Oni smatraju da su pravedni zahvaljujući svojim delima. Drugim rečima, čineći dobro, oni ne streme pravednosti, već jednostavno žele da se hvale da su već postigli pravednost svojim delima.« (Martin Luter, *Commentary on Romans*, str. 80)

ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte ponovo sve tekstove za ovu sedmicu i onda, svojim rečima, kratko opišite o čemu govore.
2. Pročitajte još jednom prethodni navod iz knjige Martina Lutera. Zašto je ova istina podstakla Lutera da učini ono što je učinio? Zašto je i nama danas važno da shvatimo njegove reči?
3. »Adventistički hrišćani smatraju sebe naslednicima biblijskog učenja o opravdanju blagodaću samo kroz veru, koje su reformatori prihvatili, i obnoviteljima i predstavnicima punine, jasnoće i uravnoteženosti apostolskog jevanđelja.« (Ivan T. Blazen, »Salvation«, *Handbook of Seventh-day Adventist Theology* [Hagerstown, Md.: Review and Herald® Publishing Association, 2000], str. 307) Kakve razloge imamo da verujemo da smo upravo ono što je ovde zabeleženo?

AVRAMOVA VERA

Tekstovi za proučavanje: 1. Mojsijeva 15,6; 2. Samuilova 11, 12; Rimljanima 3,20.31; 4,1-17; Galatima 3,21-23; 1. Jovanova 3,4.

Tekst za pamćenje: »Kvarimo li, dakle, zakon verom? Bože sačuvaj! Nego ga još i utvrđujemo!« Rimljanima 3,31.

Četvrto poglavlje Poslanice Rimljanima na mnogo načina prodire do srži reformacije i biblijske doktrine o spasenju verom i samo verom. Služeći se Avraamom – uzorom svetosti i vrline – kao primerom čoveka kome je bilo neophodno spasenje blagodaću, bez dela zakona, Pavle svojim čitaocima ne ostavlja nikakvu mogućnost da ga pogrešno shvate. Ako dela i poštovanje zakona najboljega među ljudima nisu bila dovoljna da ga opravdaju pred Bogom, kakvu nadu bi mogli da imaju ostali? Ako je blagodat bila neophodna Avraamu, onda je ona neophodna i svima ostalima, Jevrejima i neznabošcima!

U četvrtom poglavlju Poslanice Rimljanima Pavle prikazuje tri osnovne faze plana spasenja: (1) obećanje o božanskom blagoslovu (obećanje o blagodati); (2) ljudski odgovor na to obećanje (odgovor vere); i konačno, (3) božansko proglašavanje pravednosti upućeno je onima koji veruju (opravdanje). Tako se to dogodilo sa Avraamom, i tako će se to događati i s nama.

Neobično je važno da imamo na umu da Pavle govori o spasenju blagodaću; to je nešto što nam se daje, bez obzira koliko to bilo nezasluzeno. Kada bismo ga zasluživali, onda bismo ga imali; kada bismo ga imali, onda to ne bi bio dar nego vraćanje duga. Za bića tako iskvarena i grešna kao što smo mi, spasenje je moralo da bude dar.

Da bi dokazao svoje gledište o spasenju verom i samo verom, Pavle se vraća na 1. Mojsijevu i citira: »I poverova Avraam Bogu i on mu primi to u pravdu« (1. Mojsijeva 15,6). Ovde, dakle, na jednoj od prvih stranica Biblije, nalazimo opravdanje verom i samo verom.

Koju činjenicu o odnosu između vere i zakona Pavle naglašava? Zašto je za nas ta činjenica tako važna? Rimljanima 3,31.

U ovom tekstu, Pavle posebno naglašava da vera ne ukida Božji zakon. Čak ni oni koji su držali zakon, celokupni starozavetni sistem zakona, nikada se nisu mogli spasti time. Religija Staroga zaveta, uvek je bila religija Božje blagodati koju je Bog davao grešnicima putem vere.

Kako Pavle pokazuje da se čak i u Starom zavetu spasenje uvek sticalo verom, a ne preko dela zakona? Rimljanima 4,1-8.

Prema starozavetnom izveštaju, Avraam je bio proglašen pravednim zato što je »poverovao Bogu«. Prema tome, i sam Stari zavet govori o opravdanju verom. U skladu s tim, svaki nagoveštaj da vera »ukida« (grčki *katargeo*, »proglašava beskorisnim«, »obesnažuje«) zakon jeste pogrešan; spasenje verom je zaista deo Staroga zaveta. Blagodat se proglašava na svakoj njegovoj stranici. Šta je, na primer, predstavljao celokupni ritual u Svetilištu ako ne sliku načina na koji se grešnik spasava, ne svojim delima, nego smrću zamenika umesto njegove?

Osim toga, kako bi se drugačije mogla objasniti činjenica da je David dobio oprostjenje posle žalosne afere s Vitsavejom? Svakako da ga držanje zakona nije spaslo, jer je prekršio toliko načela zakona da bi morao da bude osuđen po mnogim osnovama. Ako bi trebalo da David bude spasen po zakonu, on uopšte ne bi bio spasen!

Pavle predstavlja Davidovo ponovno sticanje božanske naklonosti kao primer opravdanja verom. Oprostjenje je bilo delo božanske blagodati. Imamo, dakle, još jedan primer opravdanja verom iz Starog zaveta! U stvari, koliko god da su legalistički bili raspoloženi mnogi pripadnici starog Izrailja, jevrejska religija je uvek bila religija blagodati. Legalizam je bio samo njeno izopačenje, a ne njen smisao.

Razmišljajte neko vreme o Davidovom grehu i pokajanju (2. Samuilova 11,12; Psalam 51). Kakvu nadu za sebe možemo izvući iz te žalosne priče? Nije li to i pouka za sve nas kako treba da postupamo prema onima u crkvi koji su zgrešili?

BLAGODAT ILI DUG

Tema kojom se Pavle ovde bavi je nešto mnogo više od jednostavne teologije. On prodire do srca i duše spasenja i našeg odnosa prema Bogu. Ako neko veruje da mora da zasluži opravdanje, da mora da dostigne određeni nivo svetosti pre nego što bi mogao da bude opravdan i da dobije oprostene, onda nema ničeg prirodnijeg nego da se okrene sebi i svojim delima. Religija može da postane izrazito usredsređena na čoveka, a to je upravo ono što nam najmanje treba.

Nasuprot tome, ako neko shvati veliku poruku da je opravdanje dar od Boga, potpuno nezasluženo, koliko mu je lakše i prirodnije da se okrene Božjoj ljubavi i milosti umesto sebi?

I na kraju, kome je lakše da odražava Božju ljubav i Njegov karakter, onome koji je obuzet sobom ili onome koji je okrenut Bogu?

Kako Pavle dalje razrađuje temu o opravdanju verom? Rimljanima 4,6-8.

»Grešnik mora da dođe Hristu u veri, da se uhvati za Njegove zasluge, da položi svoje grehe na Nosioca greha, i da dobije Njegovo oprostjenje. Upravo je iz tog razloga Isus i došao na ovaj svet. Na taj način se Hristova pravednost uračunava pokajanom grešniku koji veruje. On postaje član carske porodice.« (Elen G. Vajt, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 215)

Pavle zatim nastavlja da objašnjava da spasenje verom nije namenjeno samo Jevrejima, već i neznabošcima (Rimljanima 4,9-12). U stvari, ako hoćemo da uđemo u suštinu, Avraam i nije bio Jevrej; on je poticao iz paganske porodice (Isus Navin 24,2). Razlikovanje između Jevreja i neznabožaca i nije postojalo u njegovo vreme. Kada je Avraam bio opravdan (1. Mojsijeva 15,6), nije bio ni obrezan. Prema tome, Avraam je postao otac i obrezanima i neobrezanima, kao i veliki primer kojim se Pavle poslužio da naglasi svoju misao o sveobuhvatnosti spasenja. Hristova smrt je bila za sve, bez obzira na rasu ili nacionalnost (Jevrejima 2,9).

Uzimajući u obzir sveobuhvatnost krsta, uzimajući u obzir ono što nam krst govori o vrednosti svakog ljudskog bića, zašto su rasne, etničke ili nacionalne predrasude tako užasno zlo? Kako da naučimo da prepoznamo postojanje predrasuda u sebi i da zahvaljujući Božjoj blagodati očistimo svoj um?

Na današnji dan pre pet stotina godina Martin Luter je postavio svojih 95 teza na vrata Vitenberške crkve. Zanimljivo je da tema ovog odeljka takođe prodire u srž spasenja verom.

U tekstu u Rimljanima poslanici 4,13. upoređuju se »obećanje« i »zakon«. Pavle se trudi da postavi starozavetni temelj za svoje učenje o opravdanju verom. On nalazi primer u Avraamu, koga su svi Jevreji uzimali za svoga pretka. Prihvatljivost pred Bogom ili opravdanje Avraam je stekao mimo zakona. Bog je Avraamu dao obećanje da će biti »naslednik sveta«. Avraam je poverovao u to obećanje; u stvari, prihvatio je ulogu koja mu je time bila namenjena. Posledica je bila da ga je Bog prihvatio i delovao preko njega da spase svet. Ovo ostaje snažan primer kako je blagodat delovala u Starom zavetu, i upravo zato ga Pavle i navodi.

Kako Pavle nastavlja da dokazuje da je spasenje verom centralna misao Staroga zaveta? Rimljanima 4,14-17; Galatima 3,7-9.

Važno je imati na umu, kao što smo kazali u samom početku, kome Pavle piše. Jevrejski vernici bili su odveć obuzeti starozavetnim zakonom i mnogi su verovali da njihovo spasenje počiva na savršenom držanju zakona, iako ni sam Stari zavet tako ne uči.

Trudeći se da ispravi to pogrešno shvatanje, Pavle kaže da je Avraam, čak i pre zakona na Sinaju, dobio obećanje, i to ne po delima zakona (što bi se teško moglo prihvatiti, pošto zakon – cela Tora i ceremonijalni sistem – još nije ni bio proglašen), već po veri.

Ako bi Pavle ovde govorio isključivo o moralnom zakonu, koji je u načelu postojao i pre Sinaja, naglasak bi ostao isti. Čak i više od toga! Nastojanje da se Božja obećanja prime po zakonu, kaže apostol, čini da vera postane prazna, čak nekorisna. Ovo su veoma jake reči, ali apostol želi da naglasi da vera spasava, dok zakon osuđuje. On želi da govori o uzaludnosti pokušaja da se spasenje traži posredovanjem upravo onoga što navodi na osudu zakona, jer mi svi, i Jevreji i neznabošci, treba da učinimo ono isto što je Avraam učinio: da nam se verom pripíše spasonosna Isusova pravednost. Ova istina je pokrenula protestantsku reformaciju.

ZAKON I VERA

Kao što smo već videli, Božje postupanje prema Avraamu je pokazalo da spasenje dolazi preko obećanja o blagodati, a ne preko zakona. Prema tome, ako su Jevreji hteli da budu spaseni, morali su da odbace oslanjanje na sopstvena dela i da prihvate obećanje dato Avraamu, koje se ispunilo dolaskom Mesije. U stvari, to se odnosi na sve ljude, i Jevreje i neznabošce, koji misle da su njihova »dobra dela« sve što je potrebno da bi bili proglašeni pravednima pred Bogom.

»Načelo da se čovek može spasti svojim delima predstavlja temelj svake neznabožačke religije... Gde god se ono uzdiže, ljudi nemaju nikakve odbrane od greha.« (Čežnja vekova, str. 35.36. original) Šta to znači? Zašto nas misao da se možemo spasti svojim delima čini tako bespomoćnima u borbi protiv greha?

Kako Pavle objašnjava odnos između zakona i vere u Galatima? Galatima 3,21-23.

Ako bi igde mogao da postoji zakon koji daje život, onda bi to svakako morao biti Božji zakon. A ipak, Pavle kaže, da nijedan zakon, čak ni Božji, ne može dati život, jer su svi prekršili zakon i svi su osuđeni na temelju zakona.

Međutim, obećanje o veri, još potpunije otkriveno preko Hrista, oslobađa sve koji veruju i čini da više »nisu pod zakonom«; što znači da više nisu osuđeni i opterećeni svojim pokušajima da zarade spasenje preko zakona. Zakon postaje teret kada se objavljuje bez vere, bez blagodati – jer bez vere, bez blagodati, bez pravednosti koja dolazi od vere, biti pod zakonom znači biti pod teretom i osudom za greh.

Koliko se opravdanje verom nalazi u središtu vašeg duhovnog putovanja sa Gospodom? To jest, šta možete da učinite da ono ne postane prekriveno drugim aspektima istine da ne biste izgubili iz vida ovo ključno učenje? U stvari, šta vrede sva ostala učenja bez ovoga?

ZAKON I GREH

Često slušamo ljude kako govore da je u Novom zavetu zakon ukinut i kako onda kreću da navode tekstove za koje misle da potvrđuju njihovu misao. Logika iza ove misli, međutim, nije potpuno zdrava, niti je zdrava teologija koju ona podržava.

Šta Pavle i Jovan naglašavaju o odnosu između zakona i greha? Rimljanima 3,20; 1. Jovanova 2,3-6; 3,4.

Pre nekoliko stotina godina, irski pisac Džonatan Svift je napisao: »Ali, hoće li iko ustvrditi da ćemo se, ukoliko se reči »piti«, »varati«, »lagati«, »krasti« odlukom Parlamenta izbrišu iz engleskog jezika i engleskih rečnika, mi svi sledećeg jutra probuditi trezveni, poštenu i pravedni, da ćemo voleti istinu?« (Džonatan Svift, *A Modest Proposal and Other Satires*, str. 205)

U isto vreme, ako je Božji moralni zakon ukinut, zašto laganje, ubijanje, i krađa i dalje predstavljaju zlo delo ili greh? Ako je Božji moralni zakon promenjen, onda se mora promeniti i definicija greha, zar ne? Ili, ako je Božji moralni zakon ukinut, onda je ukinut i greh, a ko je u stanju da to poveruje? (1. Jovanova 1,7-10; Jakov 1,14.15)

U Novom zavetu, pojavljuju se i Božji moralni zakon i jevanđelje. Zakon pokazuje šta je greh; jevanđelje ukazuje na lek protiv tog greha, a to su smrt i uskrsnuće Isusa Hrista. Ako nema zakona, nema ni greha i, prema tome, od čega smo mi onda spaseni? Jedino u kontekstu zakona i njegove trajne obaveznosti, jevanđelje ima smisla.

Često slušamo da je krst ukinuo moralni zakon. To zaista zvuči ironično, jer upravo krst pokazuje da se zakon ne može ukinuti ili promeniti. Ako Bog nije ukinuo ili promenio zakon pre Hristove smrti na krstu, zašto bi to učinio kasnije? Zašto se Bog nije oslobodio zakona pošto je ljudski rod pao u greh i tako uštedeo čovečanstvu zakonsku kaznu koju donosi kršenje zakona? Na taj način Isus ne bi ni morao da umre. Isusova smrt pokazuje da bi moralni zakon, ukoliko bi bio ukinut ili promenjen, morao biti ukinut pre Njegove smrti, a ne posle nje. Prema tome, ništa drugo ne pokazuje trajnu obaveznu moralnog zakona kao Isusova smrt, smrt koja se dogodila upravo zato što moralni zakon nije mogao da bude promenjen. Da je zakon mogao da bude promenjen da bi odgovarao našem grešnom stanju, zar to ne bi bilo lakše rešenje problema greha od Isusove smrti na krstu?

Kada ne bi bilo božanskog zakona protiv preljube, da li bi to delo izazivalo manje bola i patnje onima koji su pogodeni njime? Kako vam vaš odgovor pomaže da shvatite zašto je Božji moralni zakon i dalje obavezan? Kakva su vaša iskustva s posledicama kršenja Božjeg moralnog zakona?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlja »Pozivanje Avrama«, str. 125-127. original, »Zakon i zaveti«, str. 363.364. original, u knjizi Elen G. Vajt *Stvaranje – patrijarsi i proroci*; »Propoved na Gori blaženstava«, str. 307.308. original, »Sukob«, str. 608. original, i »Svrši se«, str. 762.763. original, u knjizi *Čežnja vekova*; »Christ the Center of the Message« u knjizi *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 388.

»A onome koji radi ne broji se plata po milosti nego po dugu.« (Rimljanima 4,4) Apostol ovde objašnjava navedeni tekst iz prethodnog stiha (1. Mojsijeva 15,4-6), zaključujući i dokazujući na osnovu njega da se opravdanje stiče verom, a ne delima. On to najpre čini objašnjavajući značenje reči 'On mu primi to u pravdu'. Te reči ukazuju da Bog prima (grešnike) blagodaću, a ne zahvaljujući njihovim delima.« (Martin Luter, *Commentary on Romans*, str. 82)

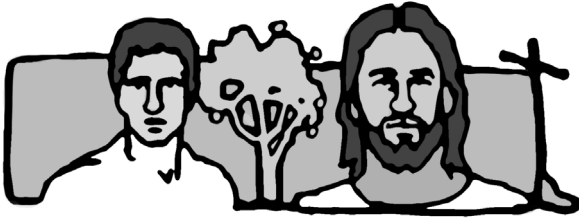
»Kada bi sotona uspeo da navede čoveka da ceni sopstvena dela kao zaslužna dela kojima se stiče pravednost, znao bi da ga može savladati svojim kušnjama i učiniti od njega svoju žrtvu i svoj plen... Namažite dovratnike krvlju Jagnjeta s Golgote i bićete sigurni.« (Elen G. Vajt, *Review and Herald*, 3. septembar 1889)

ZA RAZGOVOR:

1. Zašto je tako važno da shvatimo nauku o spasenju verom i samo verom, bez dela zakona? Od kakvih nas zabluda može sačuvati to znanje? Kakve opasnosti očekuju one koji izgube iz vida ovo ključno biblijsko učenje?
2. Koje dokaze o trajnoj obaveznosti Božjeg moralnog zakona možeš da ponudiš, iako znaš da nas zakon i poslušnost zakonu ne mogu spasti?
3. Glavno pitanje koje predstavlja srž reformacije glasi: Kako se spasavamo? Na koje načine možemo otvoreno i neposredno razgovarati o razlikama između protestanata i katolika kad je u pitanju ova važna tema, a da pritom nikoga lično ne napadnemo?
4. Kao opravdani grešnici, postali smo primaoci blagodati i nezaspune Božje naklonosti, iako smo grešili protiv Njega. Kako to treba da nas navede da postupamo prema drugima? Koliko smo puni blagodati i naklonosti prema onima koji su nas povredili i koji zaista ne zaslužuju našu blagodat i naklonost?

ADAM I ISUS

Tekst za proučavanje: Rimljanima 5.

Tekst za pamćenje: »Opravdavši se, dakle, verom imamo mir s Bogom kroz Gospoda našega Isusa Hrista, kroz kojega i pristup nadosmo verom u ovu blagodat u kojoj stojimo i hvalimo se nadanjem slave Božje.« Rimljanima 5,1.2.

Pavle je dokazao činjenicu da opravdanje ili prihvatanje pred Bogom dolazi samo verom u Isusa Hrista, jer je jedino Njegova pravednost dovoljna da nam dodeli pravo da stanemo pred Boga. Gradeći na toj velikoj istini, Pavle sada dalje objašnjava istu temu. Pokazujući da se spasenje stiže samo verom, a ne delima, čak i u slučaju nekoga koji je tako pravedan kao Avraam, Pavle kao da na neki način stupa korak unazad da bi još jednom bacio pogled na veliku sliku – na ono što izaziva greh i patnje i smrt, na rešenje koje se našlo u Isusu Hristu, i na sve ono što je On učinio za ljudski rod.

Padom jednog čoveka, Adama, celo čovečanstvo se suočilo sa osudom, otuđenjem i smrću; pobedom jednoga čoveka, Isusa, celi svet je dobio novu mogućnost da slobodno stane pred Boga, novu priliku da verom u Isusa zapis o njegovim gresima bude izbrisan i kazna za grehe ukinuta, da gresi budu oprosteni i grešnici zauvek pomilovani.

Pavle upoređuje Adama i Isusa, pokazuje kako je Hristos došao da popravi ono što je Adam učinio kako bi žrtve Adamovog greha, verom u Isusa, svoga Spasitelja, bile izbačene od propasti i smrti. Temelj svega toga je Isusov krst i Njegova zastupnička smrt na njemu – koja je otvorila put da svako ljudsko biće, Jevrejin i neznabožac, bude spaseno u Onome, koji je svojom krvlju doneo opravdanje svima koji Ga prihvate.

Svakako da je ovo tema dostojna dubokog proučavanja, jer predstavlja temelj svake naše nade.

»Opravdavši se, dakle, verom imamo mir s Bogom kroz Gospoda našega Isusa Hrista, kroz kojega i pristup nadosmo verom u ovu blagodat u kojoj stojimo, i hvalimo se nadanjem slave Božje. Ne samo pak to, nego se hvalimo i nevoljama, znajući da nevolje trpljenje grade, a trpljenje iskustvo, a iskustvo nadanje, a nadanje neće se osramotiti, jer se ljubav Božja izli u srca naša Duhom svetim koji je u nama.« Rimljanima 5,1-5.

Kako bi ukratko formulisao ovu Pavlovu poruku? Šta bi iz nje uzeo za sebe?

»Opravdavši se« doslovno bi se moglo prevesti kao »pošto smo se opravdali«. Grčki glagol izražava svršenu radnju. Mi smo proglašeni opravdanima, ili, Bog nas smatra pravednima ne zbog bilo kojeg našeg dela zakona, već zbog toga što smo prihvatili Isusa kao svog Spasitelja. Savršeni život kojim je Isus živeo na ovoj zemlji, pripisan je nama, Njegovo savršeno držanje zakona, nama se uračunava.

U isto vreme, svi naši gresi su položeni na Isusa. Bog je prihvatio da je Isus učinio sve te grehe, a ne mi, i upravo zato mi možemo da budemo pošteđeni kazne koju smo zaslužili. Ta kazna je pogodila Isusa umesto nas, tako da mi sami nikada nećemo morati da se suočimo s njom. Postoji li neka slavnija vest, upućena nama grešnicima?

Grčka reč, prevedena kao »slava« u trećem stihu prevedena je rečju »radovati se« u drugom (u našem prevodu »hvalimo se«), tako da se jasnije vidi veza između ta dva stiha. Opravdani ljudi se mogu radovati nevoljama, jer su utvrdili svoju veru i poverenje u Isusa Hrista. Oni imaju poverenja da će Bog sve izvesti na dobro. Oni će smatrati počašću da mogu da pretrpe Hrista radi (1. Petrova 4,13).

Obratite pažnju na progresiju u stihovima od trećeg do petog:

1. *Strpljenje*. Grčka reč koja je ovde upotrebljena glasi »hipomone« i znači »odlučna istrajnost«. To je vrsta strpljenja koju nevolje razvijaju u onome koji je sačuvao svoju veru i koji nije izgubio iz vida nadu u Hrista, čak i usred nevolja i stradanja koja ponekad mogu da otežaju život.

2. *Iskustvo*. Grčka reč »dokime« koja je ovde prevedena kao iskustvo, znači doslovno »potvrđen kvalitet«, »dokazan karakter«. Onaj koji strpljivo podnosi nevolje može da razvije karakter čiji su kvaliteti potvrđeni.

3. *Nada*. Izdržljivost i potvrđen karakter razvijaju nadu, nadu koja se oslanja na Hrista i na obećanje o spasenju koje je On dao. Sve dok se u veri, u pokajanju i poslušnosti držimo Isusa, imamo dovoljno razloga da se nadamo večnom životu.

Čemu se najviše nadate u svom životu? Kako se ta nada može ispuniti u Isusu? Može li uopšte? Ako ne može, zašto se uopšte nadate?

JOŠ DOK SMO BILI GREŠNICI

**Koji zaključak o Božjem karakteru možemo doneti na osnovu Pavlo-
vih reči? Zašto nas one ispunjavaju nadom? Rimljanima 5,6-8.**

Kada su Adam i Eva sramno i neodgovorno prekršili Božju zapovest, Bog je učinio prvi korak prema pomirenju. I od tada nadalje, Bog je uvek pokretao postupak traženja puta spasenja i pozivao ljude i žene da ga prihvate. »A kada se navrší vreme posla Bog sina svojega jedinorodnoga!« Galatima 4,4.

**Šta znače reči da se ljudi preko Isusa spasavaju od Božjeg gneva?
Rimljanima 5,9.**

Kao što je krv na do vratnicima Izrailjaca u Egiptu, u predvečerje izlaska, zaštitila prvence od gneva koji je pogodio egipatske prvence, tako je i Isusova krv garancija da će onaj koji je opravdan i koji je ostao opravdan biti zaštićen od Božjeg gneva kada greh bude bio konačno uništen na kraju vremena.

Neki ljudi imaju problema sa idejom da Bog ljubavi može da se gnevi. Međutim, Njegov gnev u stvari i postoji zbog Njegove ljubavi. Kako bi bilo moguće da se Bog, koji voli svet, ne razgnevi na greh? Kada bi bio ravnodušan prema nama, ne bi ni obraćao pažnju na ono što se događa na svetu! Pogledajte oko sebe i vidite šta je sve greh učinio Božjim delima stvaranja! Kako se Bog ne bi razgnevio gledajući takvo zlo i uništenje?

**Koje nam druge razloge za radovanje Pavle navodi? Rimljanima
5,10.11.**

Neki komentatori u desetom stihu vide pozivanje na život kojim je Isus živeo dok je bio na zemlji, na savršeni karakter koji je oblikovao i koji nudi nama. Međutim, iako je istina da je nama Njegov savršeni karakter neophodan, izgleda da Pavle ovde veću pažnju posvećuje činjenici da je Isus umro, da je ponovo ustao iz groba i da živi večno (Jevrejima 7,25). I pošto On živi, mi smo spaseni! Da je ostao u grobu, naše nade bi propale zajedno s Njim. Jedanaesti stih nas poziva da se radujemo u Gospodu zbog onoga što je Isus postigao za nas.

»TAKO SMRT UĐE U SVE LJUDE«

Smrt je neprijatelj, konačni neprijatelj. Kada je Bog stvorio ljudski rod, planirao je da njegovi pripadnici žive večno. S veoma malo izuzetaka, ljudi ne žele da umru; a oni koji to žele, čine to zbog velikih ličnih katastrofa i patnji. Smrt se suproti samoj suštini naše prirode. I to dolazi otuda što smo stvoreni da živimo večno. Trebalo je da nam smrt ostane nepoznata.

Koji nam to proces apostol objašnjava? Šta time želi da postigne? Rimljanima 5,12.

Komentatori su o ovom tekstu raspravljali više nego o bilo kom drugom. Možda je tome razlog, kao što naglašava *The SDA Bible Commentary*, što ti komentatori pokušavaju da se posluže ovim tekstom drugačije nego što je to Pavle nameravao.

Jedno pitanje oko kojeg su se sukobljavali glasilo je: na koji način je Adamov greh prešao na njegovo potomstvo? Da li su Adamovi potomci delili krivicu zbog Adamovog greha, ili su krivi pred Bogom zbog svojih greha? Iako su se trudili da na osnovu ovog teksta nađu odgovor na to pitanje, Pavle se u stvari uopšte ne bavi njime. On ima sasvim drugi problem na umu. On ponovo naglašava ono što je u početku rekao: »Jer svi sagrešiše.« (Rimljanima 3,23) Neophodno je da priznamo da smo grešnici, jer ćemo samo na taj način postati svesni svoje potrebe za Spasiteljem. Pavle se ovde trudi da prikaže svojim slušaocima koliko je greh grešan i šta je sve preko Adama ušlo u naš svet. Onda pokazuje šta nam Bog nudi preko Isusa Hrista kao jedini lek za tragediju koja je zadesila svet zbog Adamovog greha.

Da, ovaj tekst govori samo o problemu – o smrti zbog Adamovog greha – ali ne i o njegovom rešenju, o životu u Hristu. Jedan od najslavnijih aspekata jevanđelja je činjenica da je život pobedio smrt. Isus je prošao kroz vrata groba i raskinuo je okove smrti. On kaže: »I živi; i bijah mrtav i evo sam živ u vek veka; amin, i imam ključeve od pakla i od smrti.« Otkrivenje 1,18. Pošto Isus ima ključeve, neprijatelj više ne može da drži svoje žrtve u tamnici smrti.

Kakvo je vaše lično iskustvo sa stvarnošću i tragedijom smrti? Zašto, suočeni s tim strašnim neprijateljem, moramo sačuvati nadu u nešto veće od nas samih, veće od svega što svet može da nam ponudi?

OD ADAMA DO MOJSIJA

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 5,13.14. Čemu nas u ovim stihovima Pavle uči o zakonu?

O čemu to Pavle ovde govori? Izraz »do zakona« predstavlja paralelu izrazu »od Adama tja do Mojsija«. On govori o vremenu u svetu od stvaranja do Sinaja, pre formalnog objavljivanja pravila zakona izrailjskog sistema, koji obuhvata, naravno, i Deset zapovesti.

»Do zakona« znači do objavljivanja Božjih zahteva u raznim zakonima datim Izrailju na Sinaju. Greh je postojao i pre Sinaja. Kako i ne bi? Zar laganje, varanje, ubijanje, preljuba i idolopoklonstvo nisu bili greh pre toga? Naravno da su bili!

Istina je da je ljudski rod pre Sinaja imao samo ograničeno otkrivenje o Bogu, ali su ljudi očigledno znali dovoljno da bi mogli biti pozvani na odgovornost. Bog je pravedan i nikoga ne kažnjava nepravedno. Ljudi su i pre Sinaja umirali, kao što Pavle ističe. Smrt je imala vlast nad svima. Iako nisu grešili protiv neke izričite zapovesti, ljudi su ipak grešili. Oni su imali otkrivenje Boga u prirodi, na koje se nisu obazirali i zato su i bili odgovorni. »Jer što se na njemu nije moglo videti, od postanja sveta moglo se poznati i videti na stvorenjima i njegova večna sila i božanstvo da nemaju izgovora.« Rimljanima 1,20.

S kojom namerom se Bog potpunije pokazao i otkrio u svom zakonu? Rimljanima 5,20.21.

Pouke date na Sinaju sadržavale su moralni zakon, iako je on postojao i pre toga. To je bilo prvi put, međutim, bar prema Bibliji, da je taj zakon bio napisan i objavljen.

Kada su Izrailjci počeli da se upoređuju s Božjim zahtevima, otkrili su da veoma zaostaju za njima. Drugim rečima, »bezakonje« se umnožavalo. Iznenada su shvatili veličinu svoga prestupa. Svrha takvog shvatanja je bila da im pomogne da uvide svoju potrebu za Spasiteljem i da ih pokrene da prihvate blagodat koju je Bog u tako obilnoj meri ponudio. I kao što je već naglašeno, istinska suština starozavetne vere nije bila legalistička.

Kako zakoni u vašoj zemlji otkrivaju ljudsko shvatanje dobra i zla? Kada ljudski zakoni prave tu razliku, šta možemo reći za Božji večni zakon?

ISUS, DRUGI ADAM

»Zato, dakle, kao što za greh jednoga dođe osuđenje na sve ljude, tako pravdom jednoga dođe na sve ljude opravdanje života. Jer kao što neposlušanjem jednog čoveka postaše mnogi grešni, tako će i poslušanjem jednoga biti mnogi pravedni.« Rimljanima 5,18.19. Kakva suprotnost je ovde predstavljena? Kakva nada nam se nudi u Isusu?

Kao ljudi, ništa nismo dobili od Adama osim osude na smrt. Međutim, Hristos je došao i prošao tamo gde je Adam pao, izdržavši svaku probu umesto čoveka. On je ispravio Adamov žalosni prestup i pad, i tako, kao naša Zamena, stavio nas je na sigurno tlo pred Bogom. I zato je Hristos postao »drugi Adam«.

»Drugi Adam je bio slobodno moralno biće, odgovorno za svoje ponašanje. Okružen izrazito lukavim i zavodničkim uticajima, On se nalazio u nepovoljnijim okolnostima od prvog Adama da vodi bezgrešan život. Ipak, usred grešnika, On se odupro svakom iskušenju. (Elen G. Vajt, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, 1074)

Na koji način Pavle upoređuje Adamovo i Hristovo ponašanje? Rimljanima 5,15-19.

Proučite međusobno suprotne ideje: smrt, život; neposlušnost, poslušnost; osuda, opravdanje; greh, pravednost. Isus je došao i popravio sve što je prvi Adam učinio.

Zanimljivo je da se reč »dar« pojavljuje pet puta od 15. do 17. stiha. Misao je jasna: Pavle naglašava da se opravdanje pred Bogom ne zaslužuje, ono dolazi kao dar. To je nešto što nismo zaslužili, čega nismo ni dostojni. I kao i svi darovi, mora se prihvatiti. U slučaju ovog dara, mi ga prihvatamo verom.

Kako je izgledao najbolji dar koji ste ikada dobili? Šta ga je učinilo tako dobrim, tako posebnim? Kako je činjenica da je to bio dar, a ne nešto što ste platili, doprinela da vam postane još dragoceniji? A ipak, kako bi se taj dar ikada mogao uporediti sa onim što smo dobili u Isusu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen G. Vajt *Stvaranje – patrijarsi i proroci* pročitajte poglavlje pod naslovom »Kušanje i pad«, str. 60-62. original; *U potrazi za boljim životom*, »Pomoć u svakodnevnom životu«, str. 470-472. original.

Pročitajte po mogućstvu i ovo:

»Christ the Center of the Message«, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 383. 384; »Justification«, *The SDA Encyclopedia*, str. 712-714. .

»Mnogi se varaju kada razmatraju stanje svoga srca. Oni ne shvataju da je nepreporođeno srce prevarno više svega i očajnički zlo. Oni se zaogrću svojom pravednošću i zadovoljavaju se da dostignu svoje ljudsko merilo karaktera.« (Elen G. Vajt, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 320)

»Postoji velika potreba da se o Hristu propoveda kao o jedinoj nadi i spasenju. Kada je doktrina o opravdanju verom bila predstavljena... mnogima je došla kao što voda dolazi žednom putniku. Pomisao da se Hristova pravednost nama pripisuje ne zbog neke zasluge s naše strane, već kao besplatan dar od Boga, izgledala im je kao dragocena misao.« (Elen G. Vajt, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 360)

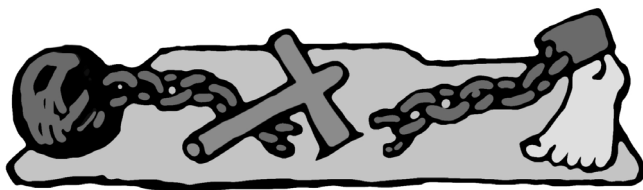
»'Koji je prilika Onoga koji šćadijaše da dođe?' (Rimljanima 5,14) Kako je Adam Hristova prilika? Kao što je Adam doneo smrt svojim potomcima, iako nisu jeli plod sa zabranjenog drveta, tako Hristos daje pravdu onima koji Ga prihvataju verom, iako nisu zaslužili pravednost; jer je On preko krsta osigurao pravednost za sve ljude. Prilika Adamovog prestupa je u nama, jer i mi umiremo kao da smo zgrešili poput njega. Hristova prilika je u nama, jer živimo kao da smo ispinili svu pravdu kao i On.« (Martin Luter, *Commentary on Romans*, str. 96, 97)

ZA RAZGOVOR:

1. Razmislite o stvarnosti smrti i šta ona čini ne samo životu već i smislu života? Mnogi pisci i filozofi su jadikovali nad besmislenošću života zato što se završava večnom smrću. Kako mi, kao hrišćani, odgovaramo na njihove tužaljke? Zašto je nada koju imamo u Hristu jedini odgovor na tu besmislenost života?
2. Upravo onako kao što je Adamov pad svima nama ostavio u nasleđe grešnu prirodu, Isusova pobjeda nad smrću nudi obećanje o večnom životu svima koji Ga prihvate verom. S takvim prekrasnim izgledima pred sobom, šta mnoge zadržava da ne prihvate tu dragocenu ponudu? Kako bi svaki od nas mogao da pomogne onima koji teže za boljim razumevanjem onoga što im Isus nudi i onoga što je On učinio za njih?

POBEDA NAD GREHOM

Tekstovi za proučavanje: Rimljanima 6; 1. Jovanova 1,8.- 2,1.

Tekst za pamćenje: »Jer greh neće vama ovladati, jer niste pod zakonom, nego pod blagodaću.« Rimljanima 6,14.

Ako nas dela ne mogu spasti, zašto da se uopšte trudimo oko njih? Zašto jednostavno ne nastavimo da grešimo?

Šesto poglavlje je njegov odgovor na to pitanje. Pavle se tu bavi onim što se obično naziva »posvećenje«, procesom pobeđe nad grehom i sve većeg usklađivanja s Hristovim karakterom. Reč posvećenje javlja se samo dva puta u Poslanici Rimljanima u 19. i 22. stihu 6. poglavlja. U grčkom se koristi reč *hagiasmos*.

Da li to znači da Pavle nema šta da kaže o onome što se obično naziva posvećenjem? Nikako!

U Bibliji reč »posvetiti« znači »odvojiti za nekoga«, obično za Boga. Prema tome, biti posvećen se obično predstavlja kao delo dovršeno u prošlosti. Na primer, »svima koji su posvećeni« (Dela 20,32). Posvećeni u ovom smislu, to su oni koji su posvećeni Bogu.

Međutim, ovakva biblijska upotreba pojma »posvetiti« ni na koji način ne negira važnu doktrinu o posvećenju ili činjenicu da je posvećenje delo koje traje celoga života. Biblija snažno potvrđuje tu doktrinu, ali se služi drugim pojmovima da je definiše.

Ove sedmice ćemo razmatrati drugu stranu spasenja verom, stranu koja se lako može pogrešno shvatiti, a to je: obećanja o pobeđi nad grehom u životu onih koje je Isus spasio.

»GDE SE UMNOŽI GREH«

U Rimljanima 5,20. Pavle izražava snažnu misao: »Jer gde se umnoži greh, onde se još većma umnoži blagodat.« Time je želeo da naglasi misao da, bez obzira koliko se greh umnožio i kako su strašne njegove posledice, Božja blagodat je dovoljna da reši problem. Kakvu nadu to treba da donese svima nama, posebno kada smo u iskušenju da pomislimo kako su naši gresi preveliki da bi mogli dobiti oprostjenje! U sledećem stihu, Pavle pokazuje da će Božja blagodat u Isusu, iako je greh izazvao smrt, pobediti smrt i dati nam večni život.

Kako Pavle odgovara na pomisao da nas opravdanje verom oslobađa od poslušnosti zakonu? Rimljanima 6,2-11.

Pavle se u šestom poglavlju služi zanimljivom logikom kada tvrdi da opravdana osoba ne treba da greši. Prvo govori da ne treba da grešimo zato što smo umrli grehu. Zatim objašnjava šta je hteo time da kaže.

Uronjavanje u vodu krštenja predstavlja pogreb. Šta je pogrebno? »Stari čovek« greha – telo posvećeno grehu, telo kojim vlada greh. Kao posledica, ovo »telo greha« je uništeno, tako da više ne služimo grehu. U šestom poglavlju Poslanice Rimljanima greh je predstavljen kao gospodar koji vlada nad svojim slugama. Kada je »telo greha« jednom uništeno, prestaje i vladavina greha nad njime. Onaj koji ustaje iz vodenog groba je nova osoba koja više ne služi grehu. Ona sada hodi u »novini života«.

Kada je Hristos umro, umro je jednom i za sve, ali je sada ipak živ i živeće večno. Smrt više nema vlasti nad Njim. Prema tome, i hrišćanin koji je umro grehu jednom i zauvek, nikada više ne bi smeo da se vrati pod njegovu vlast. Naravno, kao što svaki kršteni hrišćanin zna, greh ne nestaje automatski iz našeg života kada izađemo iz vode krštenja. Ne biti pod vlašću greha nije isto što i ne morati da se borimo s njim.

»Iz ovoga jasno vidimo šta znače apostolove reči. Sve izjave poput: 1) 'Umresmo grehu', 2) 'Živimo Bogu', itd. označavaju da se ne predajemo svojim gresima i grešnim strastima, iako je greh i dalje u nama. Ipak, greh ostaje u nama do kraja našeg života, kao što čitamo u Galatima poslanici 5,17: 'Jer tijelo želi protiv Duha, a Duh protiv tijela; a ovo se protivi jedno drugome.' Dakle, svi apostoli i sveti priznaju da greh i grešne strasti ostaju u nama dok se telo ne pretvori u prah, a novo (proslavljeno) telo ne vaskrsne slobodno od greha.« (Martin Luter, *Commentary on Romans*, str. 100)

Kakav savet nam Pavle daje u Rimljanima poslanici 6,12?

Reč »vladati« pokazuje da je »greh« ovde predstavljen kao vladar. Grčka reč prevedena kao »vladati« doslovno znači »biti car« ili »ponašati se kao car«. Greh je isuviše spreman da zauzme carski položaj u našim smrtnim telima i da nam diktira kako ćemo se ponašati.

Kada Pavle kaže »neka više ne vlada greh...«, misli da opravdana osoba može odlučiti da spreči greh da se ne proglasi carem u njegovom ili njenom životu. Tu se javlja potreba za upotrebom volje.

»Ono što treba da shvatite jeste prava snaga volje. To je vladajuća sila u prirodi čoveka, snaga odluke ili izbora. Sve zavisi od prave delatnosti volje. Bog je čoveku dao pravo i moć da odlučuje; a na čoveku je da se njome posluži. Vi ne možete da promenite svoje srce, vi sami od sebe ne možete pokloniti Bogu svoja osećanja; ali možete odlučiti da Mu služite. Vi Mu možete predati svoju volju; a On će tada delovati u vama da želite i da činite ono što je Njemu ugodno. Tako će vaša cela priroda biti stavljena pod vlast Duha Hristovog; vaša osećanja će biti usredsređena na Njega, vaše misli će biti u skladu s Njim.« (Elen G. Vajt, *Put Hristu*, str. 47. original)

Grčka reč koja je u Rimljanima 6,12. prevedena kao »slasti« znači »želje«. Te želje mogu da budu želje za nečim dobrim ili za nečim zlim; kada greh vlada, on će učiniti da naše želje budu zle. Te želje će biti snažne, skoro neodoljive, ako se protiv njih budemo borili svojom snagom. Greh može da bude surovi tiranin, koji nikada nije zadovoljan, već se uvek vraća po još. Samo putem vere, samo ako se hvatamo za obećanja o pobedi, možemo da pobedimo ovog neumoljivog neprijatelja.

Reč »dakle« u ovom tekstu je značajna. Ona nas vraća na ono što je već bilo rečeno, a posebno na ono što je bilo rečeno u 10. i 11. stihu. Krštena osoba živi sada Bogu. To znači da je Bog postao središte njenog novog života. Ona služi Bogu, čini ono što je ugodno Bogu i zato ne može istovremeno služiti grehu. Ona je sada »živa Bogu u Isusu Hristu«.

Pročitajte još jednom tekst Duha proroštva u pouci za danas. Razmislite koliko je važna uloga volje. Kao moralna bića, mi moramo da imamo slobodnu volju, snagu da biramo između dobra i zla, između onoga što je pravo i onoga što je pogrešno, između Hrista i sveta. U toku sledećeg dana pažljivo pratite kako se služite svojom slobodom voljom. Šta ste naučili na osnovu upotrebe ili zloupotrebe tog dragocenog dara?

NISMO POD ZAKONOM NEGO POD BLAGODAĆU

Kako da shvatimo Pavlovu izjavu da nismo pod zakonom? Da li to znači da nas Deset zapovesti više ne obavezuju? Ako ne, zašto ne? Rimljanima 6,14.

Tekst u Rimljanima 6,14. jedan je od ključnih tekstova u Poslanici Rimljanima. I taj tekst najčešće čujemo kada nam neko dokazuje da ni Subota više nije obavezan sedmični praznik.

Očigledno je da tekst nema to značenje. Kao što smo već ranije upitali, kako bi bilo moguće da je moralni zakon ukinut a da greh i dalje ostaje stvarnost, jer samo moralni zakon definiše šta je greh? Kada biste pročitali sve što je napisano u Rimljanima, pa čak i samo ono što je napisano u šestom poglavlju, bilo bi vam vrlo teško da shvatite kako bi, usred celokupne rasprave o grehu i o stvarnosti greha, Pavle mogao da kaže: »Slušajte me, braćo, moralni zakon Deset zapovesti, zakon koji definiše greh, za svagda je ukinut!« To uopšte ne bi imalo smisla, zar ne?

Pavle, u stvari, govori Rimljanima da čovek koji živi »pod zakonom« – pod jevrejskim sistemom koji je vladao u te dane, sa svim ljudskim pravilima i propisima – u stvari živi pod vladavinom greha. Nasuprot tome, osoba koja živi pod blagodaću, pobeđuje greh, zato što je zakon zapisan u njenom srcu i što je ovlastila Božjeg Duha da upravlja njenim koracima. Prihvativši Isusa Hrista kao Mesiju, opravdavši se u Njemu, krstivši se u Njegovu smrt, uništivši svoga staroga čoveka, ustavši da hodi u novini života – ona je učinila sve što do nje stoji da zbací greh sa prestola svog života. Imaj na umu da se ovaj tekst pojavljuje u celokupnom kontekstu, u kontekstu obećanja o pobedi nad grehom.

Ipak, ne bismo smeli da izraz »pod zakonom« tumačimo suviše ograničeno. Osoba koja navodno živi »pod blagodaću«, a ne poštuje Božji zakon, neće dobiti blagodat, već kaznu. »Pod blagodaću« znači da preko Božje blagodati koja se pokazala u Isusu, osuda koju zakon neizbežno izriče grešniku, biva povučena. I tako, sada slobodni od ove osude na smrt koju izriče zakon, mi živimo »u novini života«, života koji je obeležen činjenicom da, budući mrtvi svome ja, mi više nismo robovi greha.

Na koji način ste iskusili novi život u Hristu? Kojim vidljivim dokazima možete da potvrdite da je Hristos nešto promenio u vama? Koja ste područja svog života ostavili nepromenjena i zašto bi trebalo da dozvolite Hristu da i njih promeni?

GREH ILI POSLUŠNOST?

Koju veliku istinu Pavle želi da istakne? Zašto je tako isključiv u svojoj izjavi? Zašto traži da biramo između jednog i drugog, bez ikakvog srednjeg rešenja? Koju pouku možemo izvući iz ovog jasnog suočavanja? Rimljanima 6,16.

Pavle se ponovo vraća na činjenicu da novi život u veri ne garantuje slobodu od greha. Život po veri omogućuje pobedu nad grehom; zapravo, jedino putem vere možemo postići pobedu koja nam je obećana.

Pošto je opisao greh kao cara koji vlada nad svojim podanicima, Pavle se vraća na sliku greha kao gospodara koji zahteva poslušnost od svojih slugu. Pavle ističe da čovek ima pravo da bira svog gospodara. On može da služi grehu koji ga vodi u smrt, ili može da služi pravednosti koja ga vodi u večni život. Pavle nam ne ostavlja neko srednje rešenje ili prostor za kompromis. On zahteva da izaberemo jedno ili drugo, jer, na kraju, mi ćemo se suočiti s večnim životom ili s večnom smrću.

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 6,17. Kako Pavle u ovom tekstu proširuje ono što je rekao u prethodnom stihu?

Zanimljivo je da se sada poslušnost povezuje s pravom naukom. Grčka reč za nauku ili doktrinu ovde znači »učenje«. Rimski hrišćani su bili poučeni načelima hrišćanske vere, koja su sada prihvatili. I zato prema Pavlu, pravilna doktrina, pravilno učenje, kada se prihvati i posluša »od srca« pomaže hrišćanima da postanu »sluge pravde« (Rimljanima 6,18). Ponekad čujemo da doktrina nije važna sve dok se držimo ljubavi. To je vrlo pojednostavljeno izražavanje nečega što nije tako jednostavno. Kao što je već bilo rečeno, Pavle je bio veoma zabrinut zbog lažnih učenja koja su se širila po crkvama u Galatiji. Prema tome, moramo da budemo vrlo pažljivi sa izjavama koje bi umanjivale važnost pravilnih učenja.

Sluge greha i sluge pravde – suprotnost između ove dve kategorije je veoma oštra. Ako i posle krštenja grešimo, da li to znači da nismo zaista spaseni? Pročitaj tekst u 1. Jovanovoj 1,8. do 2,1. Kako nam on pomaže da shvatimo šta znači biti Hristov sledbenik, a ipak biti podložan padovima?

SLOBODNI OD GREHA

Na koju odluku Pavle poziva svoje čitaoce? Šta on to traži od njih? Što je još daleko važnije, upitaj samoga sebe kako bi u svom životu mogao da razviješ ključne istine o kojima Pavle govori. Šta je, u stvari, ovde na kocki? Rimljanima 6,19-23.

Pavlove reči pokazuju da je savršeno poznao grešnu prirodu ljudskog roda. On govori o »slabostima vašega tela«. On zna za šta je grešna ljudska priroda sposobna kada se prepusti samoj sebi. I zato, ponovo, poziva na služenje snagom volje – snagom, koju imamo, da bismo izabrali da sebe i slabosti svoga tela potčinimo novom gospodaru Isusu, koji će nas osposobiti da živimo pravednim životom.

Tekst u Rimljanima 6,23. često se navodi da pokaže da je kazna za greh – za prestup zakona – smrt. Svakako da je plata za greh smrt. Ali, osim što vidimo da je plata za greh smrt, treba da vidimo da je greh, kako ga Pavle opisuje u šestom poglavlju Poslanice Rimljanima, gospodar koji vlada svojim slugama, dajući im smrt kao platu.

Primetimo, osim toga, da Pavle, slikovito opisujući dva gospodara, u stvari privlači našu pažnju na činjenicu da služba jednom gospodaru znači slobodu od služenja drugom. I ponovo se stavljamo pred jasan izbor: jedan ili drugi. Nema srednjeg rešenja. U isto vreme, kao što svi znamo, osloboditi se vlasti greha ne znači bezgrešnost, ne znači da više nema borbe s grehom, i ponekad, pada u greh. To, naprotiv, znači da nama više ne vlada greh, koliko god da on u stvarnosti ostaje u našem životu i koliko god da se svakodnevno moramo hvatati za obećanja o pobedi nad grehom.

I zato ovaj tekst postaje snažan poziv svakome koji služi grehu. Taj tiranin ne nudi ništa drugo osim smrti kao plate za sramna dela na koja nas navodi; stoga će razumna osoba želeti da se oslobodi toga tiranina. S druge strane, oni koji služe pravdi, čine dela koja su dostojna hvale i časna, ne misleći da time zarađuju svoje spasenje, već ih smatraju plodom svog novog iskustva. Kada bi delovali kao da time zarađuju spasenje, promašili bi celokupnu misao jevanđelja, celokupnu misao šta znači spasenje i zašto im je potreban Isus.

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeća poglavlja u knjigama Elen G. Vajt: *Poruka mladima*, »Pobeda prisvojena«, str. 105.106. original; *Misli sa Gore blagoslova*, »Prava pobuda za službu«, str. 93-95. original; *Testimonies for the Church*, sv. 3, »Appeal to the Young«, str. 365; *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 1074, 1075.

»Isus nije pristajao na greh. Ni u mislima nije popuštao iskušenju. Tako bi trebalo da bude i s nama. Hristova ljudska priroda bila je sjedinjena s Njegovom božanskom prirodom; On je bio osposobljen za borbu Svetim Duhom koji je stanovao u Njemu. On je došao da nas učini učesnicima u božanskoj prirodi. Sve dok budemo sjedinjeni s Njim verom, greh neće imati vlasti nad nama. Bog utiče na ruku vere u nama da je usmeri da se uhvati za božansku Hristovu prirodu, tako da možemo dostići savršenstvo karaktera.« (Elen G. Vajt, *Čežnja vekova*, str. 123. original)

»Prilikom svog krštenja mi smo se zavetovali da prekinemo svaku vezu sa Sotonom i njegovim silama i da stavimo svoje srce i um i dušu u službu širenja Božjega carstva... Otac, Sin i Sveti Duh su se obavezali da sarađuju s posvećenim ljudskim oruđima.« (Elen G. Vajt, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1075)

»Ispovedanjem hrišćanstva bez odgovarajuće vere i dela nećemo ništa postići. Niko ne može da služi dva gospodara. Deca Zloga služe svome gospodaru; onome kome su se obavezali da služe, postali su sluge i ne mogu da budu Božje sluge sve dok ne odbace đavola i sva njegova dela. Ne može da bude bezopasno za sluge nebeskog Cara da se upuštaju u zadovoljstva i zabave zajedno sa Sotoninim slugama, iako oni često ponavljaju da su takva zadovoljstva bezazlena. Bog je pokazao svete i posvećene istine da bi odvojio svoj narod od bezbožnika i očistio ih za sebe. Adventisti sedmog dana treba da žive u skladu sa svojom verom.« (Elen G. Vajt, *Testimonies for the Church*, sv. 1, str. 40)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Iako imamo sva ta prekrasna obećanja o pobedi nad grehom, činjenica je da smo mi svi – čak i kao novorođeni hrišćani - svesni koliko smo grešni i skloni padu i kako iskvarena mogu da budu naša srca. Da li je to moguće? Objasnite zašto je tako!**
- 2. Iznesite svoje iskustvo o promenama koje su se dogodile u vašem životu pod uticajem onoga što je Hristos učinio za vas? Možete li da posvedočite da sada živite novim životom u Gospodu?**

ČOVEK IZ SEDMOG POGLAVLJA POSLANICE RIMLJANIMA

Tekstovi za proučavanje: Rimljanima 7.

Tekst za pamćenje: »A sada umrevši izbavismo se od zakona koji nas držiše, da služimo Bogu u obnovljenju Duha a ne u starini slova.« Rimljanima 7,6.

Malo je poglavlja u Bibliji izazvalo takve rasprave kao sedmo poglavlje Poslanice Rimljanima. O temama o kojima se raspravlja, *The SDA Bible Commentary* kaže: »Značenje stihova od 14. do 25. bilo je jedan od problema o kojima se najviše raspravljalo u celoj Poslanici Rimljanima. Najvažnija pitanja su bila da li bi opis takve moralne borbe mogao da bude autobiografske prirode i ako je tako, da li se tekst odnosi na Pavlovo iskustvo pre ili posle obraćenja. Da Pavle govori o svojoj ličnoj borbi sa grehom izgleda očigledno na temelju najjednostavnijeg značenja njegovih reči (vidi i *Put Hristu*, str. 19. original i *Testimonies for the Church*, sv. 3, str. 475). Svakako da je istina da on opisuje i sukob koji se manje ili više odigrava u svakoj duši koja je suočena s Božjim svetim zakonom i koja je postala svesna njegovih duhovnih zahteva.« (*The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 553)

Komentatori se ne slažu da li sedmo poglavlje Poslanice Rimljanima objavljuje Pavlovo iskustvo pre ili posle obraćenja. Bez obzira na mišljenje, važno je da nas Isusova pravednost pokriva i da u Njegovoj pravedosti mi stojimo savršeni pred Bogom, koji je obećao da će nas posvetiti, da će nam dati pobeđu nad grehom i da će nas uskladiti s »obličjem svoga Sina« (Rimljanima 8,29). To su ključne činjenice koje treba da znamo i da iskusimo dok se trudimo da objavimo »večno jevanđelje« »svakom plemenu i jeziku i kolenu i narodu« (Otkrivenje 14,6).

Kojom ilustracijom se Pavle služi da bi svojim čitaocima pokazao u kakvom se odnosu nalaze prema zakonu? Šta je hteo da postigne tom ilustracijom? Rimljanima 7,1-6.

Pavlova ilustracija u Rimljanima 7,1-6. je ponešto komplikovana, ali pažljivo proučavanje ovog teksta pomoći će nam da shvatimo njegovu misao.

U celokupnom kontekstu poslanice Rimljanima Pavle se bavi sistemom bogoslužnja uspostavljenim na Sinaju; na to uglavnom misli kada kaže »zakon«. Jevreji su imali teškoća da shvate da ovaj sistem, dobijen od Boga, treba da se ukine dolaskom Mesije. I o tome Pavle raspravlja s jevrejskim vernicima koji još nisu bili spremni da odbace ono što je predstavljalo tako važan deo njihovog života.

U suštini, Pavlova ilustracija se svodi na sledeće: žena je udata za svoga muža. Zakon je vezuje za njega sve dok je on živ. U toku njegovog života ona se ne može vezivati za drugog čoveka. Ali, kada on umre, ona je slobodna od zakona koji je vezuje za njega. (Rimljanima 7,3)

Kako Pavle primenjuje ilustraciju o bračnom zakonu na sistem judaizma? Rimljanima 7,4.5.

Kao što smrt muža oslobađa ženu od zakonite veze s njim, tako i smrt starog života po telu, zahvaljujući Isusu Hristu, oslobađa Jevreje od zakona za koji su očekivali da ih obavezuje sve do dolaska Mesije i ispunjenja njegovih simbola.

I sada su Jevreji slobodni za »novi brak«. Oni su pozvani da sklope brak sa uskrslim Mesijom i da na taj način donose rod za Boga. Ova ilustracija je bila još jedno sredstvo kojim se Pavle poslužio da osvedoči Jevreje da su sada slobodni da odbace zastareli sistem.

I ponovo, kada se uzme u obzir sve što Pavle i cela Biblija govore o poslušnosti Dekalogu, bilo bi besmisleno tvrditi da Pavle ovde govori jevrejskim vernicima da ih Dekalog više ne obavezuje. Oni koji se služe ovim tekstom pokušavajući da pokažu da je moralni zakon ukinut, u stvari i ne žele da to dokažu; oni zapravo žele samo da naglase da je ukinuta jedino četvrta zapovest Dekaloga, zapovest o danu odmora, o Suboti, a da je ostatak zakona i dalje na snazi. I zato, pokušavati da se ovim tekstovima pripíše značenje da je četvrta zapovest ukinuta ili zastarela ili zamenjena nedeljom znači davati im značenje koje nikada nisu imali niti nameravali da imaju.

GREH I ZAKON

Ako Pavle ovde govori o celom sistemu sinajskog zakona, šta da kažemo o tekstu u Rimljanima 7,7. gde posebno navodi jednu zapovest iz Dekaloga? Da li to potkopava gledište, koje smo zauzeli prethodnog dana, da Pavle ovde ne govori o ukidanju Deset zapovesti?

Odgovor je odričan! I ponovo, moramo imati na umu da reč »zakon« za Pavla znači celokupni sistem objavljen na Sinaju, koji obuhvata moralni zakon, ali nije ograničen na njega. I upravo zato Pavle može da citira iz njega, kao i iz bilo kojeg drugog dela jevrejskog sistema da bi podvukao svoju misao. Međutim, kada je sistem ukinut prilikom Hristove smrti, u to nije bio uključen moralni zakon, koji je postojao davno pre Sinaja i postojaće i posle Golgote.

Šta Pavle naglašava o odnosu između zakona i greha? Rimljanima 7,8-11.

Bog se otkrio Jevrejima, govoreći im u najsitnijim pojedinostima šta je pravo a šta je pogrešno na moralnom, građanskom, ceremonijalnom i zdravstvenom području. On im je takođe objasnio i kakve kazne očekuju prekršioica raznih zakona. Kršenje objavljene Božje volje je ovde definisano kao greh.

I tako, objašnjava Pavle, on ne bi znao šta je greh da nije bio obavешten putem zakona. Pošto je greh kršenje otkrivene Božje volje, tamo gde Božja volja nije otkrivena niti poznata, nema ni svesti o grehu. Kada se Božja volja otkrije čoveku, on počinje da shvata da je grešnik i da se nalazi pod osudom i pod smrću. U tom smislu, čovek umire.

U svom sistemu dokazivanja ovde i u celoj Poslanici, Pavle pokušava da navede Jevreje – koji su poštovali zakon – da uvide da je Hristos ispunjenje tog zakona. On pokazuje da je zakon bio neophodan, ali da mu je delovanje ograničeno. Zakon je bio sredstvo da se ukaže na potrebu za spasenjem; on nikada nije ni bio zamišljen kao sredstvo da se stekne spasenje.

»Apostol Pavle, govoreći o svom iskustvu, objavljuje važnu istinu o delu koje treba da se obavi prilikom obraćenja. On kaže: 'A ja življah nekada bez zakona' – nije osećao da je osuđen; 'a kada dođe zapovest' – kada je Božji zakon počeo da deluje na njegovu savest – 'onda greh oživlje, a ja umreh'. Ona je sebe sagledao kao grešnika, koji je osuđen po božanskom zakonu. Dobro pazite, umro je Pavle, a ne zakon!« (Elen G. Vajt, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1076)

U kom smislu si ti »umro« pred zakonom? Kako, u tom kontekstu, možeš da razumeš ono što je Isus učinio za tebe kada ti je darovao novi život u Gospodu?

Kako da shvatimo Pavlovu izjavu da je zakon svet u kontekstu cele rasprave kojom se apostol bavi? Rimljanima 7,12.

Pošto su Jevreji poštovali zakon, Pavle ga uzdiže na svaki mogući način. Zakon je dobar u onome što čini, naime, da nam ukaže na greh, ali on ne može da čini ono što mu nikada nije ni bilo povereno, da nas spase od greha. Zato nam je neophodan Isus, jer zakon – bez obzira da li je reč o celokupnom jevrejskom sistemu ili samo o moralnom zakonu – ne može da nam donese spasenje. Samo Isus i Njegova pravednost, koja nam dolazi zahvaljujući veri, mogu da to postignu.

Koga Pavle optužuje za svoj položaj u »smrti«, a koga oslobađa krivice? Zašto je to razlikovanje tako važno? Rimljanima 7,13.

On odlučuje da okrivi greh, a ne zakon, za svoje strašno grešno stanje; naime, za svoje potpadanje pod »svaku želju« ili strast (Rimljanima 7,8). Zakon je dobar, jer je to božansko merilo ponašanja, ali kao grešnik, Pavle biva osuđen zakonom.

Zašto je greh bio tako uspešan u prikazivanju Pavla kao strašnog grešnika? Rimljanima 7,14.15.

Čovek je *telesan*. Zato je Pavlu potreban Isus Hristos. Samo Isus Hristos može da skine prokletstvo greha (Rimljanima 8,1). Samo Isus Hristos može da ga oslobodi od robovanja grehu. Pavle opisuje sebe kao čoveka koji je »prodan pod greh«. On je rob greha. On nema nikakve slobode. On ne može da čini ono što bi hteo da čini. On pokušava da čini ono što mu dobri zakon kaže da čini, ali mu greh ne dozvoljava.

Ovom ilustracijom Pavle pokušava da pokaže Jevrejima potrebu za Mesijom. On im je već ukazao da je pobjeda moguća jedino po blagodati (Rimljanima. 6,14). Ova ista misao se ponovo naglašava u sedmom poglavlju. Živeti »pod zakonom« znači robovati grehu, nemilosrdnom gospodar.

Kakvo je vaše iskustvo kada je reč o robovanju grehu? Da li ste ikada pokušali da se igraš s grehom, misleći da ga možete savladati kada god to želite, da bi najzad ustanovili da je on zločudan i nemilosrdan gospodar? Dobro došli u stvarnost! Zašto se, onda, morate predati Isusu i svakodnevno umirati grehu?

ČOVEK IZ SEDMOG POGLAVLJA POSLANICE RIMLJANIMA

»Ako li ono činim što neću, hvalim zakon da je dobar. A ovo više ja ne činim, nego greh koji živi u meni.« Rimljanima 7,16.17.

Koja je to borba predstavljena ovim rečima?

Služeći se zakonom kao ogledalom, Sveti Duh osvedočava čoveka da je ožalostio Boga zato što nije ispunio zahteve zakona. Naporom da zadovolji te zahteve, grešnik pokazuje da se slaže da je zakon dobar.

Koje već spomenute činjenice Pavle ponavlja da bi ih naglasio? Rimljanima 7,18-20.

Da bi osvedočio čoveka u njegovu potrebu za Hristom, Sveti Duh ga često vodi kroz jednu vrstu »starozavetnog« iskustva. Duh proroštva ovako opisuje iskustvo Izrailja: »Narod nije shvatao grešnost svoga srca i da mu je bez Hrista nemoguće da drži Božji zakon, te je spremno prihvatio zavet s Bogom. Smatrajući da je sposoban da sopstvenim naporima postigne pravednost, narod je izjavio: 'Što je god rekao Gospod činićemo i slušaćemo!' (2. Mojsijeva 24,7).... Samo je nekoliko sedmica prošlo a Izrailjci su već prekršili svoj zavet s Bogom i poklonili se liku rezanom, obožavajući ga. Nisu se više mogli nadati Božjoj naklonosti preko zaveta koji su prekršili; i sada, videći svoju grešnost i svoju potrebu za oprostjenjem, bili su navedeni da osete i svoju potrebu za Spasiteljem, koji se otkrio u avraamovskom zavetu.« (Elen G. Vajt, *Stvaranje - patrijarsi i proroci*, str. 371. original)

Na nesreću, pošto propuštaju da svakodnevno obnavljaju svoje posvećenje Hristu, mnogi hrišćani, uistinu, služe grehu, koliko god im je mrsko da to priznaju. Oni smatraju da u stvari prolaze kroz normalno iskustvo posvećenja i da jednostavno još imaju pred sobom veliki deo puta. I tako, umesto da svoje poznate grehe predaju Hristu i da od Njega zatraže pobedu nad njima, oni se sakrivaju iza teksta u Rimljanima 7, koji im govori, bar tako misle, da je čoveku nemoguće da čini ono što je pravo. U stvari, sedmo poglavlje govori da je čoveku zaista nemoguće da čini dobro sve dok je zarobljen grehom, ali da je pobeda moguća u Isusu Hristu.

Da li ste zaista postigli sve pobjede nad sobom i nad grehom koje vam je Hristos obećao? Ako još niste, zašto niste? Koje ste pogrešne odluke donosili?

IZBAVLJENI OD SMRTI

O kakvoj to unutrašnjoj borbi govori apostol Pavle? Da li ste i vi osetili da se ta ista borba odigrava i u vama, čak i pošto ste postali hrišćanin? Rimljanima 7,21-23.

U ovom tekstu apostol izjednačava zakon u svojim udovima, u svom telu, sa zakonom greha. Svojim telom, kaže Pavle, služio je zakonu greha (Rimljanima 7,25). Međutim, služiti grehu i slušati njegov zakon znači smrt (Rimljanima 7,10.11.13). Prema tome, njegovo telo – onako kako je delovalo u poslušnosti grehu – moglo se opisati kao »telo smrti ove«.

Zakon uma je Božji zakon, otkrivenje Njegove božanske volje. Osvedočen Svetim Duhom, Pavle se složio s tim zakonom. Njegov um je odlučio da ga drži, ali, kada je to pokušao, nije mogao, jer je njegovo telo želelo da greši. Ko nije iskusio tu istu borbu? U svom umu znaš šta želiš da činiš, ali tvoje telo čezne za nečim drugim.

Kako bismo se mogli izbaviti iz tog teškog stanja u kome se nalazimo? Rimljanima 7,24.25.

Neki su se pitali zašto se Pavle, pošto je dostigao slavni vrhunac u rečima: »Zahvaljujem Bogu kroz Gospoda našega Isusa Hrista!« – još jednom vraća na borbe svoje duše iz kojih je naizgled već bio izbavljen. Neki shvataju ovaj uzvik zahvalnosti kao umetnuti uzvik. Oni veruju da takav uzvik sasvim prirodno dolazi posle pitanja: »Ko će me izbaviti?« Oni misle da Pavle, pre nego što će nastaviti da vodi produženu raspravu o slavnom izbavljenju (Rimljanima 8), sažima ono što je rekao u prethodnim stihovima i priznaje još jednom da se u njemu vodi borba protiv sila zla.

Drugi predlažu da rečima »ja sam« Pavle želi da kaže »prepušten samome sebi, izostavljajući Hrista iz slike«. Kako god da razumemo ove reči, jedno ostaje jasno: prepušteni samima sebi, bez Hrista, mi smo bespomoćni u borbi protiv greha. Zajedno s Hristom, mi stičemo novi život u Njemu, onaj u kome obećanja o pobedi – iako će se naše »ja« stalno iznova javljati – postaju naša ukoliko odlučimo da se uhvatimo za njih. Kao što niko drugi ne može da diše umesto tebe, ili da kašlje umesto tebe, ili da kija umesto tebe, niko ne može umesto tebe ni da odluči da se predaš Hristu. Samo ti možeš da doneseš tu odluku. Nema drugoga puta da postigneš pobedu koja ti je obećana u Isusu Hristu.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Nema nikakve sigurnosti, ni počinka, niti opravdanja u kršenju zakona. Čovek se ne može nadati da će stati bezgrešan pred Boga i biti u miru s Bogom, zahvaljujući Hristovim zaslugama, ako nastavi da greši.« (Elen G. Vajt, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 213)

»Pavle je želeo da njegova braća uvide da je velika slava Spasitelja koji oprasha grehe davala značenje celokupnom jevrejskom sistemu. On je želeo da uvide da se tip sreo sa antitipom kada je Hristos došao na ovaj svet i kada je umro kao žrtva za sve ljude.

Pošto je Hristos umro na krstu kao žrtva za greh, ceremonijalni zakon je izgubio snagu. Ipak, on je bio povezan s moralnim zakonom i bio je slavan. Kao celina, nosio je pečat Božanstva, izražavao je Božju svetost, pravdu i pravednost. Iako je simbolička služba oprostjenja koja se ukidala bila tako slavna, koliko je slavija morala biti stvarnost kada se Hristos pokazao, dajući svoj životodavni, posvećujući Duh svima koji Ga veruju.« (Elen G. Vajt, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1095)

ZA RAZGOVOR:

»U 25. stihu 7. poglavlja apostol piše: 'Ja sam umom svojijem služim zakonu Božijemu, a tijelom zakonu grjehovnome.'Ovo je najjasniji tekst od svih, i iz njega saznajemo da jedna te ista (verujuća) osoba u isto vreme služi Božjem zakonu i zakonu greha. Vernik je u isto vreme i opravdan i grešan (simul iustus est et peccat); jer on ne kaže: 'Moj um služi Božjem zakonu.'; niti kaže: 'Moje telo služi zakonu greha,' već kaže: 'Ja sam služim.' Odnosno, celo biće, jedna te ista osoba služi na dvostruki način. Iz tog razloga on zahvaljuje Bogu što služi Božjem zakonu i moli za milost zato što služi zakonu greha. Apostol zapravo želi da kaže: Vidite, upravo je onako kako sam ranije rekao: Sveti ljudi (vernici) su u isto vreme i grešnici i pravednici. Pravednici su zato što veruju u Hrista, čija ih pravda pokriva i čija im je pravda pripisana. Međutim, oni su grešnici, pošto ne ispunjavaju zakon i još uvek gaje grešne strasti. Oni su poput bolesnika kojima je potrebna pomoć lekara. Bolesni su, ali se nadaju da će se oporaviti i povratiti svoje zdravlje. Takvi pacijenti bi učinili sebi nažao kada bi oholo tvrdili da su dobro, jer bi bolest mogla da se povrati i da im bude gore nego prvi put.« (Martin Luter, *Commentary on Romans*, str. 114.115) Možemo li se složiti sa tim što je Luter napisao? Obrazložite svoj odgovor.

NEMA OSUDE

Tekst za proučavanje: Rimljanima 8,1-17.

Tekst za pamćenje: »Nikakva, dakle, sada nema osuđenja onima koji su u Hristu Isusu, i ne hode po telu, nego po Duhu.« Rimljanima 8,1.

Osmo poglavlje Poslanice Rimljanima predstavlja Pavlov odgovor na sedmo poglavlje iste Poslanice. U sedmom poglavlju apostol govori o očajanju, porazima, osudi; u osmom, osude više nema, zamenjena je slobodom i pobedom u Hristu.

U sedmom poglavlju Pavle je isticao: ako čovek odbije da prihvati Isusa Hrista, sva nevoljna iskustva, koja je upravo opisao, nagomilaće se u njegovom životu. Postaću rob greha, nesposoban da čini ono što bi želeo da čini. U osmom poglavlju kazuje da nam Isus Hristos nudi oslobođenje od greha i slobodu da činimo dobro koje želimo da činimo, a koje nam telo nije dozvoljavalo da činimo.

Pavle zatim nastavlja, objašnjavajući da je ta sloboda kupljena po beskrajnoj ceni. Hristos, Božji Sin, postao je čovek, što je bio jedini način da se približi nama, da postane naš savršeni primer, i da postane Zamenik koji će umreti umesto nas. Došao je u »obličju tela grehovnoga« (Rimljanima 8,3). I kao rezultat, pravedni zahtevi zakona mogli su se ispuniti u nama (Rimljanima 8,4). Drugim rečima, Hristos je pobeđu nad grehom i ispunjenje pravednih zahteva zakona učinio mogućim onima koji veruju, ne kao sredstvo spasenja, već kao posledicu spasenja. Poslušnost zakonu nikada nije bila, niti će ikada biti, sredstvo spasenja. To je bila Pavlova i Luterova poruka, a mora biti i naša.

»Nikakvoga, dakle, sada nema osuđenja onima koji su u Hristu Isusu, i koji ne hode po telu, nego po Duhu.« Rimljanima 8,1.

Šta to znači da »nema osuđenja«? Od čega? Zašto je to tako dobra vest?

»U Hristu Isusu« je uobičajeni izraz u Pavlovim spisima. Da neko bude u Hristu Isusu znači da je prihvatio Hrista kao svog Spasitelja, da Mu veruje neograničeno i da je odlučio da Hristov način života postane njegov način života. Posledica je usko lično zajedništvo sa Hristom.

Izraz »u Hristu Isusu« predstavlja suprotnost izrazu »u telu«. On predstavlja i suprotnost iskustvima koja su opisana u sedmom poglavlju, gde Pavle opisuje stanje čoveka pre nego što se predao Hristu, gde ga slika kao telesnog, kao roba grehu. Takav čovek se nalazi pod osudom, on je predan smrti (Rimljanima 7,11.13.24). On služi »zakonu grehovnome« (Rimljanima 7,23.25) i nalazi se u očajnom stanju (Rimljanima 7,24).

Međutim, kada se čovek preda Hristu, smesta dolazi do promene u njegovom položaju pred Bogom. Pre toga osuđen kao prestupnik zakona, sada stoji kao savršen u Božjim očima, stoji kao da nikada nije ni sagrešio, zato što je potpuno i savršeno pokriven Hristovom pravednošću. Više nema osude, ne zato što je čovek bezgrešan, bez mane ili dostojan večnog života, jer on to nije, već zato što se savršeni izveštaj o Isusovom savršenom životu pripisuje njemu.

Međutim, radosna vest se time ne završava!

Šta oslobađa čoveka od robovanja grehu? Rimljanima 8,2.

Izraz »zakon Duha života« ovde označava Hristov plan spasenja ljudskog roda i služi kao suprotnost »zakonu greha i smrti«, koji je u sedmom poglavlju opisan kao zakon po kome greh vlada, i čiji je kraj smrt. Hristov zakon, s druge strane, donosi život i slobodu.

»Svaka duša koja odbija da se preda Bogu nalazi se pod vlašću druge sile. Ona ne pripada sebi. Ona može da govori o slobodi, ali se nalazi u najcrnjem ropstvu.... Dok laska sebi da sledi diktat svog razuma, ona se pokorava volji kneza tame. Hristos je došao da svakoj duši raskine okove robovanja grehu.« (Elen G. Vajt, Čeznja vekova, str. 466. original)
Da li ste vi rob, ili ste slobodni u Hristu? Kako u to možete biti sigurni?

ONO ŠTO ZAKON NE MOŽE DA UČINI

Bez obzira koliko je dobar, »zakon« – ceremonijalni, moralni ili oba zajedno – ne može da učini za nas ono što nam je najpotrebnije, naime, da nam osigura sredstvo spasenja, sredstvo da se spasemo od osude i smrti koju nam greh donosi. Za to nam je neophodan Isus!

Šta je to Hristos učinio što zakon, već po svojoj prirodi, nije mogao da učini? Rimljanima 8,3.4.

Bog nam je obezbedio lek, jer »posla Sina svojega u obličju tela grehovnoga« i »osudi greh u telu«. Hristovo utelovljenje je predstavljalo važan korak u ostvarenju plana spasenja. Treba da poštujemo i uzdizemo krst, ali prilikom ostvarenja plana spasenja, Hristov život »u obličju tela grehovnoga« takođe je bio izuzetno važan.

Kao posledica onoga što je Bog učinio kada je poslao Hrista, nama je sada moguće da zadovoljimo pravedne zahteve zakona, što znači da činimo pravedna dela koja zakon zahteva. »Pod zakonom« nam je to bilo nemoguće (Rimljanima 6,14); sada »u Hristu« postalo je moguće.

Ipak, moramo da imamo na umu da činiti ono što zakon zahteva ne znači držati zakon dovoljno dobro da bismo time zaslužili spasenje!

To nije mogućnost, i nikada nije ni bila! To jednostavno znači da živimo životom za koji nas je Bog osposobio, znači život poslušnosti, život u kojem smo »raspeli telo sa slastima i željama« (Galatima 5,24), život kojim odražavamo Hristov karakter.

Da hodimo ili da živimo (Rimljanima 8,4) znači da se ponašamo! Pojam »telo« ovde označava nepreporučenu osobu, bilo pre bilo pose obraćenja. »Hoditi po telu« znači biti pod vlašću sebičnih želja. Nasuprot tome, »hoditi po Duhu« znači ispunjavati pravedne zahteve zakona. Samo uz pomoć Svetoga Duha možemo da ispunimo ovaj uslov. Samo u Hristu Isusu imamo slobodu da činimo ono što zakon zahteva. Bez Hrista ne postoji takva sloboda. Onaj koji robuje grehu nije sposoban da čini dobro koje bi želeo da čini (vidi Rimljanima 7,15.18).

Koliko dobro vi držite zakon? Bez obzira na istinu da se spasenje ne može zaraditi držanjem zakona, da li se u vašem životu ispunjava »pravednost po zakonu«? Ako ne, zašto ne? Koju vrstu izgovora koristite da biste opravdali svoje ponašanje?

TELO NASUPROT DUHU

»Jer koji su po telu telesno misle, a koji su po Duhu duhovno misle. Jer telesno mudrovanje smrt je, a duhovno mudrovanje život je i mir.« (Rimljanima 8,5.6) Razmislite o ovim rečima! Koja nam je osnovna poruka upućena preko njih? Šta one govore o tome kako vodite svoj život?

Reč »prema« se ovde upotrebljava u smislu »u skladu sa« (grčki *kata*). »Misлити« ovde znači »odlučiti u mislima«. Jedna grupa ljudi odlučuje u svojim mislima da ispunjava svoje telesne želje; druga se odlučuje za ono što je po Duhu, da sledi uputstva Svetoga Duha. Pošto um odlučuje šta će se činiti, ove dve grupe žive i deluju potpuno različito.

Šta telesni um nije u stanju da čini? Rimljanima 8,7.8.

Odlučiti u svojim mislima da ćeš ispunjavati želje svoga tela znači, u stvarnosti, biti u stanju neprijateljstva prema Bogu. Čovek koji je odlučio da se tako postavi, potpuno je ravnodušan prema Božjoj volji i ne trudi se da je ispunjava. Takav može da pređe i u stanje otvorene pobune protiv Boga, da otvoreno krši Njegov zakon.

Pavle želi da posebno naglasi činjenicu da bez Hrista niko nije u stanju da drži Božji zakon. Stalno iznova Pavle se vraća na tu temu: bez obzira koliko se neko trudi, bez Hrista ne može da drži Božji zakon.

Pavlova posebna namera jeste da osvedoči Jevreje da im je potrebno nešto više od Tore – zakona! Svojim ponašanjem oni su pokazali da su, iako imaju Božje otkrivenje, krivi za iste grehe za koje su krivi neznabošci (Rimljanima 2). Pouka koju mogu izvući iz svega ovoga glasi da im je neophodan Mesija. Bez Njega će ostati robovi greha, nesposobni da se izvuku iz okova njegove vlasti.

Ovo je bio Pavlov odgovor onim Jevrejima koji nisu mogli da shvate zašto ono što im je Bog dao u Starom zavetu nije dovoljno za spasenje. Pavle priznaje da je ono što oni čine veoma dobro, ali da sada treba da prihvate i Mesiju koji je konačno došao.

Razmislite o poslednja 24 sata svoga života! Da li su vaša dela bila po Duhu ili po telu? Šta vaš toj odgovor govori o vama? Ako su bila po telu, koje promene morate učiniti i kako da ih učinite?

HRISTOS U VAMA

Pavle nastavlja da obrazlaže svoju temu, suprotstavljajući dve mogućnosti s kojima se u životu ljudi suočavaju: ili da žive po Duhu, što znači po uputstvima Svetoga Duha koji nam je obećan, ili po svojoj grešnoj i telesnoj prirodi. Prvo vodi u večni život, a drugo u večnu smrt. Nema srednjeg rešenja! Ili, kao što je sam Isus rekao: »Koji nije sa mnom, protiv mene je; i koji ne sabira sa mnom, prosipa.« (Matej 12,30) Teško bi se ova činjenica mogla jasnije izraziti, crno ili belo, nego što je Isus izražava!

Šta je obećano onima koji se potpuno predaju Hristu? Rimljanima 8,9-14.

Život »u telu« je suprotstavljen životu »u Duhu«. Život »u Duhu« je pod vlašću Božjega Duha, Svetoga Duha. On se u ovom poglavlju naziva Hristovim Duhom, možda u smislu da dolazi kao Hristov predstavnik, i da Hristos preko Njega boravi u verniku (Rimljanima 8,9.10).

U ovim stihovima Pavle se vraća na sliku kojom se poslužio u Rimljanima 6,1-11. Simbolički, prilikom krštenja »telo grehovno«, što znači telo koje služi grehu, umire. »Stari naš čovek se razape s njime.« (Rimljanima 6,6) Međutim, kao i prilikom krštenja, ne dolazi samo do pokopavanja, već i do vaskrsenja, tako da krštena osoba ustaje da hodi u novom životu. To znači usmrtniti staroga čoveka, što je izbor pred koji se stavljamo iz dana u dan, iz trenutka u trenutak. Bog ne uništava čovekovu slobodu. Čak i pošto je umro stari čovek greha, postoji mogućnost da grešimo. Pavle je napisao Kološanima: »Pomorite, dakle, ude svoje koji su na zemlji.« (Kološanima 3,5)

Prema tome, čak i posle obraćenja i dalje će se voditi borba protiv greha. Razlika je u tome što čovek u kome stanuje Sveti Duh ima sada božansku silu da pobedi. Osim toga, pošto je čovek na tako čudesan način oslobođen od robovanja grehu, on više nije obavezan da mu služi.

Razmislite o činjenici da je Božji Duh, koji je podigao Isusa iz mrtvih, onaj isti koji stanuje u nama, ako mu to dozvolimo! Razmislite o sili koja nam se na taj način stavlja na raspolaganje. Šta nas zadržava da se ne poslužimo njome onako kako bi trebalo?

Kako Pavle opisuje novi odnos obraćenog hrišćanina sa Bogom? Koja nam se nada nudi tim obećanjem? Kako da ona postane stvarnost u našem životu? Rimljanima 8,15.

Novi odnos je opisan kao sloboda od straha. Rob se nalazi u okovima. On živi u stalnom strahu od svoga gospodara. On nema nikakvog prava na temelju dugih godina svoje službe.

Ali nije tako sa onim koji prihvati Isusa Hrista. Prvo, on obavlja dragovoljnu službu. Drugo, on služi bez straha, jer »savršena ljubav izgoni strah« (1. Jovanova 4,18). Treće, on je prihvaćen kao sin i postaje naslednik neprocenjivo vrednog nasledstva.

»Duh robovanja se rađa kada čovek nastoji da živi u skladu sa legalističkom religijom, kada se trudi da ispuni zahteve zakona svojom snagom. Nada za nas postoji jedino kada se nađemo u okviru avraamskog zaveta, koji je zavet blagodatni verom u Hrista Isusa.« (Elen G. Vajt, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1077)

Šta nam daje sigurnost da nas je Bog zaista prihvatio kao svoju decu? Rimljanima 8,16.

Unutrašnje svedočanstvo Svetoga Duha potvrđuje nam da smo primljeni. Iako nije sigurno da se čovek osloni samo na svoja osećanja, oni koji su po svom najboljem razumevanju sledili svetlost Božje Reči čuće u svom srcu unutrašnji potvrdni glas koji ih uverava da su prihvaćeni kao Božja deca.

I zaista, tekst u Rimljanima 8,17. govori nam da smo naslednici, što znači da smo deo Božje porodice i naslednici kao Njegova deca, deca, koja će primiti prekrasno nasledstvo od svoga Oca. Mi ga nismo zaslužili; ono nam je poklonjeno zahvaljujući našem novom položaju pred Bogom, položaju koji nam je osiguran Njegovom blagodaću, blagodaću koja nam je postala dostupna zahvaljujući Isusovoj posredničkoj smrti.

Koliko ste blizu Gospodu? Da li Ga stvarno poznajete ili ste samo slušali nešto o Njemu? Kakve promene morate uneti u svoj život da bi ste se približili svom Stvoritelju i Otkupitelju? Šta vas zadržava da to učinite i zašto?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Plan spasenja ne nudi vernicima život slobodan od patnji i nevolja s ove strane carstva. Nasuprot tome, on ih poziva da slede Hrista istim putem samoodricanja i ukora... Upravo se putem takvih patnji i progonstava Hristov karakter izgrađuje i pokazuje u Njegovom narodu... Učestvujući u Hristovim patnjama, mi se vaspitavamo i disciplinujemo i pripremamo da delimo slavu večnosti.« (*The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 569)

»Lanac koji je spušten s Božjeg prestola dovoljno je dugačak da dosegne i do najdubljeg ponora. Hristos je sposoban da podigne i najgrešnijega iz ponora izopačenosti i da ga stavi na mesto na kojem će biti priznat kao Božje dete, naslednik sa Hristom besmrtnog nasledstva.« (Elen G. Vajt, *Testimonies for the Church*, str. 229)

»Onaj koga je poštovalo celo Nebo došao je na ovaj svet da u ljudskoj prirodi stane na čelo ljudskog roda, svedočeci palim anđelima i stanovnicima bezgrešnih svetova da uz božansku pomoć koja je bila osigurana svako može da ide putem poslušnosti Božjim zapovestima.

Nаш Spasitelj je platio našu otkupninu. Niko više ne mora da bude rob Sotoni. Hristos je stao pred nas kao naš svemoguću pomoćnik.« (Elen G. Vajt, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 309)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Pročitajte ponovo tekstove Duha proroštva u pouci za petak. Kakvu nadu za sebe možemo izvući iz njih? Ili, što je još važnije, kako bismo ta obećanja mogli da pretvorimo u stvarnost svoga života? Zašto, kada nam Hristos tako mnogo nudi, ne postanemo ono što bi trebalo da budemo?**
- 2. Na koji praktičan, svakodnevni način bismo svoje misli mogli usmeriti na ono što je duhovno (Rimljanima 8,5)? Šta bi to značilo? Šta Sveti Duh želi od nas? Šta gledate, čitate ili mislite, a što vam otežava da to postignete u svom životu?**
- 3. Razmislite malo više o činjenici da se mi možemo nalaziti samo na jednoj ili na drugoj strani u velikoj borbi između dobra i zla i da nema nikakvog srednjeg puta! Kakve su posledice ove činjenice? Kako bi shvatanje ove važne istine moralo da utiče na vaš život i na odluke koje donosite, čak i u »malim stvarima«?**

DECA OBEĆANJA

Tekst za proučavanje: Rimljanima poslanica 9. poglavlje

Tekst za pamćenje: »Tako, dakle, koga hoće miluje, a koga hoće otvrdglavi.« Rimljanima 9,18.

»Kao što stoji napisano, Jakov mi omilje, a na Isava omrzoh... jer Mojsiju govori: koga ću pomilovati... i na koga ću se smilovati, smilovaću se.« (Rimljanima 9,13,15)

O čemu Pavle ovde govori? Šta se događa s čovekovom slobodnom voljom, s njegovim pravom izbora, bez kojih sve ono što verujemo nema mnogo smisla? Zar nismo slobodni da prihvatimo ili odbacimo Božju ponudu mira, ili ovi tekstovi znače da su neki ljudi izabrani da žive, dok su drugi izabrani da propadnu, bez obzira na njihovu odluku?

Odgovor se nalazi, kao i obično, u razmatranju šire slike onoga o čemu Pavle raspravlja. On se ovde trudi da dokaže da i Bog ima pravo da odredi one za koje smatra da su Njegovi »izabrani-ci«. Uostalom, Bog nosi konačnu odgovornost za propovedanje jevanđelja u svetu. Prema tome, zašto ne bi imao pravo da izabere svoja oruđa onako kako smatra da je najbolje da postigne postavljeni cilj? Sve dotle dok Bog nikome ne uskraćuje mogućnost spasenja, takvo Božje ponašanje nije u suprotnosti s velikom istinom da je Hristos umro za sve ljude i da je Njegova velika želja da se svi ljudi spasu.

Sve dotle dok imamo na umu da se tekst u Rimljanima, deveto poglavlje, ne bavi ličnim spasenjem osoba o kojima govori, već njihovim pozivanjem da obave određeni posao, on nam neće pričinjavati nikakvih teškoća.

PAVLOVA ODGOVORNOST

»I bićete mi carstvo sveštentičko i narod svet. To su reći koje ćeš kazati sinovima Izrailjevim.« 2. Mojsijeva 19,6.

Bogu je potreban misionarski narod da bi mogao da evangelizira svet koji je ogrezao u paganstvu, tami i idolopoklonstvu. On je izabrao Izrailjce i njima se pokazao. On je planirao da oni postanu uzoran narod i da tako privuku i druge istinskom Bogu. On je nameravao da preko Izrailja otkrije svetu svoj pravi karakter i da tako celi svet dobije pravu sliku o Njemu. Preko pouka ceremonijalne službe, trebalo je da se Hristos uzdigne pred narodima i da tako svi koji pogledaju u Njega imaju život. Kako se broj Izrailjaca bude povećao, kako se budu povećali i blagoslovi koje je narod primao, trebalo je da Izrailj širi svoje granice i da njegovo carstvo obuhvati celi svet.

Šta Pavle želi da naglasi dok govori o Božjoj vernosti nasuprot ljudskoj prevrtljivosti? Rimljanima 9,1-12.

Pavle se trudi da dokaže da obećanja data Izrailju nisu potpuno stavljena van snage. I dalje postoji ostatak preko kojeg Bog želi da deluje. Da bi potvrdio zamisao o ostatku, Pavle se vraća daleko u istoriju Izrailja. On pokazuje da je Bog oduvek birao: (1) On nije izabrao celokupno Avraamovo potomstvo da s njime sklopi svoj zavet, nego samo Isakove potomke; (2) On nije izabrao ni sve Isakove potomke, nego samo Jakovljeve.

Osim toga, veoma je važno da vidimo da nasleđe ne garantuje spasenje. Vi možete biti nečiji neposredni potomak, pripadati pravoj porodici, čak i pravoj Crkvi, a da ipak budete izgubljeni, da se obećanje ipak ne odnosi na vas. Samo vera, vera koja kroz ljubav radi, otkriva one koji su »deca obećanja« (Rimljanima 9,8).

Razmislite o rečima: »Jer nisu svi Izrailjci koji su od Izrailja.« (Rimljanima 9,6) Koju važnu poruku možemo u tome naći za sebe, za adventiste, koji na mnogo načina danas igraju istu ulogu kao i Izrailjci u svoje vreme?

»Ne za dela, nego onoga radi koji poziva reče joj se: veći će služiti manjemu, kao što stoji napisano: Jakov mi omilje, a na Isava omrzoh.« Rimljanima 9,12.13.

Kao što je već bilo rečeno u uvodu pouke za ovu sedmicu, nemoguće je razumeti deveto poglavlje Poslanice Rimljanima sve dok ne shvatimo da Pavle ovde ne govori o spasenju pojedinačnih vernika. On ovde govori o određenim ulogama na koje Bog poziva određene pojedince. Bog je želeo da Jakov bude predak naroda koji će poslužiti kao Božje posebno oruđe za evangeliziranje sveta. Ovde se ništa ne govori o tome da Isav ne može da bude spasen. Bog je želeo da se Isav spase kao što želi da se i svi ljudi spasu.

U kontekstu celokupne pouke, kako da razumemo reči da će Bog sam odlučiti koga će pomilovati? Rimljanima 9,14.15.

Opet Pavle ne govori o pojedinačnom spasenju, jer na tom području Bog svoju milost širi na sve, jer »hoće da se svi ljudi spasu« (1. Timotiju 2,4). »Jer se pokaza blagodat Božja koja spasava sve ljude.« (Titu 2,11) Međutim, Bog ima pravo da bira narode koji će odigrati određenu ulogu; iako ti narodi mogu odbiti da odigraju ulogu koja im je namenjena, to ne može da spreči božanski izbor. Bez obzira koliko bi to žarko Isav želeo, on nije mogao da postane predak Mesije ili izabranog naroda.

Osim toga, nije to bio nikakav samovoljni izbor s Božje strane, nije to bio neki božanski dekret, kojim bi Isav bio isključen iz spasenja. Darovi božanske blagodati u Hristu dostupni su svima. Mi nismo izabrani da bismo bili spaseni ili izgubljeni (Efescima 1,4,5; 2. Petrova 1,10). Upravo naša odluka, a ne Božja, nama uskraćuje ili osigurava obećanje o večnom životu u Hristu. Isus je umro za svako ljudsko biće. Ali, Bog je u svojoj Reči postavio uslove svakoj duši na temelju kojih će biti primljena u večni život: vera u Hrista, koja opravdanog grešnika navodi na poslušnost.

Vi sami, kao da niko drugi nije ni postojao, bili ste izabrani u Hristu pre postanja sveta da dobijete spasenje. To je vaše zvanje, vaš izbor, to je ono što ste dobili u Hristu od Boga. Kakve li prednosti, kakve li nade! Zašto, kada se sve uzme u obzir, sve drugo postaje nevažno kada se uporedi sa ovim velikim obećanjem? Zašto bi to bila najveća od svih tragedija kada bismo dozvolili da greh, naše ja i telo stanu na put onome što nam je bilo obećano u Isusu Hristu?

»Jer misli moje nisu vaše misli, niti su vaši putovi moji putovi, veli Gospod. Nego, koliko su nebesa viša od zemlje, toliko su moji putovi viši od vaših putova, i misli moje od vaših misli.« Isaija 55,8-9.

U skladu sa svim što smo do sada proučavali, kako treba da razumemo Pavlove reči o božanskom pravu odlučivanja? Rimljanima 9,17-24.

Postupajući prema Egiptu u vreme Izlaska onako kako je postupao, Bog je radio na spasenju celog ljudskog roda. Božansko otkrivenje samoga sebe u nevoljama koje su zadesile Egipat i u oslobođanju Njegovog naroda trebalo je da pokaže Egipćanima, ali i drugim narodima, da je Bog Izrailjaca zaista pravi Bog. Bio je to poziv svim narodima da odbace svoje bogove i da se pridruže Izrailjcima u slavljenju pravoga Boga.

Očigledno je Faraon već doneo svoju odluku protiv Boga, tako da mu Bog, dopuštajući da njegovo srce otvrdne, time nije uskratio priliku da se spase. Otvrđnulo srce odnosilo se na njegovu odluku da ne pusti Izrailj, a ne na božanski poziv da prihvati spasenje. Hristos je umro i za Faraona, isto onako kao što je umro za Mojsija, Arona i za ostale Izrailjce.

Ključna činjenica u svemu tome jeste da mi, kao pala ljudska bića, imamo tako sužene ideje o svetu, o stvarnosti, o Bogu i o tome kako On deluje u svetu. Kako bismo mogli da očekujemo da razumemo sve Božje puteve kada i sam svet prirode, kuda god se okrenemo, sadrži tajne koje nismo u stanju da shvatimo? Uostalom, tek pre nekih stotinu i pedeset godina lekari su shvatili da je dobro da peru ruke pre operacije, zar ne? Tako smo duboko bili ogrezli u neznanje! I ko zna, ako vreme bude dozvolilo, šta ćemo još u budućnosti otkriti što će nam pokazati koliko smo duboko u neznanju i danas!

Svakako, mi ne razumemo uvek Božje puteve, pa je Isus došao da nam otkrije Boga (Jovan 14,9). Zašto je onda, usred svih životnih tajni i neočekivanih događaja, za nas toliko važno da se bavimo Hristovim karakterom i onim što nam je otkriveno o Bogu i o Njegovoj ljubavi prema nama? Kako nam poznavanje pravog Božjeg karaktera može pomoći da ostanemo verni u nevoljama koje nam izgledaju neopravdane i nezasluzene?

»TI SI MOJ NAROD«

U Rimljanima 9,25. Pavle citira tekst iz Osije 2,23. I ponovo, u Rimljanima 9,26. citira tekst iz Osije 1,10. Pozadina svega toga je izveštaj da je Bog naredio proroku Osiji da se oženi nemoralnom ženom (Osija 1,2) da bi slikovito prikazao Božji odnos prema Izrailju, koji je otpao od Boga i počeo služiti drugim bogovima. Deca rođena u tom braku dobijala su imena koja su označavala božansko odbacivanje i kažnjavanje idolopokloničkog Izrailja. Treće dete je dobilo ime Loamija (Osija 1,9) što znači »nisi moj narod«.

Ipak, usred svega toga, Osija je prorekao da će doći dan kada će Bog, pošto je kažnjavao svoj narod, obnoviti njegovo blagostanje, izbaciti njegove lažne bogove i ponovo sklopiti zavet s njim (Osija 2,11-19). U tom trenutku će oni koji su do tada bili Loamija – »nisi moj narod« – postati Amija – »ti si moj narod«.

U Pavlovo vreme, Amija je spadao među one »koje ... i dozva, ne samo od Jevreja nego i od neznabožaca« (Rimljanima 9,24). Kakvog li jasnog i snažnog predstavljanja jevanđelja, jevanđelja koje je od samog početka bilo namenjeno celom svetu. Nije čudo što i mi kao hrišćani nalazimo deo našeg poziva u ovom tekstu: »I videh drugoga anđela gde leti posred neba koji imaše večno jevanđelje da objavi onima koji žive na zemlji i svakome plemenu i jeziku i kolenu i narodu.« (Otkrivenje 14,6) Danas, kao i u Pavlovo vreme ili u vreme drevnog Izrailja, radosna vest o spasenju treba da se proširi po svemu svetu.

Koje starozavetne tekstove Pavle koristi da bi naglasio sveobuhvatnost jevanđelja? Koju misao posebno ističe? Koju nadu nudi svojim čitaocima? Rimljanima 9,25-29.

Činjenica da su mnogi Pavlovi zemljaci odbacili jevanđelje izaziva kod njega veliku žalost i »srce ga njegovo boli bez prestanka« (Rimljanima 9,2). Ali, bar mu je preostala misao o ostatku! Božja obećanja se uvek ispunjavaju, čak i onda kada ljudska iznevere. Nada koju možemo da gajimo glasi da će na kraju Božja obećanja biti ostvarena, i ako se budemo uhvatili za njih, ona će se ispuniti na nama.

Koliko puta su vas ljudi izneverili? Koliko puta ste vi izneverili sebe i druge? Verovatno više puta nego što se možeš setiti, zar ne? Koje pouke možete izvući iz tih događaja? Na koga treba da se oslanjate u krajnjoj liniji?

»Šta ćemo, dakle, reći? Da neznabošci koji ne tražiše pravde dokučiše pravdu, ali pravdu od vere. A Izrailj, tražeći zakon pravde, ne dokuči zakona pravde. Zašto? Jer ne traži iz vere, nego iz dela zakona; jer se spotakoše na kamen spoticanja.« Rimljanima 9,30-32. Kakva nam je vest objavljena u navedenim stihovima ili, što je još mnogo važnije, kako da uzmemo tu vest, pisanu u određeno vreme i na određenom mestu, i da njena načela primenimo na sebe danas? Kako da izbegnemo da načinimo iste greške u današnjem kontekstu, koje su Izrailjci načinili u svom?

Rečima koje se ne mogu pogrešno shvatiti, Pavle objašnjava svojim zemljacima zašto su propustili da steknu ono što je Bog zahtevao od njih da imaju ili, i više od toga, nešto za čim su težili, a nikada nisu dostigli. Zanimljivo, neznabošci koje je Bog prihvatio nisu čak ni težili za takvim prihvatanjem. Oni su išli za svojim interesima i ciljevima kada je vest jevanđelja stigla do njih. Prepoznavši njenu vrednost, oni su je prihvatili. Bog ih je proglasio pravednima zato što su primili Isusa Hrista kao svog zamenika. Bila je to poslovna akcija vere.

Problem s Jevrejima ogledao se u tome što su se spotakli na kamen spoticanja (Rimljanima 9,33). Neki, ne svi (Dela 2,41), odbili su da prime Isusa iz Nazareta kao Mesiju koga je Bog poslao. On nije ispunjavao njihova očekivanja kao Mesija; i zato, kada je došao, oni su Mu okrenuli leđa.

Pre nego što će završiti ovo poglavlje, Pavle navodi još jedan starozavetni tekst: »Kao što stoji napisano: evo mećem u Sionu kamen spoticanja i stenu sablazni; i koji god veruje, neće se postideti.« Rimljanima 9,33. U ovom tekstu, Pavle ponovo pokazuje kako je značajna istinska vera u planu spasenja (1. Petrova 2, 6-8). Stena sablazni? A ipak, koji god veruje u Njega neće se postideti. Da, za mnoge, Isus je kamen spoticanja, ali za one koji Ga poznaju i vole, On je druga vrsta kamena - »stena spasenja« (Psalam 89,26).

Da li ste ikada ustanovili da je Isus bio kamen spoticanja ili stena sablazni za vas? Ako je tako, kako je to bilo? Ili, šta ste činili što vas je dovelo u takav položaj? Kako ste se izbacili i šta ste naučili iz tog iskustva tako da više nikada ne nađete sebe u pogrešnom odnosu sa Hristom?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje pod naslovom »Kasniji engleski reformatori«, str. 261.262. original, u knjizi Elen G. Vajt *Velika borba*. Pročitajte po mogućstvu i ovo: *The SDA Encyclopedia*, »Faith and Works«, str. 530.531; *The SDA Bible Commentary*, sv. 1, str. 1099, 1100.

»Postoji jedan izbor pojedinaca i naroda, jedini izbor koji se može naći u Božjoj Reči, kada se ljudi biraju za spasenje. Mnogi su gledali na kraj, misleći da su sigurno izabrani da dobiju nebeski sjaj; ali, to nije izbor koji Biblija otkriva. Čovek je izabran da gradi svoje spasenje sa strahom i drhtanjem. On je izabran da stavi na sebe oklop, da se bori u dobroj borbi vere. On je izabran da se služi sredstvima koja mu je Bog stavio na raspolaganje da ratuje protiv svake nesvete strasti, dok sotona igra igru života za njegovu dušu. On je izabran da straži u molitvi, da pretražuje Pisma, i da izbegava da se nađe u iskušenju. On je izabran da ima trajnu veru. On je izabran da bude poslušan svakoj reči koja izlazi iz usta Božjih, da bi mogao da bude ne samo slušalac već i tvorac reči. To je biblijski izbor.« (Elen G. Vajt, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, str. 453.454)

»Nijedan ograničeni um ne može da potpuno shvati karakter i dela Beskrajnoga. Mi ne možemo istraživanjem pronaći Boga. Umovima onih koji su najjači i najobrazovaniji, ali i onih koji su najslabiji i s najmanje znanja, ovo sveto Biće ostaje obavijeno tajnom. Ali, iako 'oblak je i mrak oko njega, blagost i pravda podnožje su prestolu njegovu' (Psalam 97,2). Mi možemo da shvatimo Njegovo postupanje prema nama utoliko što prepoznamo beskrajnu milost sjedinjenu s beskrajnom snagom. Mi možemo da razumemo onoliko od Njegovih namera koliko smo sposobni da shvatimo; ono što je više od toga treba da prepustimo ruci Svemogućega, srcu koje je puno ljubavi.« (Elen G. Vajt, *Vaspitanje*, str. 169. original)

ZA RAZGOVOR:

Neki hrišćani veruju da je Bog, još i pre njihovog rođenja, neke izabrao da budu spaseni, a druge da budu izgubljeni. Ako se kojim slučajem nađeš među onima koje je Bog, u svojoj beskrajnoj ljubavi i mudrosti, predodredio da budu izgubljeni, tada bez obzira na odluke koje budeš donosio, određen si za propast, što za mnoge znači da goriš u paklu u toku cele večnosti. Drugim rečima, bez neke svoje odluke, samo odlukom Božjeg providenja, neki su predodređeni da žive bez spasonosnog odnosa sa Isusom u ovom životu i da provedu sledeći u večnom paklenom ognju. Šta je pogrešno u celoj toj slici? Kako se takvo mišljenje suproti našem?

IZABRANI

Tekst za proučavanje: Rimljanima poslanica 10. i 11. poglavlje

Tekst za pamćenje: »Govorim, dakle: eda li Bog odbaci narod svoj? Bože sačuvaj! Jer sam i ja Izrailjac od semena Avraamova i od kolena Venijaminova.« Rimljanima 11,1.

Pouka za ovu sedmicu pokriva tekstove iz desetog i jedanaestog poglavlja Poslanice Rimljanima, ali naglasak stavlja na jedanaesto poglavlje. Važno je da pročitamo oba poglavlja da bismo mogli nastaviti da sledimo Pavlovu liniju dokazivanja.

Ova dva poglavlja bila su i ostala predmet mnogih rasprava. Međutim, jedna činjenica se naglašava u oba poglavlja, naime, da Bog voli ljudski rod i da želi da se svi ljudi spasu. Niko nije izuzet od ponude spasenja. Rimljanima 10 vrlo jasno objavljuje: »Jer nema razlike između Jevrejina i Grka« (Rimljanima 10,12) – svi su grešnici i svima je neophodna Božja blagodat koja se preko Isusa Hrista nudi svetu. Ova blagodat se nudi svima – ne po nacionalnosti, ne po rođenju, ne po delima zakona, već po veri u Isusa Hrista, koji je umro kao Zamenik za sve grešnike. Uloge se mogu menjati, ali temelji plana spasenja uvek ostaju isti.

Istu temu Pavle nastavlja i u jedanaestom poglavlju. I ovde, kao što je već rečeno, važno je da shvatimo da Pavle, kada govori o izboru i pozivanju, ne govori o spasenju, već o ulogama u Božjem planu objavljivanja jevanđelja svetu. Nijedna grupa nije odbačena, nijednoj nije uskraćeno spasenje; o tome se uopšte i ne raspravlja. Umesto toga, posle krsta, posle propovedanja jevanđelja neznabošcima, posebno Pavlovom zaslugom, prva zajednica vernih – i Jevreja i neznabožaca – preuzela je na sebe zadatak da jevanđelje objavi svetu.

Šta Pavle posebno naglašava u početku desetog poglavlja Poslanice Rimljanima? Na koji način i mi danas možemo biti u opasnosti da »utvrđujemo« neku »svoju pravednost?« Rimljanima 10,1-4.

Legalizam može da se pojavi u raznim oblicima, samo što su neki prikriveniji od drugih. Oni koji se oslanjaju na sebe, na svoja dobra dela, na strogo svetkovanje Subote, na odbacivanje svih zlih dela, ili na prihvatanje svih dobrih dela – čak i da imaju najbolje namere – pali su u zamku legalizma. Svakog trenutka u životu treba da mislimo o Božjoj svetosti kao o suprotnosti našoj grešnosti; i to je najsigurniji način da sebe zaštitimo od razmišljanja koje vodi u traženje »sopstvene pravednosti« koja se suproti Hristovoj.

Tekst u Rimljanima 10,4. veoma je važan zato što sadrži suštinu celokupne Pavlove poruke Rimljanima. Mnogi Jevreji su se trudili »da svoju pravdu utvrde« (Rimljanima 10,3). Ali, posle dolaska Mesije bio je predstavljen pravi put pravednosti. Pravednost je ponuđena svima koji se verom oslanjaju na Hrista. Na Njega je u stvari ukazivao celokupni ceremonijalni sistem.

Čak ako u definiciju zakona ovde uvrstimo i Dekalog, to ne znači da su Deset zapovesti ukinute. Moralni zakon ukazuje na naše grehe, naše pogreške, naše propuste i nedostatke, pa nas čini svesnima naše potrebe za Spasiteljem, naše potrebe za oprostjenjem, naše potrebe za pravednošću, što se može naći jedino u Isusu Hristu. U tom smislu, Hristos je »svršetak« zakona, po tome da nas zakon vodi k Njemu i Njegovoj pravednosti. Grčka reč za »svršetak« glasi »telos«, što bi se moglo prevesti i kao »cilj« ili »svrha«. Hristos je konačna svrha zakona po tome što nas zakon vodi Hristu.

Misliti da nas ovaj tekst uči da su Deset zapovesti – ili posebno četvrta, što ljudi u stvari i misle – ukinute znači izvlačiti zaključak koji se protivi svemu što Pavle govori u Novom zavetu.

Da li ste se ikada ponosili svojim delima, posebno kada ste se upoređivali s drugima? Možda ste zaista bolji, pa šta onda? Uporedite sebe sa Hristom, pa onda razmišljajte koliko je to vaše dobro zaista dobro!

IZBOR PO BLAGODATI

**Koje vrlo prošireno gledište Pavle jasno i neoporecivo odbacuje?
Rimljanima 11,1-7.**

U prvom delu svoga odgovora na pitanje: »Eda li Bog odbaci narod svoj?« Pavle ukazuje na ostatak, na izbor po blagodati, kao dokaz da Bog nije odbacio svoj narod. Spasenje je dostupno svakome koji ga prihvati, i Jevrejima i neznabošcu.

Treba da imamo na umu da su prvi obraćenici u hrišćanstvo bili samo Jevreji – na primer, grupa koja se obratila na Dan pedesetnice. Bila je potrebna posebna vizija i čudo da osvedoči Petra da i neznabošci imaju isto pravo na pristup Hristu i Njegovoj blagodati (Dela 10; 15,7-9) i da jevanđelje treba propovedati i njima.

Da li Pavle zaista misli da je Bog namerno zaslepio za spasenje deo Izrailja koji je odbacio Hrista? Zašto bi takvo mišljenje bilo pogrešno? Rimljanima 11,7-10.

U ovim stihovima Pavle u stvari navodi Stari zavet, koji su Jevreji prihvatili kao autoritet. Odlomci koje Pavle citira predstavljaju Boga kako Izrailjcima daje duha pospanosti, tako da nisu u stanju da slušaju ni da čuju. Da li Bog zaista zaslepljuje ljude da bi ih sprečio da vide svetlost koja će ih odvesti na put spasenja? Nipošto! Ovi tekstovi se moraju shvatiti u svetlosti našeg tumačenja devetog poglavlja Poslanice Rimljanima. Pavle ne govori o pojedinačnom spasenju, jer Bog nijednu grupu ne odbacuje kao grupu. Ovde su, umesto toga, u pitanju uloge koje taj narod treba da odigra u Njegovom delu.

Zašto je gledište da je Bog neke ljude odbacio kao grupu i nije im dozvolio da se spasu pogrešno? Zašto se takvo mišljenje suproti celokupnom učenju jevanđelja, koje govori da je Isus umro da spase sva ljudska bića? Zašto je, na primer, u slučaju Jevreja takva misao dovela do tragičnih posledica?

RIKALEMLJENA GRANA

Koju veliku nadu ističe apostol i Jevrejima i neznabošcima? Rimljanima 11,11-15.

U ovim tekstovima nalazimo dva paralelna izraza: (1) »ispunjenje njihovo (Izrailjaca)« (Rimljanima 11,12) i (2) »primanje njihovo (Izrailjaca)« (Rimljanima 11,15). Pavle posmatra odbacivanje Jevreja kao privremenu pojavu koja će uskoro biti zamenjena primanjem i ispunjenjem. Ovo je Pavlov drugi odgovor na pitanje ovog poglavlja: »Eda li je Bog odbacio svoj narod?« Ono što izgleda kao odbacivanje, kaže on, samo je prolazna pojava.

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 11,16-24. Šta Pavle govori u ovim stihovima?

Pavle upoređuje verni ostatak Izrailja sa plemenitim stablom masline, čije su se neke grane odlomile (onih koji nisu poverovali) – ilustracija kojom se služi da dokaže da »Bog nije odbacio naroda svojega« (Rimljanima 11,2). Koren i stablo se i dalje nalaze na svom mestu!

Obraćeni neznabošci prikalemili su se na to isto stablo. Oni izvlače svoju snagu i život iz korena i stabla, kojim je predstavljen verni Izrailj. Ono što se dogodilo onima koji su odbacili Isusa može se dogoditi i obraćenim neznabošcima. Biblija ne sadrži doktrinu: »Jednom spasen, uvek spasen!« Kao što se jevanđelje slobodno nudi, tako se može i slobodno odbaciti. Iako moramo biti vrlo pažljivi da ne pomislimo da svaki put kada padnemo gubimo spasenje, i da se nećemo spasti ukoliko ne postanemo savršeni, treba da pazimo da ne padnemo u suprotni ponor – ideju da kada steknemo Božju blagodat, više ništa ne možemo učiniti, nikakvu odluku doneti, što bi nam moglo oduzeti prednosti spasenja! Na kraju će se ipak spasti samo oni koji »ostanu u dobroti« (Rimljanima 11,22).

Nijedan vernik se ne bi smeo hvalisati svojom dobrotom ili se osećati nadmoćan u odnosu na druge. Naše spasenje nije bilo zaslužno; dobili smo ga kao dar. Pred krstom, pred merilom Božje svetosti, mi smo svi jednaki - grešnici kojima je neophodna božanska blagodat, grešnici kojima je potrebna svetost koju možemo dobiti samo putem blagodati. Mi sami po sebi nemamo ničega čime bismo se mogli hvaliti, u stvari, možemo se hvaliti jedino Isusom i onim što je On učinio za nas kada je došao na ovaj svet u ljudskom obliku, kada je patio zajedno s nama, kada je umro za naše grehe, ostavljajući nam uzor kako treba da živimo. U svemu tome, mi potpuno zavisimo od Njega, jer bez Njega ne bismo imali nikakve veće nade od one koju ovaj svet može da ponudi.

SAV IZRAILJ ĆE SE SPASTI

Koji veliki događaj u istoriji vernog Izrailja Pavle nagoveštava? Rimljanima 11,25-27.

Hrišćani već stotinama godina raspravljaju o ovih nekoliko stihova. Nekoliko činjenica je ipak svima jasno. Za početak, Pavle tvrdi da je Bogu posebno stalo do Jevreja. Ono što Pavle ovde govori dolazi kao odgovor na pitanje postavljeno u početku poglavlja: »Eda li će Bog odbaciti naroda svojega?« Njegov je odgovor, naravno, odrečan, a njegovo objašnjenje glasi: (1) da je zaslepljenost – grčki »porosis« – samo delimična i (2) da je samo privremena, »dokle ne uđe neznabožaca koliko treba«.

Šta znači »neznabožaca koliko treba«? Mnogi u ovom izrazu vide način da se izrazi ispunjenje evanđeoskog naloga, po kome celi svet treba da čuje vest jevanđelja. »Neznabožaca koliko treba« obratiće se kada jevanđelje bude objavljeno svima. Vera Izrailja, koja se pokazala u Hristu, sada je postala sveopšta. Jevanđelje se propovedalo celome svetu. Isusov dolazak je blizu. U tom trenutku, prema tome, mnogi Jevreji će početi da dolaze Isusu.

Drugi veliki problem predstavlja značenje izraza: »I tako će se spasti sav Izrailj« (Rimljanima 11,26). Ovo se svakako ne sme shvatiti u smislu da će u vreme posletka svaki Jevrejin nekom božanskom posebnom odredbom dobiti spasenje! Biblija nigde ne propoveda univerzalizam, niti za celi ljudski rod, niti za neki njegov deo. Pavle se nadao da će spasti »neke od njih« (Rimljanima 11,14). Neki su prihvatili Mesiju, neki su Ga odbacili, kao što se to dešava u svim ljudskim sredinama.

Govoreći o jedanaestom poglavlju Poslanice Rimljanima Duh proroštva najavljuje da će u vreme »završnog objavljivanja jevanđelja« »mnogi Jevreji ... u veri prihvatiti Isusa kao svog Spasitelja.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 381. original)

»Veliko delo treba da se obavi u našem svetu. Gospod je objavio da će neznabošci biti prikupljeni, ali ne samo neznabošci već i Jevreji. Među Jevrejima ima mnogo onih koji će se obratiti i preko kojih ćemo videti kako spasenje Božje ide napred kao svetiljka koja svetli. Jevreja ima na svim mestima, i njima se mora objaviti svetlost sadašnje istine. Ima među njima mnogo onih koji će doći svetlosti i koji će objavljivati nepromenljivost Božjeg zakona s prekrasnom silom.« (Elen G. Vajt, *Evangelizam*, str. 578. original)

Nadi vremena da razmisliš o jevrejskim korenima hrišćanske vere. Kako bi ti pažljivo proučavanje jevrejske vere moglo pomoći da bolje razumeš hrišćansku veru?

Pavlova ljubav prema zemljacima je očigledna. Kako mu je moralo teško padati dok je gledao kako se neki od njegovih zemljaka bore protiv njega i protiv istine jevandjelja. A ipak, usred svega toga, on i dalje veruje da će mnogi Jevreji prihvatiti Isusa kao Mesiju.

Na koji način Pavle prikazuje Božju ljubav ne samo prema Jevrejima nego i prema svim pripadnicima ljudskog roda? Na koji način opisuju zadivljujuću i tajanstvenu moć Božje blagodati? Rimljanima 11,28-36.

U svim ovim tekstovima, iako postoji razlika između Jevreja i nezabožaca, jedno ostaje sigurno: Božja ljubav i milost i blagodat izlivaju se na sve grešnike! Još pre osnivanja našeg sveta, Bog je načinio plan da spase ljudski rod i da se posluži drugim ljudskim bićima, čak i celim narodima, kao svojim oruđima da ostvari namere svoje volje.

Prouči pažljivo, uz molitvu, tekst u Rimljanima 11,31. Koju važnu činjenicu o našem svedočenju treba da izvučemo iz tog teksta, ne samo o svedočenju Jevrejima već i svima s kojima dolazimo u dodir?

Nema sumnje, da je hrišćanska Crkva u toku proteklih stoleća bolje postupala prema Jevrejima, mnogo više njih bi se obratilo svome Mesiji. Veliki otpad u prvim stolećima posle Hrista, izuzetna paganizacija hrišćanstva – koja je obuhvatila odbacivanje sedmog dana u korist prvog dana u sedmici – sigurno da nije olakšala Jevrejima koji bi, možda, bili privučeni Hristu.

Kako je važno da svi hrišćani, svesni milosti koja im je bila ukazana u Isusu Hristu, pokažu tu milost prema drugima. Mi ne možemo biti hrišćani ako to ne učinimo! (Matej 18,23-35)

Postoji li neko prema kome treba da pokažete milost, a koji je, možda, ne zaslužuje? Zašto ne pokažete toj osobi da ste milostivi, bez obzira koliko teško će vam to pasti? Zar nije to ono isto što je Hristos učinio nama?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeća poglavlja u knjigama Elen G. Vajt: *Apostolska crkva - Hristovim tragom*: »Pred Sinedrionom«, str. 77-79. original, »Od progonitelja do učenika«, str. 112-114. original, »Pisano iz Rima«, str. 474.475. original; *Evangelizam*: »Približiti se katolicima«, str. 573-577. original. Pročitajte po mogućstvu i ovo: »What to Preach and Not to Preach«, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 155.156.

»Bez obzira na poraz Izrailja kao naroda, ipak je među njima ostao i pobožni ostatak onih koji će biti spaseni. U vreme Spasiteljevog dolaska bilo je vernih ljudi i žena koji su radosno primili vest Jovana Krstitelja, i tako bili navedeni da iznova proučavaju proročanstva koja su se odnosila na Mesiju. Kada je bila osnovana rana hrišćanska Crkva, bila je sačinjena od vernih Jevreja koji su priznali Isusa iz Nazareta kao Onoga za čijim su dolaskom čeznuli.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str.376.377. original)

»Među Jevrejima su i neki, kao Savle iz Tarsa, silni u poznavanju Pisama, i oni će objavljivati sa izuzetnom snagom nepromenljivost Božjeg zakona... I dok Njegove sluge u veri rade za one koji su dugo bili zanemarivani i prezirani, pokazaće se Njegovo spasenje.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, 381. original)

»Prilikom završnog objavljivanja jevanđelja, kada posebno delo treba da se obavi za ljude koji su do tada bili zanemareni, Bog očekuje od svojih glasnika da se posebno zainteresuju za jevrejski narod koga mogu pronaći u svim delovima sveta. I kako se starozavetni spisi stapaju s novozavetnim u objašnjavanju Gospodnje večne namere, biće to za mnoge Jevreje kao zora novog stvaranja, uskrsenje duše. Kada budu videli Hrista iz jevanđelja opisanog na stranicama Starog zaveta, kada budu shvatili kako jasno Novi zavet objašnjava Stari, njihove uspavane sposobnosti će se pokrenuti i oni će priznati Hrista kao Spasitelja sveta. Mnogi će verom primiti Hrista kao svog Otkupitelja.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, 381. original)

ZA RAZGOVOR:

1. U poslednje dane, kada Božji zakon, a posebno Subota, bude došao u središte interesovanja, zar nije razumno pomisliti da će Jevreji – mnogi od njih isto tako verni Dekalogu kao i mi – poželeti da odigraju svoju ulogu u razjašnjavanju nekih pitanja pred svetom? Uostalom, kada je reč o Suboti, adventisti su, nasuprot Jevrejima, »neki novi klinici«, zar ne?
2. Zašto bi trebalo da naša Crkva u približavanju Jevrejima bude uspešnija od mnogih drugih Crkava? Šta biste vi u svojoj mesnoj crkvi mogli da učinite na tom području?

NADVLADATI ZLO DOBRIM

Tekstovi za proučavanje: Rimljanima poslanica 12. i 13. poglavlje

Tekst za pamćenje: »I ne vladajte se prema ovome veku, nego se promenite obnovljenjem uma svojega da biste mogli kušati koja je dobra i ugodna i savršena volja Božja.« Rimljanima 12,2.

Koliko god se Pavle trudio da Rimljanima otvori oči kako bi shvatili da gaje pogrešna shvatanja o zakonu, on istovremeno poziva sve hrišćane da usvoje visoka merila poslušnosti. Ova poslušnost proizlazi iz unutrašnje promene u našem srcu i umu, promene koja se događa jedino silom Božjom koja deluje u osobama koje Mu se predaju.

Poslanica Rimljanima ne sadrži nikakav nagoveštaj da se ta poslušnost pojavljuje automatski. Hrišćanin mora da dobije prosvetljenje kakve zahteve zakon postavlja pred njega; on mora da poželi da bude poslušan tim zahtevima i, konačno, treba da traži snagu bez koje ta poslušnost nije moguća.

Sve to znači da su dobra dela deo hrišćanske vere. Pavle nikada nije ni pomislio da umanjí vrednost dobrih dela; u poglavljima od 13. do 15. on ih snažno naglašava. Time ne odbacuje ono što je do tada govorio o opravdanju verom. Sasvim suprotno, dobra dela su istinsko izražavanje svega što označava da živimo verom. Neko bi čak mogao da kaže da su posle Isusovog dolaska novozavetni zahtevi čak i teži od onoga što se zahtevalo u Starom zavetu. Novozavetni vernici su dobili istinski primer pravog moralnog ponašanja u Isusu Hristu. Samo On i niko drugi predstavlja uzor koji treba da sledimo. »Jer ovo da se misli među vama što je« – ne u Mojsiju, ne u Danilu, ne u Davidu, ne u Solomunu, ne u Enohu, ne u Devori, ne u Iliji – »u Hristu Isusu« (Filibljanima 2,5).

Jedanaestim poglavljem završava se doktrinarni deo Poslanice Rimljanima. Preostala poglavlja sadrže praktične pouke ili lične poruke. Ipak, i ta završna poglavlja su izuzetno značajna, jer pokazuju kako treba da se živi životom vere.

Za početak, vera nije zamena za poslušnost, vera ni na koji način ne ukida našu obavezu da budemo poslušni Gospodu. Moralna pravila su i dalje na snazi; Novi zavet ih objašnjava, čak i pojačava. Nema nikakvog nagoveštaja da će sada hrišćanima biti lakše da usklade svoj život s tim moralnim propisima. Naprotiv, ponekad nam se govori da će nam biti teško, jer je bitka protiv samoga sebe uvek surova (1. Petrova 4,1). Hrišćaninu je obećana božanska pomoć i njemu je upućeno i uveravanje da je pobeda moguća, ali, mi se nalazimo u neprijateljevom svetu i moraćemo da vodimo mnogo bitaka protiv iskušenja. Radosna vest glasi da, ukoliko padnemo, ili se spotaknemo, nećemo biti odbačeni, zato što imamo Poglavaru sveštениčkog koji posreduje za nas (Jevrejima 7,25).

Pozivajući se na starozavetni sistem prinošenja žrtava, šta apostol traži od hrišćana da čine? Šta to u stvarnosti znači? Rimljanima 12,1.2.

U Rimljanima 12,1. Pavle se poziva na starozavetni sistem prinošenja žrtava. I kao što su u stara vremena bile prinošene životinjske žrtve, tako sada i hrišćani treba da sebe i svoje telo prinose Gospodu, ali ne da muče ili ubijaju sebe, već da budu kao živa žrtva posvećeni Njegovoj službi.

U vreme starog Izrailja, svaka žrtva donesena u Hram bila je pregledana. Ako bi se pronašao bilo koji nedostatak, žrtva je bila odbijena budući da je Bog zapovedio da žrtve moraju da budu bez mane. Isto tako, i hrišćani su pozvani da prinesu svoje telo »u žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu«. Da bi to mogli da učine, treba da sve svoje sposobnosti i snage održe u najboljem mogućem stanju. Iako nijedan među nama nije bez mane, svi treba da se trudimo da živimo što je moguće boljim i čistijim i vernijim načinom života.

Uvek nam je najlakše da dolazimo sa izgovorima kada su u pitanju naši gresi i nedostaci, zar ne? Koji je vaš uobičajeni izgovor kada stalno iznova padate u isti greh? Zar nije vreme da odbacite izgovore i da se uhvatite za Božja obećanja, zar nije Božja sila veća od vaših izgovora?

U toku ovog tromesečja iscrpno smo govorili o trajnosti Božjeg moralnog zakona i stalno naglašavali da Pavle u Poslanici Rimljanima ne govori da je Dekalog ukinut ili potisnut verom.

Ipak, tako je lako biti do te mere zaokupljen slovom zakona da zaboravimo na duh koji stoji iza slova i da je taj duh u stvari ljubav – ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu. Iako svako može da govori o ljubavi, iskazivanje te ljubavi u svakodnevnom životu predstavlja nešto sasvim drugo.

Na koji način treba da pokazujemo ljubav prema bližnjemu? Rimljanima 12,3-21.

Kao i u 1. Korinćanima, u dvanaestom i trinaestom poglavlju, posle bavljenja duhovnim darovima Pavle uzdiže ljubav. Ljubav (grčki *agape*) je najuzvišeniji put. »Bog je ljubav.« (1. Jovanova 4,8) Prema tome, ljubav opisuje Božji karakter. Voleti znači ponašati se prema drugima onako kao što se Bog ponaša, kao i postupati prema njima onako kako Bog postupa prema njima.

Pavle ovde pokazuje kako ljubav treba izražavati na praktičan način. Jedno važno načelo se ovde uzdiže, a to je načelo skromnosti i poniznosti, spremnosti »da ne mislimo za sebe više nego što valja misliti« (Rimljanima 12,3), spremnosti da »bratskom ljubavlju budemo jedan drugome ljubazni«, spremnosti da »čučaju jedan drugoga većim činimo« (Rimljanima 12,10), da ne »mislimo za sebe da smo mudri« (Rimljanima 12,16). »Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene, jer sam ja krotak i smeran u srcu« (Matej 11,29) – to je suština svega!

Od svih ljudi, hrišćani treba da budu najskromniji i najponizniji. Uostalom, pogledajmo kako smo bespomoćni, kako smo grešni, kako smo zavisni, ne samo od pravednosti koja nije naša da dobijemo spasenje već i od snage koja deluje u nama da nas promeni onako kako sami sebe nikada ne bismo mogli promeniti! Čime bismo mogli da se hvališemo, čime da se ponosimo, šta mi to imamo u sebi što bi nas uzdizalo iznad ostalih? Baš ništa! Polazeći od te lične skromnosti i poniznosti ne samo pred Bogom, nego i pred bližnjima, treba da živimo onako kako nam Pavle savetuje.

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 12,3-21. Koliko primećujemo ovaj savet u svom životu upravo sada? Nije li nam potrebno temeljito prilagođavanje da bismo ispunili ono što nam Reč savetuje?

ODNOS PREMA VLASTIMA

Koje nam osnovno načelo u odnosu na građanske vlasti Pavle preporučuje? Rimljanima 13,1-7.

Ono što Pavlove reči čini još značajnijim jeste činjenica da on piše u vreme kada je jedna paganska imperija vladala svetom, imperija koja je i prema svojim podanicima znala da bude izuzetno brutalna, koja je bila do srži pokvarena, koja nije ništa znala niti htela da zna o pravome Bogu i koja je započela masovna progonstva onih koji su hteli da Mu služe. U stvari, ta ista vlast je i Pavla osudila na smrt i pogubila. Ipak, uprkos svemu tome, Pavle zastupa misao da hrišćani treba da budu dobri građani čak i kada vlast izgleda tako kako izgleda.

Da, i to zato što se misao o vlastima nalazi u celoj Bibliji. Ideja, načelo o vlasti dolazi od Boga. Ljudska bića treba da žive u zajedništvu koje ima svoja pravila i odredbe i merila. Anarhija nije biblijska zamisao.

Kada to kažemo, ne znači da se Bog slaže sa svim oblicima vladavine ili načinima na koje se ta vlast vrši. Naprotiv! Ne treba da gledamo suviše daleko ili u istoriju ili u današnji svet kako bismo videli da su postojali ili da postoje neki brutalni režimi vlasti. Ipak, i u takvim okolnostima, koliko god je to moguće, hrišćanin treba da sluša zakone svoje zemlje. Hrišćani treba da podržavaju vlast sve dok se njeni zahtevi ne protive Božjim zahtevima. Čovek treba da razmisli vrlo ozbiljno, uz mnogo molitava i saveta razumnih ljudi, pre nego što krene putem koji će ga dovesti u sukob s postojećim silama. Mi znamo, na temelju proročanstava da će jednoga dana svi Božji verni sledbenici morati da se sukobe s političkim silama koje će tada vladati svetom (Otkrivenje 13). Sve do tada, mi treba da učinimo sve što do nas stoji, da pred Bogom budemo dobri građani u zemlji u kojoj živimo.

»Mi treba da priznajemo ljudske vlasti kao božansku ustanovu i da propovedamo poslušnost vlastima kao svoju svetu dužnost, u okviru njene legitimne sfere. Ali, kada se njeni zahtevi sukobe sa Božjim zahtevima, da slušamo Boga više nego čoveka. Božja Reč se mora prepoznati kao pravilo koje stoji iznad svih ljudskih zakona...

Od nas se ne traži da se suprotimo vlastima. Naše reči, bilo da su izgovorene ili napisane, treba da budu pažljivo razmotrene da ne bismo sebe stavili u položaj da ljudi misle da govorimo ono što bi moglo izgledati kao suprotno zakonu i redu. Mi ne smemo govoriti niti činiti bilo šta čime bismo nepotrebno preprečili svoj put.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 69. original)

»LJUBITE JEDAN DRUGOGA«

»I ne budite nikome ništa dužni osim da ljubite jedan drugoga; jer koji ljubi drugoga zakon ispuni.« Rimljanima 13,8.

Kako da shvatimo ovaj tekst? Da li to znači da, kada volimo bližnje, nemamo više nikakve obaveze da držimo Božji zakon?

Kao što je to Isus učinio na Gori blagoslova, i Pavle ovde uzdiže načela zakona, pokazujući da ljubav treba da bude pokretačka sila svega što činimo. Pošto je zakon prepis Božjeg karaktera a Bog je ljubav, voleti, prema tome, znači ispunjavati zakon. Ipak, Pavle ne zamenjuje zakon nekim maglovitim merilom ljubavi, kao što neki hrišćani misle. Moralni zakon nas i dalje obavezuje, zato što nam ukazuje na greh – a ko bi se usudio da odrekne postojanje greha?

Međutim, zakon se istinski može držati jedino u kontekstu ljubavi. Imajmo na umu, neki među onima koji su prikovali Isusa na krst, otrčali su svojim domovima da drže zakon!

Koje zapovesti Pavle navodi da bi opisao načelo ljubavi u držanju zakona? Zašto baš te? Rimljanima 13,9.10.

Zanimljivo je da faktor ljubavi nije bio neko novouvedeno načelo. Navodeći starozavetni tekst: »Ljubi bližnjega svojega kao sebe samoga« (3. Mojsijeva 19,18), Pavle pokazuje da je to načelo bilo ugrađeno u starozavetni sistem. I ponovo se Pavle vraća Starom zavetu da bi podržao svoje propovedanje jevanđelja. Neki na temelju ovoga teksta tvrde da nas obavezuju samo one zapovesti koje je Pavle spomenuo. Ako je tako, da li to znači da hrišćani ne treba da poštuju svoje roditelje, da treba da se klanjaju idolima i da imaju i druge bogove osim Gospoda? Svakako da ne!

Razmotrimo kontekst. Pavle govori kako treba da postupamo jedan prema drugome. On se, dakle, bavi međusobnim odnosima, pa zato i spominje zapovesti koje se bave tim odnosima. Njegovo dokazivanje se ne sme razumeti kao da ukida ostatak zakona (Dela 15,20; 1. Solunjanima 1,9; 1. Jovanova 5,21). Osim toga, kao što novozavetni autori ističu, pokazujući ljubav prema bližnjima, mi pokazujemo ljubav prema Bogu (Matej 25,40; 1. Jovanova 4,20.21).

Razmislite o svom odnosu prema Bogu i kako se on odražava na vaš odnos prema bližnjima. Koliku ulogu igra ljubav u svim tim odnosima? Kako možemo naučiti da volimo bližnje na način na koji Bog voli nas? Šta vas sprečava da to ne činite?

»BLIŽE NEGOLI KAD VEROVASMO«

»I znajući ovo vreme da je već čas došao da ustanemo od sna; jer nam je sada spasenje bliže negoli kad verovasmo.« Rimljanima 13,11.

Kao što smo govorili u toku celog tromesečja, Pavle u Poslanici Rimljanima usmerava svoj pogled na poseban način da bi crkvi u Rimu razjasnio, a posebno vernicima iz jevrejstva, ulogu vere i dela u kontekstu Novog zaveta. Problem je bilo spasenje i kako grešnik može da postane pravedan i svet pred Bogom. Da bi pomogao onima koji su gledali jedino na zakon, Pavle objavljuje zakon u njegovom pravom kontekstu i ulozi. Iako je u idealnom slučaju, čak i u Starom zavetu, judaizam bio religija blagodati, legalizam se pojavio i načinio mnogo štete. Koliko bi samo mi kao Crkva trebalo da budemo pažljivi da ne bismo ponovili te iste greške!

O kojem važnom događaju Pavle govori u sledećim stihovima? Kako bismo se i mi morali ponašati dok očekujemo taj događaj? Rimljanima 13,11-14.

Kako je uzbudljivo da se Pavle ovde obraća vernicima i govori im da se probude i pripreme, jer Isus dolazi! Činjenica da je ovo bilo napisano pre skoro dve hiljade godina ništa ne menja. Mi moramo uvek živeti u očekivanju neposrednog Hristovog dolaska! Što se svih nas tiče, što se tiče našeg ličnog iskustva, Hristov drugi dolazak je isto tako blizu kao i mogućnost naše smrti. Bilo sledeće sedmice ili za četrdeset godina, mi zatvaramo svoje oči prilikom smrti, i da li ćemo spavati samo osam dana ili četiri stotine godina, nema nikakve razlike! Sledeće što ćemo videti biće Isusov dolazak! Sa smrću koja se krije negde iza sledećeg ugla za sve nas, vreme je stvarno kratko, ali je naše spasenje mnogo bliže nego kada smo prvi put poverovali.

Iako se u Poslanici Rimljanima Pavle ne bavi mnogo Isusovim drugim dolaskom, u pismima Solunjanima i Korinćanima govori o tome mnogo više. Uostalom, to je ključna tema u Bibliji, a posebno u Novom zavetu. Bez nje i nade koju nudi, naša vera bi bila beznačajna. Šta bi u stvari »opravdanje verom« značilo bez Hristovog drugog dolaska koji će tu izuzetnu istinu dovesti do slavnog ispunjenja?

Kada biste sigurno znali da će Isus doći sledećeg meseca, šta biste promenili u svom životu i zašto? Ako verujete da sve to treba da promenite mesec dana pre Isusovog drugog dolaska, zašto ih ne promenite već sada? U čemu je razlika?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»U Bibliji je otkrivena Božja volja. Istine iz Božje reči predstavljaju nauku Najvišega. Onaj koji te istine učini delom svog života u svakom smislu postaje novo stvorenje. On ne dobija neke nove misaone snage, ali zato nestaje tama koja je uz neznanje i greh zatamnivala njegov razum. Reči: 'I daću vam novo srce', u stvari znače: 'Daću vam novi razum!' Promena srca uvek je praćena jasnim razumevanjem hrišćanskih dužnosti, razumevanjem istine. Onaj koji Pismu posveti duboku pažnju, praćenu molitvom, steći će jasno razumevanje i zdrave sudove, kao da je, obrativši se Bogu, prešao u viši nivo razuma.« (Elen G. Vajt, *Moj život danas*, str. 26).

»Gospod ... će uskoro doći i mi moramo biti spremni i čekati Njegov dolazak. O, kako će to slavno biti da Ga vidimo i pozdravimo kao Njegovi otkupljeni. Dugo smo čekali, ali zato naša nada ne sme da oslabi. Kada bismo samo mogli ugledati Cara u svoj Njegovoj lepoti, bili bismo doveka blagosloveni! Osećam kao da moram da uzviknem: 'Idemo kući!' Mi se približavamo vremenu kada će Hristos doći u sili i velikoj slavi da odvede svoje otkupljene u njihov večni dom.« (Elen G. Vajt, *Testimonies for the Church*, sv. 8, str. 253)

ZA RAZGOVOR:

1. U razredu se posebno pozabavite pitanjem na kraju pouke za četvrtak. Koje ste odgovore dali i kako ste ih obrazložili?
2. Pitanje kako da budemo dobri građani i dobri hrišćani ponekad izgleda vrlo složeno. Ako neko bude došao k vama i zatražio savet šta da čini u vezi s nečim što smatra Božjom voljom, iako bi ga to moglo dovesti u sukob s vlastima, šta ćete mu kazati? Po kojim načelima biste se morali upravljati? Zašto tom pitanju moramo pristupati s krajnjom ozbiljnošću i uz mnogo molitava? Uostalom, ne izlaze svi neozleđeni iz lavovske jame, zar ne?
3. Šta je, po vašem mišljenju teže: strogo se držati slova zakona, ili bezuslovno ljubiti Boga i bližnje? Da li ćete prigovoriti da ovo pitanje sadrži u sebi neku vrstu lažnog izbora? Zašto?
4. Dok se bližimo kraju tromesečja, razgovarajte u razredu o tome šta ste naučili iz Poslanice Rimljanima što vam pomaže da shvatite zašto je reformacija toliko važna. Čemu nas ova poslanica uči o tome šta verujemo i zašto verujemo?

HRIŠĆANSKI ŽIVOT

Tekstovi za proučavanje: Rimljanima 14-16.

Tekst za pamćenje: »A ti što osuđuješ brata svojega? Ili ti što ukoravaš brata svojega? Jer ćemo svi izaći na sud pred Hrista.« Rimljanima 14,10.

Pri kraju smo proučavanja Poslanice Rimljanima, knjige zahvaljujući kojoj je nastala protestantska reformacija, knjige koja bi više od bilo koje druge trebalo da nam pokaže zašto smo protestanti i zašto to moramo ostati. Kao protestanti, naročito kao adventistički hrišćani, držimo se principa *Sola Scriptura* - Biblija jedino merilo vere. Upravo smo iz Biblije saznali tu istinu koja je pre više vekova podstakla naše duhovne očeve da se odvoje od Rima – veliku istinu o spasenju verom, istinu koja je tako snažno izražena u Pavlovoj poslanici upućenoj Rimljanima.

Možda sve možemo sažeti pitanjem koje je postavio neznabožački tamničar: »Šta mi treba činiti da se spasem?« (Dela 16,30) U Poslanici Rimljanima dobijamo odgovor na to pitanje – odgovor ne leži u onome što je Crkva učila u Luterovo vreme. Zato je reformacija i otpočela, i zato se danas nalazimo tu gde jesmo.

Kako je Pavle završio ovu poslanicu, šta je zabeležio, kakve istine tu pronalazimo za nas, Pavlove naslednike, i naslednike protestantskih otaca?

U Rimljanima 14,1-3. raspravlja se o mesu koje je, možda, bilo žrtvano idolima. Jerusalimski sabor (Dela 15) zaključio je da se obraćeni- ci iz neznaboštva uzdržavaju od jedenja takvog mesa. Međutim, uvek se moglo postaviti pitanje da li i meso koje se prodaje na tržnicama dolazi od životinja koje su bile žrtvovane idolima (1. Korinćanima 10,25). Neki hrišćani nisu na taj problem uopšte obraćali pažnju; drugi, ako bi se pojavila i najmanja sumnja, odlučivali su da troše biljnu hranu. Ovaj problem nema nikakve veze s pitanjem vegetarijanstva i zdravog načina života. Niti Pavle ovde nagoveštava da je ukinuta razlika između čistih i nečistih životinja. To uopšte nije predmet o kome se ovde raspravlja. Kada bi se reći: »Koji ne jede neka ne osuđuje onoga koji jede« (Rimljanima 14,2) mogle shvatiti tako da se sada svaka životinja, bilo čista bilo nečista, može jesti, one bi bile potpuno pogrešno protumačene. Upoređenje sa drugim novozavetnim tekstovima pobilo bi takvo tumačenje.

»Primiti« nekoga koji je slab u veri znači priznati mu potpun vernički i društveni status. S takvim osobama se ne treba prepirati, već im priznati pravo na posebno mišljenje.

Kakvo načelo treba da preuzmemo iz Rimljanima poslanice 14,13?

Važno je da shvatimo da Pavle ne govori negativno o osobama koje naziva »slabima u veri«, jer su u pitanju hrišćani koji vrlo ozbiljno shvataju svoje hrišćanske obaveze. On takvim osobama ne daje nikakav savet kako da postanu »jake«. »Presavestan« hrišćanin (koga tako nazivaju njegova braća, a ne Bog) biva prihvaćen, »jer ga Bog prima«.

Kako tekst iz Rimljanima poslanice 14,4. proširuje temu na koju smo se upravo osvrnuli?

Iako treba da imamo na umu načela koja su istaknuta u današnjoj pouci, zar ipak ne postoje vreme i mesto kada treba da ustanemo i da kažemo svoje mišljenje, ne o osobi, već o njenim delima? Smemo li se uvek povlačiti i ništa ne govoriti bez obzira šta se događa? Prorok Isaija naziva nemarne stražare »nemim psima, koji ne laju... kojima je mio dremež« (Isaija 56,10). Kako možemo odrediti kada da govorimo, a kada da ćutimo? Kako da održimo pravu ravnotežu?

»JER KOJOM MEROM MERITE....«

Koji razlog Pavle navodi kada traži od nas da budemo pažljivi prilikom ocenjivanja dela svojih bližnjih? Rimljanima 14,10.

Mi smo skloni da ponekad oštro osuđujemo dela svojih bližnjih, često upravo ona dela koja i sami činimo. Zašto nam tako često dela koja sami činimo ne izgledaju tako loša kao ista dela kada ih naši bližnji čine? Mi svojim licemerjem možemo da prevarimo sebe, ali ne i Boga, koji nas opominje: »Ne sudite da vam se ne sudi. Jer kakvim sudom sudite, onakvim će vam se suditi; i kakvom merom merite, onakom će vam se meriti. A zašto vidiš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svojemu ne vidiš? Ili, kako možeš reći bratu svojemu: stani da ti izvadim trun iz oka tvogega, a brvna u oku svojemu ne osećaš?« (Matej 7,1-4)

Od kakve je važnosti navod iz Starog zaveta koji Pavle ovom prilikom navodi? Rimljanima 14,11.

Ovaj starozavetni tekst (Isaija 45,23) podržava misao da se svi moramo pojaviti na Božjem sudu. Izraz »svako koleno« i »svaki jezik« odnose se na svakog pojedinca, jer niko nije izuzet. Posledica je da ćemo svi morati da damo odgovor za svoj život i za svoja dela (Rimljanima 14,12). Niko neće moći da odgovara za druge. U ovom važnom smislu, mi zaista nismo »čuvari« brata svojega!

Uzimajući u obzir kontekst, kako shvatate Pavlove reči iz Rimljanima poslanice 14,14?

Predmet je i dalje hrana žrtvovana idolima. Problem očigledno ne predstavlja razlika između čiste i nečiste hrane. Pavle naglašava da ne vidi ništa loše u tome što neko jede hranu koja je, možda, bila žrtvovana idolima, već u držanju njegove braće koja imaju drugačije mišljenje. Uostalom, šta su idoli uopšte? Ništa (1. Kor. 8,4), pa je onda sasvim nevažno da li je neki neznabožac tu hranu namenio kao žrtvu kipu nekog bika ili žabe! Problem je, jasno, u tome da savest neke osobe ne bi smela biti izložena nasilju, pogotovo ako je savest preterano osetljiva. Ovu činjenicu »jaka« braća nisu shvatala. Oni su s prezrenjem gledali na preterane obzire svoje »slabe« braće i time postavljali kamen spoticanja na njihov put.

Da li ste i vi, u svojoj revnosti za Gospoda, u opasnosti da pogrešite u svom odnosu prema bratu koga smatrate slabim u veri? Zašto se moramo čuvati želje da igramo ulogu savesti svoje braće, bez obzira koliko su dobre naše namere?

NIKOGA NE RANJAVAJ

Koje načelo Pavle preporučuje kada dođe do razlike u mišljenjima među braćom? Kako se to isto načelo može primeniti na sva područja života? Rimljanima 14,15-23; 1. Korinćanima 8,12.13.

U Rimljanima 14,17-20. Pavle stavlja razne aspekte hrišćanstva u pravi lan međusobni odnos. Iako je ishrana važna, hrišćani ne treba da se sukobljavaju zbog izbora nekih koji su odlučili da troše vegetarijanske namirnice umesto mesa koje je bilo žrtvovano idolima. Umesto toga, treba da se usredsrede na pravednost, mir i radost u Svetom Duhu. Kako bismo tu misao mogli da primenimo na pitanje ishrane danas? Koliko god zdravstvena poruka, a posebno poruka o ishrani može da nam donese blagoslov, ne vide svi na isti način ovaj predmet i mi moramo da poštujemo te razlike.

Usred rasprave o tome da u pogledu ishrane svako treba da dozvoli drugima da odlučuju po savesti, Pavle umeće zanimljivu rečenicu: »Blago onome koji ne osuđuje sebe za ono što nađe za dobro.« (Rimljanima 14,22) Koju nam opomenu Pavle ovde upućuje? Na koji način ova rečenica uravnotežuje sve što je do tada rekao o tom pitanju?

Da li ste već čuli nekoga kako govori: »Nije ničiji posao da se meša u to šta ja jedem, kako se odevam ili kako se zabavljam!« Da li je zaista tako? Niko od nas ne živi u bezvazdušnom prostoru. Naša dela, reči, ponašanje, čak i ishrana utiču na druge, ili na dobro ili na zlo. Nije teško videti na koji način. Ako neko ko tebe gleda vidi da činiš nešto »zlo«, može pod tvojim uticajem odlučiti da čini to isto. Mi varamo sami sebe ako mislimo drugačije. Tvrditi da mi nikoga ne prisiljavamo da sledi naš primer besmisleno je. Kao hrišćani, mi smo odgovorni jedni za druge i, ako naš primer skrene nekog s pravog puta, mi postajemo odgovorni!

Kakav primer pružate drugima? Da li biste se osećali ugodno kada bi drugi, posebno mladi ljudi ili novi vernici, sledili vaš primer na svim područjima života i ponašanja? Šta vaš odgovor govori o vama?

SVETKOVANJE DANA

U ovoj raspravi o tome da ne osuđujemo druge koji o nekim pitanjima imaju drugačije mišljenje od nas, o tome da ne budemo kamen spoticanja onima koji bi se sablaznili zbog našeg ponašanja, Pavle spominje i pitanje posebnih dana koje neki žele da svetkuju, a drugi ne žele.

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 14,4-10. Kako da razumemo ono što Pavle govori u ovim stihovima? Da li išta ukazuje na četvrtu zapovest? Ako ne, zašto ne?

O kojim danima Pavle ovde govori? Da li je već u prvoj Crkvi došlo do nesuglasica o svetkovanju ili nesvetkovanju određenih dana? Izgleda da je bilo tako. Nagoveštaj takvih nesuglasica nalazimo u Galatima 4,9.10 gde Pavle savetuje galatijske hrišćane o svetkovanju »dana, meseci i vremena i godina«. Kao što smo već videli, neki u Crkvi su ubedili galatijske hrišćane da treba da se obrežu i da drže ostale propise Mojsijevog zakona. Pavle je strahovao da bi takve ideje mogle da naškode i crkvi u Rimu. Međutim, možda je upravo u Rimu bilo hrišćana iz jevrejstva koji su imali problema da osvedoče sebe da ne treba više da svetkuju jevrejske praznike. Pavle ovde kao da govori: činite kako nađete za dobro, ali nemojte osuđivati druge koji misle različito od vas! Neki hrišćani, da bi bili sigurni, očigledno su odlučili da svetkuju jedan ili više jevrejskih praznika. Pavle kaže: pustite ih da to čine, ukoliko su osvedočeni svojom savešću da tako treba da čine.

Unositi i sedmičnu Subotu u okvir teksta u Rimljanima 14,5, kao što neki pokušavaju, nije opravdano. Možete li zamisliti Pavla da zauzima takvo gledište otvorenog ustajanja protiv četvrte zapovesti Dekaloga? Kao što smo proučavali u toku celog tromesečja, Pavle stavlja snažan naglasak na poštovanje zakona, pa, prema tome, sigurno ne pokušava da stavi četvrtu zapovest u istu kategoriju u kojoj je problem jedenja ili ne jedenja mesa žrtvovanog idolima!

Kakvo je vaše iskustvo sa Subotom? Da li vam je bila na blagoslov, kao što je zamišljena? Kakve promene morate da unesete da biste potpunije iskusili ono što vam Gospod nudi u Subotu?

POSLEDNJE REČI

Pročitajte tekst iz Rimljanima poslanice 15,1-3. Koju važnu hrišćansku istinu pronalazimo u ovim stihovima?

Na koji način ovi tekstovi sadrže veliki deo onoga što obeležava pravog Hristovog sledbenika?

Koji drugi tekstovi objavljuju tu istu istinu? I, što je još mnogo važnije, kako ti možeš da živiš po tim načelima?

Završavajući svoju Poslanicu, koje različite blagoslove Pavle upućuje vernicima? Rimljanima 15,5.6.13.33.

Bog strpljenja znači Bog koji pomaže svojim sledbenicima da budu istrajni u stradanjima. Sama reč za »strpljenje« – *hipomone* – znači »čvrstina«, »istrajno trpljenje«. Reč za »utehu« može se prevesti kao »ohrabrenje«. Bog ohrabrenja je Bog koji nas hrabri. Bog nade je Bog koji je dao nadu ljudskom rodu. Na isti način, Bog mira je Bog koji daje mir i u kome možemo imati mir.

Posle mnogobrojnih ličnih pozdrava, kako Pavle završava svoju Poslanicu Rimljanima? Rimljanima 16,25-27.

Pavle završava svoju poslanicu pripisujući slavu i hvalu Bogu. Bog je Onaj kome rimski hrišćani i svi ostali hrišćani mogu da poklone svoje puno poverenje, koji će potvrditi njihov položaj otkupljenih i spasenih Božjih sinova i kćeri, opravdanih verom, i koji će ih voditi svojim Svetim Duhom.

Znamo da je Gospod nadahnuo Pavla da napiše ovu poslanicu kao odgovor na posebne prilike koje su vladale u posebno vreme. Ono što ne znamo jesu pojedinosti o tome šta je Gospod otkrio Pavlu o budućnosti.

Da, Pavle je znao o »otpadu« (2. Solunjanima 2,3), mada tekst ne otkriva koliko je znao. Ukratko rečeno, ne znamo da li je Pavle slutio kakvu ulogu će on i njegovi spisi, posebno ova poslanica, imati u poslednjim događajima. U određenom smislu, to nije ni važno. Ono što je važno jeste da je protestantizam nastao zahvaljujući ovim tekstovima. U njima oni koji žele da ostanu verni Isusu imaju i imaće biblijsku osnovu na kojoj mogu da temelje svoju veru i posvećenost, čak i kada se svet bude čudio »iza zveri« (Otkrivenje 13,3).

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte iz knjige Elen G. Vajt *U potrazi za boljim životom* poglavlje pod nazivom »Pomoć kušanima«, str. 166. original.

Pročitajte po mogućstvu i ovo: Elen G. Vajt, *Testimonies for the Church*, sv. 5, »Unity and Love in the Church,« str. 477.478; »Love for the Erring,« str. 604–606; *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 719.

»Bila mi je pokazana opasnost u kojoj se nalazi Božji narod da gleda na brata i sestru Vajt i misli da njima treba da dolazi sa svojim teretima i od njih traži savet. Ne treba da bude tako! Oni su pozvani da dođu svome Spasitelju, punom saučešća i ljubavi, kada su umorni i natovareni i On će ih rasteretiti... Mnogi dolaze k nama i raspituju se: treba li da to učinim? Treba li da se upustim u ovaj poduhvat? Ili, što se tiče odevanja: treba li da nosim ovaj ili onaj komad odeće? Ja im odgovaram: vi govorite da ste Hristovi učenici. Proučavajte svoju Bibliju. Čitajte pažljivo i s molitvom o životu našeg dragog Spasitelja dok je još boravio među ljudima na Zemlji. Oponašajte Njegov život i nećete skrenuti sa uske staze. Mi najozbiljnije odbijamo da budemo vaša savest. Ako vam budemo kazali šta da činite, vi ćete očekivati od nas da vas vodimo, umesto da odete direktno Isusu.« (Elen G. Vajt, *Testimonies for the Church*, sv. 2, str. 118.119)

»Ne smemo odgovornost za svoju dužnost prebacivati na druge i onda očekivati od njih da nam kažu šta da činimo. Mi ne smemo zavisiti od pripadnika ljudskog roda da nam daju savete. Gospod će nas naučiti šta nam je dužnost isto tako spremno kao što bi poučio nekog drugog... Oni koji odluče da ne čine ništa na bilo kojem području čime bi ožalostili Boga, znaće, pošto iznesu pred Njega svoj slučaj, kojim putem da krenu.« (Elen G. Vajt, *Čeznja vekova*, str. 668. original)

»Uvek je u Crkvi bilo i onih koji ispoljavaju stalnu sklonost da deluju nezavisno i pojedinačno. Izgleda da su nesposobni da shvate da ih nezavisnost duha navodi da kao ljudska oruđa pokazuju suviše poverenja u sebe i da se oslanjaju na svoje prosuđivanje, umesto da poštuju savete svoje braće i da visoko cene njihove sudove.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 163.164. original)

ZA RAZGOVOR:

Uzimajući u obzir neke od tema o kojima smo razmišljali ove sedmice, kako da kao hrišćani nađemo pravu ravnotežu između njih:

1. **Ostati veran onome što verujemo, a ipak ne osuđivati druge koji problem vide drugačije od nas.**
2. **Ostati veran svojoj savesti i ne pokušavati da budeš savest nekog drugog, dok u isto vreme pokušavaš da pomogneš onima za koje veruješ da su u zabludi. Kada da progovorimo, a kada da čutimo? Kada ćemo biti krivi ako čutimo?**

OKTOBAR

DAR LJUBAVI

»Hajde za Mnom!«

1. N Jovan 1,45.	Dođi i vidi
2. P Jovan 1,47.	Pod smokvinim drvetom
3. U Marko 1,17.18.	Isusov novi učenik
4. S Luka 5,27.28.	»Hajde za Mnom!«
5. Č Osija 6,6.	Carinik nije bio odbačen
6. P Jovan 6,64.	Juda, sebični učenik
7. S 1. Timotiju 6,10.	Bez izgovora

Nanovo rođen

8. N Matej 20,26.27.	Sejač sukoba
9. P Marko 3,14.	Jedinstvo u raznolikosti
10. U 2. Korinćanima 4,7.	Nijedan nije bio savršen
11. S Matej 14,27.	Sumnje i pitanja
12. Č Titu 3,5.	Tajni razgovor
13. P Jovan 3,5..	Kao što vetar duva
14. S Jovan 3,21.	Nanovo rođen

Od sumnje do vere

15. N Jovan 4,14.	Na Jakovljevom izvoru
16. P Jovan 4,48.	Od sumnje do vere
17. U Matej 8,10.	Nisam dostojan
18. S Rimljanima 10,12.13.	Bogu su mrske društvene razlike
19. Č Matej 9,21.	Mora biti lično
20. P Luka 18,18.	Šta mi još treba?
21. S Marko 10,21.	Nije prošao probu

Dar ljubavi

22. N Luka 19,10.	On je stavio sve na pravo mesto
23. P Jezekilj 33,15.	Bogat čovek i Bog
24. U Marko 12,43.44.	Dala je sve što je imala
25. S Luka 10,41.42.	»Brineš se i trudiš za mnogo!«
26. Č Marko 14,8.	Dar ljubavi
27. P Marko 14,9.	Miris će se širiti
28. S 2. Korinćanima 5,14.	Ništa nije suviše dragoceno

Hristos poznaje naše mogućnosti

29. N Rimljanima 2,1.	Promena Simonovog srca
30. P Luka 7,47.	Hristos poznaje naše mogućnosti
31. U Matej 14,31.	Petar je sklonio pogled

NOVEMBAR

POVEZANI SA NEBOM

Petar je shvatio pouku

1. S Matej 16,15.16.	Petar iskazuje svoju veru
2. Č Matej 16,23.	U sotoninoj vlasti
3. P Luka 22,31.32.	Petar je shvatio pouku
4. S Otkrivenje 3,21.	Majčina molba

Voljeni učenik

5. N 1. Jovanova 4,19.	Voljeni učenik
6. P 1. Jovanova 2,6.	Razlika između Jovana i Jude
7. U Matej 26,14.15.	Rob novcu
8. S Matej 7,21.	Prilika za sve
9. Č Matej 26,24.	Samo je Isus znao
10. P Jovan 14,9.	Učenik sporog srca
11. S 1. Korinćanima 10,12.	Na neprijateljskom tlu

»Opomeni me se...«

12. N Matej 19,14.	Najzad obraćen
13. P Joilo 2,13.	Kajafa
14. U Matej 27,24.	Pilat
15. S Luka 23,26.	Čovek koji je poneo krst
16. Č Luka 23,42.	»Opomeni me se...«
17. P Jovan 19,38.39.	Više nisu skriveni prijatelji
18. S Jovan 20,29.	Neverni Toma

Stradanje za Hrista

19. N Dela 4,19.20.	Verska sloboda
20. P 5. Mojsijeva 23,21.	Pogrešno upravljanje Božjim dobrima
21. U Dela 6,15.	Stradanje za Hrista
22. S Dela 8,26.27.	Samo radi jednog čoveka
23. Č Dela 9,36.	Tavita
24. P Dela 10,4-6.	Bez prepreka među narodima
25. S Dela 10,34.35.	Celom svetu

Povezani sa Nebom

26. N Dela 12,11.	Anđeli čuvari
27. P Psalam 34,7.	Povezani sa Nebom
28. U Dela 9,3.4.	Pred vratima Damaska
29. S Dela 9,6.	Od Savla do Pavla
30. Č Galatima 1,17.	Samoća u Arabijskoj pustinji

DECEMBAR

BOŽANSKA ZAŠTITA

Pavle uzdiže krst

1. P 1. Korinćanima 2,2-4.	Pavle uzdiže krst
2. S 2. Korinćanima 11,9.	Tkač šatora i Jevandelje
3. N Dela 19,18.19.	Korisna lomača
4. P 1. Timotiju 4,12.	Dok si mlad

Dragoceni saradnik

5. U 2. Timotiju 3,15.	Od malena
6. S 2. Timotiju 2,15.	Kao sin
7. Č 2. Timotiju 4,1.2.	Prenošenje baklje
8. P 2. Timotiju 4,11.	Dragoceni saradnik
9. S 1. Jovanova 2,15.	Marko i Dimas
10. N Filimonu 16.	Gospodar i sluga
11. P Jevrejima 12,1.2.	Trka je pred nama

Božanska zaštita

12. U Filibljanima 4,4.	Glas radosti
13. S Filibljanima 3,13.14.	»K biljezi...«
14. Č Dela 25,10.11.	»Cezaru idem!«
15. P 2. Timotiju 4,16.17.	Božanska zaštita
16. S 2. Timotiju 4,7.8.	Dobra borba
17. N 1. Jovanova 4,10.11.	»Ljubite jedan drugoga!«
18. P Jovanova 4,1.	Unutrašnje i spoljašnje opasnosti

Bogu neka je slava

19. U 1. Jovanova 3,3.	Neporočan u srcu i životu
20. S 2. Timotiju 3,12.	Preko tame do slave
21. Č Matej 5,11.12.	Poslednji od Dvanaestorice
22. P Otkrivenje 2,10.	Prognan zbog Boga
23. S Isaija 46,4.	Oružje u pripravnosti
24. N Psalam 105,1.2.	»Dovde nam Gospod pomože!«
25. P Psalam 113,3.	Bogu neka je slava

Najviše vrednosti

26. U O Jovu 17,9.	Uzvišeni primeri
27. S Psalam 56,3.	»Sve mogu u Isusu Hristu!«
28. Č Priče 24,16.	Ne treba očajavati
29. P Otkrivenje 12,12.	Bog ne zaboravlja svoje
30. S Matej 6,33.	Najviše vrednosti
31. N Isaija 14,27.	Božji plan za mene

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Oktobar		Novembar		Decembar	
1. Amos	1-3	1. Luka	7-8	1. 1. Korinćanima	10-12
2. "	4-6	2. "	9-11	2. "	13-16
3. "	7-9	3. "	12-14		
4. Avdija i Jona	1-4	4. "	15-17	3. 2. Korinćanima	1-5
5. Mihej	1-4			4. "	6-9
6. "	5-7	5. "	18-20	5. "	10-13
7. Naum	1-3	6. "	21-22	6. Galatima	1-3
		7. "	23-24	7. "	4-6
8. Avakum	1-3	8. Jovan	1-3	8. Efescima	1-6
9. Sofonija	1-3	9. "	4-6	9. Filibljanima	1-4
10. Agej	1-2	10. "	7-9		
11. Zaharija	1-3	11. "	10-12	10. Kološanima	1-4
12. "	4-6			11. 1. Solunjanima	1-5
13. "	7-10	12. "	13-15	12. 2. Solunjanima	1-3
14. "	11-14	13. "	16-18	13. 1. Timotiju	1-6
		14. "	19-21	14. 2. Timotiju	1-4
15. Malahija	1-4	15. Dela	1-3	15. Titu i Filimonu	1-3
16. Matej	1-5	16. "	4-6	16. Jevrejima	1-5
17. "	6-8	17. "	7-9		
18. "	9-11	18. "	10-12	17. "	6-9
19. "	12-13			18. "	10-13
20. "	14-15	19. "	13-15	19. Jakov	1-5
21. "	16-17	20. "	16-18	20. 1. Petrova	1-5
		21. "	19-23	21. 2. Petrova	1-3
22. "	18-20	22. "	24-26	22. 1. Jovanova	1-3
23. "	21-25	23. "	27-28	23. "	4-5
24. "	26-28	24. Rimljanima	1-3		
25. Marko	1-3			24. 2. i 3. Jovanova	
26. "	4-6	25. "	4-6	25. Judina poslanica	
27. "	7-9	26. "	7-9	26. Otkrivenje	1-4
28. "	10-13	27. "	10-12	27. "	5-9
		28. "	13-16	28. "	10-13
29. "	14-16	29. 1. Korinćanima	1-5	29. "	14-16
30. Luka	1-3	30. "	6-9	30. "	17-19
31. "	4-6				
				31. "	20-22

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Oktobar	Novembar	Decembar
1. Psalam 79.	1. Psalam 105,1-15.	1. Psalam 121.
2. Psalam 80.	2. Psalam 105,16-31.	2. Psalam 122.
3. Psalam 81.	3. Psalam 105,32-45.	3. Psalam 123.
4. Psalam 82.	4. Psalam 106,1-16.	4. Psalam 124.
5. Psalam 83.	5. Psalam 106,17-32.	5. Psalam 125.
6. Psalam 84.	6. Psalam 106,33-48.	6. Psalam 126.
7. Psalam 85.	7. Psalam 107,1-21.	7. Psalam 127.
8. Psalam 86.	8. Psalam 107,22-43.	8. Psalam 128.
9. Psalam 87.	9. Psalam 108.	9. Psalam 129.
10. Psalam 88	10. Psalam 109,1-16.	10. Psalam 130.
11. Psalam 89,1-13.	11. Psalam 109,17-31.	11. Psalam 131.
12. Psalam 89,14-26.	12. Psalam 110.	12. Psalam 132.
13. Psalam 89,27-39.	13. Psalam 111.	13. Psalam 133.
14. Psalam 89,40-52.	14. Psalam 112.	14. Psalam 134.
15. Psalam 90.	15. Psalam 113.	15. Psalam 135.
16. Psalam 91.	16. Psalam 114.	16. Psalam 136,1-14.
17. Psalam 92.	17. Psalam 115.	17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 93.	18. Psalam 116.	18. Psalam 137.
19. Psalam 94.	19. Psalam 117.	19. Psalam 138.
20. Psalam 95.	20. Psalam 118,1-14.	20. Psalam 139.
21. Psalam 96.	21. Psalam 118,15-29.	21. Psalam 140.
22. Psalam 97.	22. Psalam 119,1-14.	22. Psalam 141.
23. Psalam 98.	23. Psalam 119,15-29.	23. Psalam 142.
24. Psalam 99.	24. Psalam 119,30-43.	24. Psalam 143.
25. Psalam 100.	25. Psalam 119,44-56.	25. Psalam 144.
26. Psalam 101.	26. Psalam 119,57-90.	26. Psalam 145.
27. Psalam 102,1-14.	27. Psalam 119,91-117.	27. Psalam 146.
28. Psalam 102,15-28.	28. Psalam 119,118-143.	28. Psalam 147.
29. Psalam 103.	29. Psalam 119,144-176.	29. Psalam 148.
30. Psalam 104,1-18.	30. Psalam 120.	30. Psalam 149.
31. Psalam 104,19-35.		31. Psalam 150.

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U OKTOBRU 2017. GODINE

MESTO	DATUM			
	6.	13.	20.	27.
Kladovo, Negotin	18,00	17,48	17,36	17,25
Bor, Zaječar, Piro t, Strumica	18,02	17,50	17,38	17,27
Vršac , Paraćin, Niš, Leskovac, Vranje, Radoviš, Kavadarci, Đevdelija , Jagodina	18,04	17,52	17,40	17,29
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Kovin, Smederevo , Požarevac, Smederevska Palanka, Kruševac , Kumanovo, Veles	18,06	17,54	17,42	17,31
Senta, Bečej, Zrenjanin , Pančevo, Beograd , Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Tetovo, Skoplje , Prilep, Bitolj	18,08	17,56	17,44	17,33
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Valjevo, Čačak, Novi Pazar, Đakovica, Prizren, Ohrid	18,10	17,58	17,46	17,35
Sombor , Bačka Palanka, Šid, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Užice, Berane, Peć , Debar	18,12	18,00	17,48	17,37
Beli Manastir, Osijek , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Pljevlja, Kolašin	18,14	18,02	17,50	17,39
Tuzla, Foča, Podgorica , Ulcinj	18,16	18,04	17,52	17,41
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa, Doboj, Sarajevo , Bileća, Zelenika	18,18	18,06	17,54	17,43
Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Bosanska Gradiška , Nova Gradiška, Zenica, Mostar , Trebinje, Dubrovnik	18,20	18,08	17,56	17,45
Murska Sobota, Ormož , Čakovec, Varaždin , Prijedor, Banja Luka , Jajce, Metković, Pelješac, Mljet	18,22	18,10	17,58	17,47
Maribor , Livno, Hvar, Korčula, Ptuj , Krapina, Zagreb , Sisak, Drvar	18,24	18,12	18,00	17,49
Dravograd, Slovenj Gradec, Rogaška Slatina, Celje , Zidani Most, Karlovac, Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač	18,26	18,14	18,02	17,51
Mežica, Gospić , Šibenik, Vis	18,28	18,16	18,04	17,53
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Crikvenica, Krk, Rab, Pag, Zadar, Dugi Otok, Biograd na moru	18,30	18,18	18,06	17,55
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Cres, Lošinj	18,32	18,20	18,08	17,57
Gorica, Koper, Rovinj, Pula	18,34	18,22	18,10	17,59

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U NOVEMBRU 2017. GODINE

MESTO	DATUM			
	3.	10.	17.	25.
Kladovo, Negotin	16,16	16,07	16,00	15,55
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	16,18	16,09	16,02	15,57
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	16,20	16,11	16,04	15,59
Subotica, Senta, Bečež, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Sm. Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	16,22	16,13	16,06	16,01
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac, Kumanovo, Kavadarci, Đevdlija	16,24	16,15	16,08	16,03
Sombor , Bačka Palanka, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	16,26	16,17	16,10	16,05
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	16,28	16,19	16,12	16,07
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	16,30	16,21	16,14	16,09
Virovitica, Podr. Slatina, Slav. Požega, Sl. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Kolašin	16,32	16,23	16,16	16,11
Murska Sobotica, Čakovec, Varaždin , Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bos. Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	16,34	16,25	16,18	16,13
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	16,36	16,27	16,20	16,15
Slovenj Gradec, Celje, Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik, Zelenika	16,38	16,29	16,22	16,17
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	16,40	16,31	16,24	16,19
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,42	16,33	16,26	16,21
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na moru	16,44	16,35	16,28	16,23
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	16,46	16,37	16,30	16,25
Koper, Lošinj	16,48	16,39	16,32	16,27
Rovinj, Pula	16,50	16,41	16,34	16,29

Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U DECEMBRU 2017. GODINE

MESTO	DATUM				
	1.	8.	15.	22.	29.
Kladovo, Negotin	15,51	15,50	15,51	15,54	15,58
Srpska Crnja, Vršac, Bor, Zaječar	15,53	15,52	15,53	15,56	16,00
Senta, Kikinda, Zrenjanin , Alibunar, Kovin, Požarevac, Knjaževac, Pirot	15,55	15,54	15,55	15,58	16,02
Subotica , Bačka Topola, Bečej, Pančevo, Beograd, Smederevo , Smederevska Palanka, Jagodina, Paraćin, Niš, Leskovac	15,57	15,56	15,57	16,00	16,04
Sombor , Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Aranđelovac, Kragujevac , Kruševac, Vranje, Radoviš, Strumica	15,59	15,58	15,59	16,02	16,06
Dalj, Vukovar, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo , Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	16,01	16,00	16,01	16,04	16,08
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Kosovska Mitrovica, Priština, Skoplje , Veles	16,03	16,02	16,03	16,06	16,10
Podravska Slatina, Tuzla, Peć , Đakovica, Prizren, Tetovo, Prilep	16,05	16,04	16,05	16,08	16,12
Murska Sobotica, Čakovec, Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Slav. Požega, Slav. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Berane, Bitolj	16,07	16,06	16,07	16,10	16,14
Ptuj , Ormož, Varaždin , Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Kolašin , Debar, Ohrid	16,09	16,08	16,09	16,12	16,16
Maribor , Celje, Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Banja Luka, Podgorica	16,11	16,10	16,11	16,14	16,18
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Jajce, Mostar , Bileća, Trebinje, Zelenika , Bar, Ulcinj	16,13	16,12	16,13	16,16	16,20
Slovenj Gradec, Karlovac, Slunj, Bihać, Drvar, Livno, Metković, Dubrovnik	16,15	16,14	16,15	16,18	16,22
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Knin, Pelješac, Mljet	16,17	16,16	16,17	16,20	16,24
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Crikvenica, Krk, Gospić, Šibenik, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,19	16,18	16,19	16,22	16,26
Gorica, Koper, Cres, Rab, Pag, Zadar, Biograd na moru, Vis	16,21	16,20	16,21	16,24	16,28
Rovinj, Pula , Lošinj, Dugi Otok	16,23	16,22	16,23	16,26	16,30

Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.